

העולמים הזה

המהומות העדתיות הולכות ומתפשטות

כאגדל-העצמונה

באד-עשב

מספר 1138
מ"ז תמוז תשי"ט
22.7.1958
שנה 22
המחיר
550 פרומה

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785, ג.ד. 136. טקן לזכרקים: פולטפרטי. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס טסה שחם בע"מ, ת"א, של. 31139. החפצה: דוד טופל ובניו, תל-אביב. ההפצה: איננה אשדית לתוכן הפודעות.

העתון הנקרא ביותר במדינה

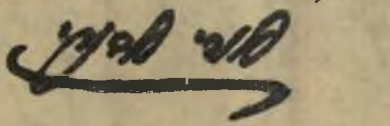
איכפת לו לעבוד בקבלנות. צעיר צמוק וממושקף הפנה את זמנו לעבר אברסלים: "אתה תצחק, אתה! לך לא איכפת לעבוד בקבלנות, אבל אנחנו לא נתן לך, תראה!" כולם נדו בראשם לאות הסכמה. הצעיר הממושקף, אברהם ארדעי, נהנה מהסכמת חבריו. "אם יכריחו אותי לעבוד בקבלנות, אהרונ אולם. שיכניסו אותי לבית-הסוהר, לא איכפת לי!"

שעה וחצי ארכה הנסיעה — שעה וחצי של שינה מוצקה, קלוקה, לוהטת, לעבודה שהם נקראו לעשותה. קללות יתכנו על הכל — על עבודת-הדחק, על הקבלנות, על מנהלי העבודה, על הגורל, על הקרן-הקיימת ועל מי שהמציא את הקרן הקיימת.

הגענו. ואדי מוריק בין הרים מסולעים. מלמטה, נראים ההרים לבנים לגמרי. משטח אינסופי של סלעים ואבנים. אולם בנקיטת ובין סלעים ניטעו שתילי-אורנים; עבודתנו היא לעדור מסביב לשתילים ולערום אדמה שתגן על השרשים. אברהם ועורא, שני האח"ראים לקבוצתנו, מראים לכל אחד היכן עלי לעבוד. "קבלנות?" שאל מישוהו השנים אי גם עונים. "לא נעבוד! מתפרץ אחר, ופונה לאחור." נבזק חברה שלא נעבוד בקבלנות? הוא שאל ספק בבטחון ספק בחתינה. החברה ממלמלים משהו. אפשר להבין כי אינם רוצים לעבוד בקבלנות. אבל איזה הבנה, דל, לעומת מה שהיה במכונית: אין ציקה, אין קללות, אין תביעות, רק היממה זהיר. איש אינו רוצה להסתכן ולהיראות כמארגן המרד נגד עבודת הקבלנות. אפילו הנואם הלותר עשיר-הקללות שותק. ואם לתוד ומעשים לחוד.

אברהם מסר את האגשים לאורך הוואדי, למרגלות ההר. כל אחד יצטרך לספס במעלה ההר, לעדור גומה סביב כל שתיל הנטע בדרכו. לכשיגמור את 80 הבורות, יבוא אברהם וימנה אותם. נשארנו רק שלושה פועלים שלא הוצבו: עולה חדש מרוכז ב"ש שם כ"ץ, שזה לו היום הראשון בעבודה זו, אנוכי, ואברהם ארדעי, שלקח את המרד ברצינות ומסרב לעבוד בקבלנות. "לא איכ"פת מכל האחרים" הוא צועק, "אתם כולכם זונות, אתם שומעים? זונות! הולכים לעבוד כמו עכברים!"

כך נרקם בהדרגה המרד, שפרץ השבוע בגלוי (ראה עמודים 45). איש לא אירגן אותו: הוא נולד מצמו, בתוקף המציאות. אילו שרחו מוסדות המדינה לחקור את הגע"ש, ואילו היה להם הנכונות המינימלית להסות אווון לרחשי-ליבם של רבבות פועלי-הדחק, כפי שהיתה לנו, יתכן ומרד זה, והמרירות שעוד תבואנה, לא היו מור"צים מעולם.

מכתבים

התמונות האכסלוסביות, מספור ראשון... כעתונאי, הרשו לי להביע את הערצתי. ידיה, חיפה

חבר ע"מים היה העיתון הראשון (והי"חיד באותו יום) שהגיע למגדלי-העמק, כא"שר פרצה שם ההתקוממות. ביום הראשון השבוע, הכתב, שהוא עצמו מבני המורה והשולט בשפה הערבית, פנה אל יוצאי-מרוקו וביקש הסברים. "שאלוהו בחשדנות. "אני עתונאי" השיב.

"דורנאליסט?" השיבו המורדים בלעג ואי"בה. "אתה זורנאליסט? שלום כהן הוא זורנאליסט! מחר הוא יבוא!" כאשר יסיר זאת הכתב השבוע, תמה מניין מכירים המורדים את שלום כהן. התשובה הפתיעה אותו: הם אינם מכירים אותו כלל. הוא לא שהה מעולם באותה עמירה. אמנם הגיע אליה למחרת היום, אך למורדים עוד לא היה ביום א' כל מושג שהוא עומד להופיע.

אם כן, מניין ההכרזה? מניין הבטחון ש"י בוא? גם ההכרזה וגם הבטחון נובעים מן העובדה ש"י עובדי-העמק, כמו חבריהם בכל הארץ, זוכרים את סדרת-המאמרים של שלום כהן על עבודת-הדחק. הם זוכרים ששלום התחמש ועבד עצמו כמה ימים כפועל-דחק, טרח ללמוד את בעיותיהם — ושהיה העתונאי היחיד בארץ שעשה זאת.

המרד בוואדי-סאליב פרץ בגלל סיבה שאי אפשר היה לנבאה מראש — יריות-המ"קרות של השוטרים על אל-קרפי. אולם המרד במגדלי-העמק פרץ בגלל סיבה שהי"תה צפויה: התמרמרות פועלי-הדחק על שטת-הקבלנות בעבודת-היעור והקפ"ל. אם מנהיגי המדינה לא ידעוה, הרי יכלו לקרוא על כך לפני ארבעה חודשים בהעל"ם הזה (1120). כדי לרענן את זכרונם, הנה קטע מן הדו"ח של שלום כהן על אותן עבודות-היעור בקבלנות:

"אחרי שלושה ימים רצופים של גשם, זרחה לבסוף השמש והמשיאת הובילה אות"נו מורחה, אל העמק. "אוי ובאוי למי שיעבוד היום בקבלנות" קרא לפתע אחד הנוסעים. מיד התעוררה מקהלה שלמה: "לא רוצים קבלנות! לא רוצים קבלנות!" שאלתי מה סיבת ההתרגשות. "מכריחים אותנו לח"פור 80 בורות, מי שלא גומר מקבל פחות סכף. וכמה זמן דרוש לחפור 80 בורות? זהה לוקח יום שלם לעבודתה! זה יותר קשה מעבודת בנין. מה הם חושבים לעצמם — באנו לעבוד כמו משוגעים, או באנו לעשות עבודת-דחק?"

התמלאתי לראות, כי בתוך כל הסערה הזאת ישב אדם אחד בשלהה. היה זה אותו אברסלים, שכל כך התנגד לצאת לעבודת היעור. עתה ישב כשעיניו עצומות וחיוך משועשע על שפתיו. מבלי לדעת זאת עדין, הרגשתי כי איש זה הוא היחיד שלא היה

מה זמן רב לא הייתי ער לכסוי כה מפורם של ארבע ישראלים כמו הכיסוי של"כס על פרשת ואדי סליב (העולם הזה 1137). לא עתוני הערב, ורואי ורואי של עתוני הבוקר, הצליחו לטפס סלע עיני את המאורעות כסדרם. על כל הצבע והאווירה המיוחדים למקרה. חלילית-הכיסוי שלכם עוד הנדילה לעשות: נופע על הכיסוי הרפור"טאוי" היא דאגה לראיון את אישי-המספר בפרישה (סימורו של מסו), ולחביא את

... היה זה ניתוח אובייקטיבי, המגלם מצפון ואמוציה אחריו ראו הערכה. ע. משה, תל-אביב

... האם עולים חדשים שבאו מאירופה לא עובדים עבודת דחק? מי שמרע לתושבי ואדי סליב ללמוד מקצוע?

מ. פרייברג, נתניה

לעתונכם, היהידי בארץ, היה האומץ להכ"רין קבל עם ועדה: "רופקים את השחורים!" — ללא מורא וללא משוא פנים... פרשת ואדי סליב עוררה בעיה ישנה מחדש: בעיית המעברות ושיכוני העוני. הבעיה ירדה כ"עם מעל דפי העתונות מזה שנתיים. אולם במציאות נשארה ללא פתרון. עולים מארצות המזרח יושבים בתנאים נוראים ומסכים לשי"כום, בעוד שעולים מאירופה נכנסים לשי"כו מיד.

תושב מעברה, אי"סם

... אני נורא מצטער, אבל החינוך הי"אירופי הפסול שלי אומר לי כי בפרשת אל-קרפי נעשתה שינאה אחת — היו ערי"כים לענוש אותו מומן. אדם המשתולל, זורק בקבוקים ומתפרע, הוא בריון ורק בריון. לולא הכחירות המסורבות היה הכל אהרן... איני מספיקים למה שנכתב בע"תונכם על ואדי סליב. ברוד חשם, אצלנו בארץ, מי רוצה לעבוד, יכול למצוא את פרנסתו בכבוד. אבל אם הוא מסכר להוציא את כספו על נשים ושתייה שלא יבוא בטע"נות... אני רוצה עוד רק להוסיף שלא רק הם חיים בתנאים קשים. בעלי עובד 12-14 שעות ביום, ועדיין אין לנו אפילו וילונות בבית.

רות ליכטנרוט, חיפה

מקרה חיפה מראה בכרוז כי עם בארץ דור המוכן להלחם על זכויותיו, כבד רוד מלהכי הפינכה. בלי להיכנס לעצם ההפלות הערחות אפשר לומר דבר אחד יסודי וברור: לשלטון הנוהם להפליה עדתית לא יעזרו כל קווילונים ערתיים. התעלמות ודברי רמזונים לא יפתרו את בעיית הערות בישראל. הדרך היחידה: יש לראות באורחי ישראל יחידה אחת שוות זכויות וחובות. מנחם מניבלה, כפר שלם, תל-אביב

הקרקו

מי? למי ניתו הנשק? (ראה תמונה). א. איבון, תל-אביב

נאצים מתעללים ביהודי (1942)

דגל חדש

התרשמתי מאד ממסקנותיו הבהירות והי"חיופת של העורך מבקורו הפער והמסעה בארצות הברית (העולם הזה 1112 ולאה). יש בהו תיאור סמיו של הנמליות של היהדות האמריקאית, כפי שהיא משתקפת כיום. התעניינתי מאד לקרוא מאמרים אלה, שחורגנו ביד המועצה האמריקאית ליהדות והוכתרו ככתורת המוסלמית: שחררו את ישראל מהזיונות ו"משחררוה". במסעב לשוני זה השמטתי גם אני בספרי "מה מחירה של ישראל?"

... אני עצמי פאסיב, מוח זמן רב, כי השכונה למצב הנוכחי והמסוכן מסוגה בפרדיה שמית דומה. והצעתי זאת אף בממה מסעי הרצאות שערבתי לאו, בארצות הברית. אולם ההובנה מופלג על מרית יש"דאל — ליצור תור יותורים, מצב בו יוכלו הערבים המתונים להגיע אף את הק"ר צוונים שבהם להתלכד סביב דגל זה. אם ויתורים אלה לא יבואו, במהירות, אני חושש כי יהיה קשה לניעול הסכם כל"ש שהוא בו יהיה מקום למדינת ישראל כתר שכו.

אלפרד מ. לילינטאל, ניו-יורק

שורות מסוררות

העולם הזה יום מספרים רבים, אולם אם איני טועה טרם העלה את המסקר, אחד החשובים ביותר לקוראי העולם הזה, שישאל אלהם פשוטה אחת: "מה מרגיו או"תר, ארזני הקורא?"

קורא שהציע את מערכת העולם הזה, משך שנות קיימה, בשלל מכתבים רבים, במוח איני כי קוראים רבים יציעו בראש וראשונה לשלוח לכל הרחוקות את האחראי על מדר מכתבים זה. זהו זה — יש לזרוק אותו מן המערכת בלי אף פרטטה פיצויים אחת.

קוראים רבים, השולחים מכתבים למערכת, יצטרפו לקראתי זו. איני מרבר על פסי"לת מכתבים. לא, אולם כשמאזדהוא מריץ מכתב מסויים למערכת, ואחר שבוע הוא רואה כי סכ"ל המכתב נותרו רק כמה שו"רות, רצוצות ומסוררות, שאינו מביעות כלל את דעתו של כותב המכתב בנידון, הרי שיש לו רצון לסנות כמה מאות של גליונות העולם הזה, בהם הופיע המכתב המסורר, ולשרוף אותם יחד עם חצי ליטרה נפס...

יצחק הללי, ירושלים

הקורא הללי יסלח לאחראי על מדרו המכתבים גם על טירוס מכתבו זה. הטיבה, כרלי — חוסר מקום.

השם והכתובת

כישראלית הנמצא (לפי שעה) בנכר, וא"שר מדרסו לו להיפוש עם בני-דודיו לעתים קרובות ביותר, ובין היתר לשוחח על בע"יות ישראליות, יש לי הרשעם שהערבים, המשתחיים אתי, גמרי לא מעודכנים. כך למשל, שותחתי לפני יומיים עם מצרי, שי"לחם בסני. הוא מען שגרשנו את כל הערבים מישראל ולא נותר אפילו ערבי אחד בארץ. ניסיתי להוכיח לו כי הוא אינו

צודק, וכי ערבים יושבים אפילו בפרלמנט הישראלי. בקיצור, השיחה הסתיימה בהתי"ערבות על בקבוקי-בירה, ואני התחייבתי למ"סור לפחות כתובת של ציר נכסת ערבי אחר. מה עושים? אולי אתם יודעים כתובת כזו? י. סלע, שטוטגרט, גרמניה המערבית

אחת האפשרויות, הקורא סלע: הכנסת, ירושלים, ישראל.

דו"ח להולנד

כאשר אני נוהג את המכונית שלי בר"חובות תל-אביב, אני רואה במשך השבוע כל כך הרבה כמעט אקסידנטים, זאת א"ר מרת מקרים שרק בי"נס לא נמרו במס"ר מה מות או פגיעה קשה שהחלמתי לנסות לעשות בד"ר מה בעניין. והרו הי"צעת:

פלשקס

ברחוב אחר-העם, מיד אחר פינת שיינקיו, נמצא "בית הפועל המזרחי". לפני בית זה מצטופפים כל שבת ומוצאי שבת כמה ילדים, בני הימים מילד עד 18, חברי תנועת "בני עקיבא". הם רוקדים הורה במ"ר כו הכביש ובל מכונית העוברת הייבט לפ"לם לה דרר בין הילדים הרוקדים. אם המכונית נוסעת לאט אין הילדים זזים בכ"ל. חלק מהנהגים, כדי להרתיע את היל"דים, נוסעים מהר במיוחד, או אז עורר"ה הילדים זזים במקרים כאלה אני תמיד חושש שמא ינכח לפרוץ את המחסום הזה ונהג בעל רכב עם כלמים חלשים או הנהג לקוי. במקרה זה לא הסתכם התוצאה בפחות מעשרה ילדים נפגעים.

האם אי אפשר להעביר ילדים אלה למגרש משחקים?

מיכאל פלשקס, תל-אביב

העולם הזה מזמין את קוראיו להענות אלה.

סרחון מן ההגה

בעקבות הכתבה על משרד הרישוי, אני מצרף פרט מעניין, אשר זה הוא מקרה את תהליך העבודה במשרד זה. זה שרף לפני חודש בערך בסדום. תוקף הרישוי של אחד הג'יפים בסדום, השייר לסולל בונה, פנ. מסדיר-העניינים המקומי לקח את הניירות, שלח אותם לתל-אביב, ולאחר זמן קצר קיבל אותם בחזרה, בעלי תוקף לשנה נוספת.

זה שהנהג בני"ם הפשי והמעצורים אינם תקינים — לא משנה כלום. העיקר שהרישוי בסדר.

ירום ברנע, תל-אביב

... יפה עשתם שאחם מתיעים נגד צתנה בחניקה זו. נקוה רק שהאחראים לא יסתפקו בחיסול דנייה-הקס.

אוריאל סנדורסקי, תל-אביב

... כל אלה שבאו בנכע עם מוסר רקוב זה מעריכים את שרותכם.

אליעזר אהרן, תל-אביב

לא תמיד מסריה חבנו מהראש, לעפעים הוא מסריה שהנהגה. כתבת העולם הזה על משרד הרישוי הבהירו לנו, בלשון שאינה משתמטת לשתי פנים, כי ההגה הוא מכשיר בלבד. הכל תלוי במי שיושב לידו.

אבינר סוקניק, חיפה

מכנים לבנים

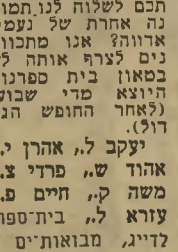
זה עתה סיימתי קריאת סיפור בערבית בירחון אל פג"ר (השחר), אשר נכתב על"י ידי ערבי ישראלי, תושב הכפר עבלין, וזכה בפנס כתהות ספרותית של אותו עתון. הספור עשה עלי רושם כביר. לא רק סב"חינתו הספרותית, אלא ובלל צעצועי הרישוי בהם עשירה כלכך השפה הערבית — אלא בלל התוכן והניסוח האנושית המפעמים בו. לצערי היה זה סיפור בודד, שהמרסס על במה ספרותית לא מוכרה ביותר.

... פועל לא יסול עליו העולם הזה — העתון היחיד בשפה העברית שאינו מוסיבך בתכסיכי הגלות — את המשימה, יקדיש זה קום לציוניות-של של בני שני העמים, זה לצד זה. אותו סיפור וציוניות יש בו כדי להוכיח כי הציונות וציוניותהם של סופ"רים ערבים צעירים, בנייה של אותה ארץ לה אנו בניים, היא חטא שלא בקלות אפשר לסלחו.

אורי פו, רמת גן

אדווה לכמאון

שמחנו לקרוא כי יש גם נערות בארץ העוסקות ביוג תח"מימי. היש באפשרות נהם לשלוח לנו תמו"ר אחת של נעמי אדווה? אנו מתכוור נים לצרף אותה ל"בסאון בית ספרנו, היוצא מדי שבוע (לאחר החופש הג"רופ).

אדווה

יעקב ל, אהרן י, אהוד ש, פריד צ, משה ק, חיים ס, עזרא א, בית-ספר לדיג, מבואותיים

הממשל הצבאי

ל ידך יודע כי ישנו רק מכשיר אחד המגן על המדינה מפני מכול נורא של מעשי חבלה וריגול. מכשיר זה הוא האיטור החל על ערביי ישראל לעזוב את כפריהם ולנסוע לעיר הסמוכה, בלי רשיון-תנועה מטעם המושל הצבאי. הצורך ברשיון זה מונע בעד המרג' לים והחבלנים מלנוע חופשית בישראל, לביצע את זממם המתועב. רשיון זה עומד כחומת-פלדה בין בטחון המדינה ובין אבדנה. **כל ילד יודע זאת — כי כך שמענו פעמים בלתי-ספורות מפייהם של דוברי הכטחון המוסמכים — ראשי משרד-הבטחון בכבודם וכעצמם.**

ל כן, מה נורא לראות כיצד מורמת סכין ודוגית נגד בטחון המדינה! מה נורא לשמוע כי משהו דורש את ביטול הצורך ברשיונות התנועה! מי העז לנעוץ את החרב בגב הכטחון? מי מציע לתת למרגלים ולחבלנים חופש תנועה? לא, אין המדובר בכבודים הידועים זה מכבר — קומוניסטים, אנשי איחוד, פעילי הרעיון השמי ושאר עוכרי ישראל. הפעם נפלה השלהבת בארזים.

שומו שמיים: ראשי משרד הבטחון הציעו השבוע, באמצעות שר-הבטחון עצמו, להחזיר לערביי ישראל את החופש לנוע בכל הארץ, פרט לנגב ולירושלים! והציבור הנדום, החרד לבטחון המדינה, יכול להסיק רק אחת מן השתיים: או שראשי משרד הבטחון מוכנים למכור את בטחון המדינה תמורת כמה קולות ערביים למפא"י בבחירות הקרובות, או שראשי משרד הבטחון שיקי רגל במזיד בכל אשר אמרו מזה עשר שנים על הממשל הצבאי.

ינני רוצה להאמין כי דויד בן גוריון מוכר את בטחון המדינה. המס' קנה תהיה עגומה מדי. לכן — לטובת המדינה — הינני מניח את ההנחה השניה. עזרתי ואנשי-הצרו פשוט שיקרו.

לפני שנה הופיע בדבר מאמר ארוך בשם "מול מאה ושמונים אלף", שנכתב לפי הנחיות ראשי משרד הבטחון והממשל הצבאי. מאמר זה סקר ברצינות ובפרוטרוט את כל הנימוקים לקיום הממשל ושיטותיו. בין השאר קבע המאמר: "חובת ההוד' קקת (של הערבים) לרשיון התנועה, יוצרת את הלחץ הדרוש ומטעימה את תלותו של התושב בחסדו והנרצונו הטוב של מנהיגיהם הממשל... והבחה היא שרוב האוכ' לוסיה הערבית תזוקק לרשיונות בצאתה, ועלידי כך תוקנה לה תחושת רתיעה ויר' שג גם הפקוח הדרוש עליה".

כמלים אחרות: רשיון-התנועה הוא חיוני. האם קרה בינתיים משהו ששינה את המצב? האם ערביי ישראל שינו, לדעת הממשל, את עורם?

קרה בדיוק ההפוך. לדעת המושל הצבאי החמיר המצב הרבה יותר, כי בשנה האחרונה החלה התארגנות לאומית רצינית בין ערביי ישראל. והרי, לדברי המאמר: "כלל גדול בתורת הממשל הצבאי — לא תהיה התארגנות ערבית לאומית בגבולותינו!" **משמע שלפי תפיסת המושל החמיר המצב שכעתיים. אם כן, מדוע הציע הוא לשר-הבטחון לביטול את הרשיונות החיוניים לבטיחות המדינה?**

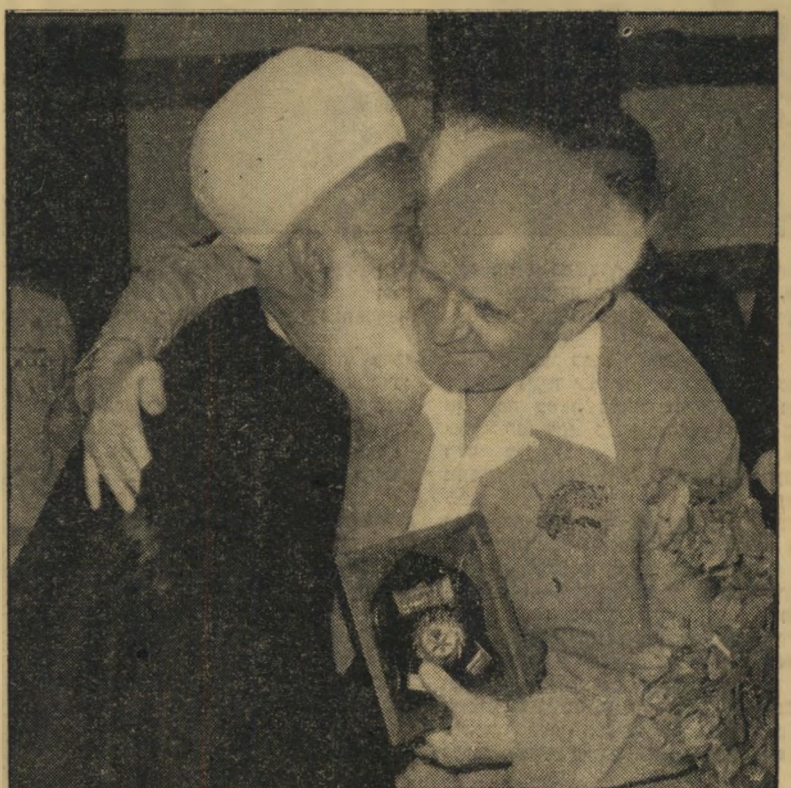
תרון התעלומה הוא, כמובן, שאני שי משרד הבטחון יודעים היטב שאין

כל קשר בין בטחון המדינה לבין הצורך ברשיונות-תנועה. שיטת הרשיונות לא באה מעולם להגן על בטחון המדינה, וביטולה לא תפגע בבטחון זה.

אם כן, לשם מה נוצרה שיטה נפסדת זו, שהפכה את ערביי ישראלי במשך 11 שנה לשונאים מושבעים של המשטר הקיים?

המטרה הראשונה היתה למנוע בעד הערבים מלהגיע לשוק-העבודה. הממשל ידע כי האוכלוסיה הערבית זועקת לעבודה, אחרי שחלק גדול של אדמותיה הטובות הופקע באמללות שונות. הוא רצה למנוע את סיפוק הדרושה — תוך תיאום עם ההסתדרות.

ערבי העוסק בפעולה פוליטית, שאינה לטובת מפא"י או שותפיה, יודע מראש כי הוא מסכן לא רק את רשיון-התנועה שלו, אלא גם את רשיונו של אביו, דודו, ודודו. כל אלה יישארו רעבים ללחם, ללא אפשרות להגיע למקום עבודה. ומכיון שהממשל חשבה מאד בחיי הערבים, מופעל כאן לחץ עצום — ביום הבחירות וכל השנה. יתכן שחשוב למנוע בעד מוחמד מנצרת מלקבל עבודה בחיפה. יתכן שחשוב כי מוחמד לא יחזור לאדמתו, שהובטחה כבר לקיבוץ של השומר הצעיר, הצריך להתבסס כדי לפתח בנחת את רעיונות אחת-העמים. אולי גם חשוב שמוחמד לא יקים רשימה שתגוול קולות מן הקוילינגים של מפא"י.

נשיקה ערב בחירות

אולם מה לזה ולבטחון המדינה?

אנשי משרד-הבטחון מציעים לבטל את הצורך ברשיונות בשעות היום, מחוץ לאזור ירושלים והנגב. הם מציעים זאת תחת לחץ, מתוך חשש כי אחרת תוצא ברחוב העברי דעתם של אותם המס'ים פים מזה שנים לביטול הממשל הצבאי — ושהצליחו לגייס מסביב לדגל זה את אהדת ההמונים ואת תמיכתם המוצהרת של מאות מגדולי ישראל בכל שטחי החיים. **התפתחות זו השפיעה גם על המפלגות. יתכן כי בכנסת כבר נוצר, לפני הבחירות הקרובות, רוב למען ביטול כל הממשל הצבאי. כי הערבים, המהווים כ-11% מאזרחי ישראל, יכולים לביטול חור כ-12 או 13 ח"כים — ובצורה זו לשנות לחלוטין את מערכת הכוחות בצמרת המדינה.**

אנשי הממשל, הלובשים את מדי צה"ל (ובכך מטילים צל על שמו ודגלו של הצבא) שאין לו קשר (עמם) יודעים מתי לסגת. דעתם היא, כנראה, כי נסיגה קטנה עתה עדיפה על תבוסה מוחצת מחר. ביטול

שיטת-הרשיונות יפייס את רוב הכנסת, וימנע את ביטול הממשל עצמו. **השבוע פיקחי השבוע המסוכן לבטחון המדינה ולשלומה. כי המי שך קיום הממשל הצבאי, כמו קיומו עד כה, הוא אסון לאומי.**

ממשל אינו תלוי במערכת רשיונות-התנועה, כפי שסבורים כמה אנשים נאיביים. הרשיון הוא רק אחד הכלים הרבים במחסן הנשק של מוסד זה. במקרה הצורך אפשר לתת רשיון, ללא שינוי המצב. הבה וניתן שוב את רשות הדיבור לדבר: "השיעבוד הטוטאלי של כל החי"ים בממשל (הצבאי) לצרכי הכי"טחון הוא יחיד במינו... שליטתו ופיקוחו (של הממשל) הוא הרבה יותר ממתן רשיונות יציאה וכנייה, מה מעצור אדמיניסטרטיבי, מה הגלייה ומושיפוט צבאי מהיר.

... הממשל הצבאי הוא תפיסה בטיחנית כוללת, החובקת בורועותיה החוקיות את כל החיים בגבולות הממשל: מקבלת רשיון-יציאה ועד קבלת סיכנות מקומית להפצת תוצרת מפעל (יהודי) כלשהו מחוץ לאזור הממשל. מתוכן החגיגה בכפר ועד לסידורי-החבורה לילי בית-הספר.

כל רשות (ממשלתית) שהותר לה לפעול כאן הודרכה תחת ידיו של הממשל, כל פעולה כפופה, למעשה, לאישורו."

זהו, במילים פשוטות, הטרור הטוטאלי, בנוסח הפאשיסטי המובהק, או, לפי סגנונו המתוק של אותו מאמר: "הכל שועבד לצר" כי הבטחון, כפי שאנשי הממשל מבינים אותו, אפשר שהדבר היה רצוני גם מחוץ לאזורי הממשל. במלים אחרות: לדעת ראשי משרד-הבטחון היה כדאי להנהיג מש"ט זה גם באוכלוסיה העברית. מה לא עושים למען הבטחון?

כוד דויד בן-גוריון לגשק שייכים ערביים ודרוזיים. יכול מנחם בגין להצטרף כחברת בדואי מכובר מילדי-ספוחיו של המושל. יכולות מפ"ם ואחדות-העבודה לג'צל את מות האחריות הקולקטיבית ולהציע הצעות יפות ללא סיכון עצמי —

אם לא יבוטל הממשל הצבאי כמלואו ולאחר, עד כדי פירוק המנגנון שלו, לא ישתנה הרבה.

המושל הצבאי יוסיף להכתוב למשרד הפנים את מי למנות כראש המועצה המ'קומית, להורות למשרד-החקלאות למי לתת את הטרקטור, להכין רשימה של תלמידים שיתקבלו לסמינר של משרד-החינוך, הוא יוסיף להגלות ולעצור כל מי שיוק לחש' בון הבחירות של מפא"י, לסגור את מקו'מות העבודה בפני מי שאיננו מוצא חן בעיניו (על ידי הידברות ישירה עם לשכת' העבודה), ולאחוז בכל שאר עשרות מכשירי הדיכוי אשר הוא משתמש בהם עתה, כפי שהוא מודה בגאחה — למען בטחון המדינה.

כל אותם הגורמים האפלים, שהתעשרו מערשק האוכלוסיה הי' ערבית ומשורר אדמותיה, תחת חסות הממשל — יוסיפו לעשות חיל, לטובת המפלגות הקשורות בהם ולטובת להקה גדולה של ציפוררטרף פרטיות.

ערביי ישראל יוסיפו לחיות במשטר קולוניאלי. שנאתם את הממשלה תתרחב ותת'עמק — והיא תהפוך בסוף לשנאת-המדינה.

ממשל הצבאי הוא סרטן. אין טעם לשים עליו תחבושת, או לדקרו בסיכה. לגידול ממאיר זה יש רק תרופה אחת — להתוך אותו, כולה מיד.

היה זה כאילו חיכו עשרות חביות של אבק־שריפה רק לגפרור הקטן שידליק את הפתיל. ואדיסליב נתן את האות — וה' שבוע פשטה בעברה מן הגליל ועד לגלב, בבת אחת התעורר הישוב ההתיק מתר־דמתו, ונזכה לדעת כי הוא עומד בראשיתה של מלחמה קולוניאלית מכוערת. אי־אפשר היה לטעות ביחס למהותה של מלחמה זו — היא נשאה את כל הסימנים האופייניים של התקוממות מעמדות מקופחים ונחלשים נגד שיכבה שלטת ועשירה, התקוממות בה נוספת מתיחות עזתית על המרירות הכלכלית. "יסודות פלידויים...". אם היה ספק לגבי מהות זו, הרי באו הכרזות השלטון וסיפקו את ההוכחה הסופית.

• יסודות פלידויים מאורגנים אירגנו את המהומות בבאר־שבע, הכריז דובר מש־טרתי־ישראל, כפי שהכריזו בשעתו דוברי המשטרות באלג'יריה, בקניה — ואף בארץ־ישראל. אין ספק שדובר משטרת צרפת הודיע כך בשעת כיבוש הבאסטיליה. הילע הזוברים האלה צדקו — כי במרד מסוג זה, בולטים תמיד גם יסודות פלידויים. כל אותם האנשים, אשר במשטר הקולוניאלי נדחפים אל הפשע כדרך להבעת מחאתם נגד הסדר הקיים, מצטרפים בהתלהבות ליוזמה מרדנית קיבוצית.

אולם מה שהפך את מהומות באר־שבע, בהם נפצעו חמישה שוטרים ונעצרו 20 איש, מתקרית קטנה וחסרת־חשיבות למ־ארע לאומי גדול, הוא שקומץ היוזמים מצא זה ציבורי גדול, העביר רעד בכל הארץ. בבואן למחרת המהומות מגדל־העמק, נשאו מהומות אלה את האופי המובהק של חוליה בתגובת־שרשרת ארצית.

• העיריה לא תדון במאורעות, כי אין להן ערך כל עיקר, הצהיר ראש עיר־ית באר־שבע בזילולול.

היה זה זילולול מסוכן מאוד. כי כדאי היה לודיד טוביהו לזון ולחשוב על ה' מאורעות בעירי. הם מבשרים את ראשית הקץ לשלטון השיכבה שהוא מייצגה. טוביהו, איש רב־פעלים ונמרץ, הוא ניצג אופייני של הצמרת השולטת בארץ מאז ימי העליה השנייה — צמרת מזרח־אירופית ששייגשה כמנהיגות המפלגות הציוניות. צמרת זו הביאה לארץ כמיליון עולים חדשים ב־11 שנה, מהם כמחצית מבני אר־צות האיסלאם. היתה לה האמונה הנאיבית שאפשר לגרום לשינוי מהפכני כזה בהרכב האוכלוסייה, מבלי לשנות במאומה את מהות השלטון ואת הרכבו.

היתה זאת טעות פאטאלית. מן הרגע שישראל השנייה התבססה בארץ, היה זה טבעי כי תנסה להשתמש בגודלה הכמותי כדי לתפוס בידיה את מושכות השלטון. איש לא יכול היה לקחת כי מאות אלפי עולים אלה, השכבה המקופחת ביותר בתה' ליד הכבלים הישראלי, יסבלו לאורך ימים כיצד ראשי הישוב ההתיק, בעזרת שיכבה קטנה־יחסית של גרוריהם, מפיקעים לטובתם את מיטב הפרוץ של ההון הזורם לארץ.

קנוניות המפלגות. המפלגות הקיימות, שהן כולן שייכות לצמרת דקיקה זו של הישוב ההתיק, החבינו באופן אינסטינקט־י טיבי בגודל הסכנה. הן הגיבו אף הן בצורה המקובלת במקרים כאלה של ראשית התקוממות: הן ניסו להשתיק את חומרת המאורעות, להקטין את חשיבותם, להעמיד פנים כאילו למעשה שום דבר לא קרה.

היה זה קו שבלט השבוע בכל הפגנות המפלגתיות, בכנסות ובאסיפות המפלגתיות. אילו אורגן המרד על־ידי מפלגה אחת נגד שאר המפלגות, לא היתה הסכנה גדולה כל כך. בשלבים הראשונים של מרד ואדי־סליב עוד היתה קיימת אשליה זו, והי' האשמות ההדדיות פרחו בין המפלגות החותי־קות. אולם בהדרגה התבררה האמת המרה — הפעם החלו מוקדים בארץ כוחות חדשים שחזקו לתחום מסגרת המפלגתית הקיימת. זוהי סכנה נוראה למשטר הקיים — כי כל הכוחות המשובצים בקרב המפלגות ה' קיימות ניתנים בנקל לשיטור ולשיחור. קיים עליהן פיקוח תמידי מצד השלטון שהוא ביטורו פורעית של המפלגות.

שינוי מהפכני. יתכן כי הגל הנוכחי של מהומות בארץ יישכן. יתכן כי ב' אמצעי דיכוי או שחרר אפשר יהיה לחסל את מנהיגי המרירות, לשבור את הרוח ה' מרדנית. אולם הדבר לא ישנה הרבות: אחרי שבועים אלה, לא תחזור ישראל לקדמותה. כוח חדש הודיע על קיומו — והוא ישנה בהכרח ועד היסוד את מהות המשטר בארץ בשנים הקרובות.

מירמה בורח

מירמה בורח

לוח נמשכת.

מפקד משטרת נצרת, סקר יהודה ספרן, הורה לסמל התחנה לצאת מיד למקום, בלוח־ית שמונה שוטרים. תפסתי טרמפ במכונית הראשונה שיצאה לעירית העולים.

למגדל־העמק כמה כבישי־גישה, המוב לים אל השכונות השונות של העיריה. בי רוב כלל, מהחיים עולי צפון־אפריקה את דרכ המתישבים; במקרה הנצתי אל רובע שרוב תושביו מיוצאי־אירופה. החיים התנה' לו כסידורם, ולא נראה כל סימן להסגנה. שאלתי אחד התושבים היכן מתפרעות ה' שים. הוא משך בכתפיו: "לא יודע כלום". שאלתי אחר. גם הוא לא ידע. איש לא שמע דבר, לא ראה דבר.

קראתי לקבוצת ילדים: "איפה ההפגנות?" "בבית־הכנסת של הספרדים עומדת להת' קיים אסיפה", סיפר אחד מהם, "השוטרים עומדים שם."

מחפומים בכביש

לויש או ארבע קבוצות אנשים מיל' או את הרחבה שבמרכז העיריה. קבו־צה אחת היתה גדולה במיוחד: כ־150 נשים, גברים ונערים. בלטו במיוחד הצעירים. לפי ניבם בלטו במוצאם הצפון־אפריקאי. בדרך אל נקודת ההתקהלות, יכולתי לר־אות כי כביש הזפת נתסס בשני מקומות לפחות. ידיים אלמוניות הציבו לרוחבו כמה חביות שהושארו על־ידי עובדי מע'צ, ערי־מות אבנים ואפילו כמה סלעים רציניים מאד. גזע־עץ, קרשים ושברים מגוונים שיו־מחטומים ראה מוצק ותכלית.

כבר ממרחק ברר יכולתי לשמוע את קרי־אות הקהל: "לחם, עבודה!" או: "בור' לממשלת ב'רגוריון! בודו לממזרים הגדולים החיים ברחבה על הנדבות שאוספים ב'ש־מנו!" מדי פעם התרומם קול נועם: "למה הבאתם אותנו הנד?"

פניתי לאחד הצועקים, גבר שבי־שער כבן 50, לבוש בגדים בלים ודהויים. "למה אתה צועק?" שאלתי. האיש השתפך במרירות: "עבודה מספיקה לא גותנים, שכר טוב לא מקבלים. חברת עמידור רוצה את שכר־היהרה כל חודש. אם לא משלמים, עושה משפט. בכל דבר מפלים אותנו. רק כשהבנים שלנו מגיעים לגיל הגיוס, נותנים לנו להרגיש שאנחנו אזרחים במדינה הזאת!"

חיליים נופו בשוטרים

בתוך הים האנזי הסוער עמדו שלוש מכוניות המשטרה, כשהשוטרים, חבושי־הקסדות ומחויקי־האלות, מנסים לת' פות על מבוכתם הרבה בחיוכים לכל עבר. בתוך פקעת אנושית ניסה הקצין ספרן להרגיע את הקהל. "אל תעשו מזה רעש כזה", קרא לנשות־הצעורים. "סוף־סוף לא יתלו אותם. למה כל העניינים האלה? יש טענות — תביאו אותן לפני האורחים־לשוא. הקהל, ששורתיו תפחו והלכו עד שברחבה התרכזו כבר כמה מאות איש, לא רצה לשמוע. הוא חזר ושפך את מרירותו־חור על הדרישה: "שחררו את העצורים!" המדובר היה ב־14 מתושבי המקום, שיצ'או אותו בוקר למשרדי הסוכנות בחיפה. בפיהם היתה טענה מרה וצודקת: אי־אפשר להתקים משכר־הדחק, ואילו הנורמות ש' נקבעו להם בעבודת הקרן־הקיימת היו מעל ומעבר למה שתייב לתת פועל־דחק. 30 איש יצאו לחיפה. כמחציתם נכנסו לטעות את בעיתם בפני פקידו הסוכנות. כאשר יצאו משם כעבור ארבע שעות היו במצב־רוח קודר, שברו תמונות שהיו תלויות במסדרון.

14 מהם נעצרו על התפרעות, היתר חזרו למגדל־העמק, הביאו את הבשרים למשפחות העצורים. אלה התקהלו מיד לפני בני המועצה המקומית, תבעו לשחרר את העצו־רים. הם, הם הלכו לדרוש צדק! קראו. משלא נענו, החלו מנפצים שמשות ורתי־טים. הפגנת־הנשים למען שיחרור הבע' לים־המפגינים החלה. עתה עמדו אותן נשים, בצירוף מאות תושבים אחרים, הטילו מצור על המשטרה. בלטו בקהל כמה חיליים מבני המקום, שבילו חופשה בביתם. הם גופו בשוטרים: זאת הגבורה שלכם — לעצור נשים ויל'

אם נבאר שבע

ניצבת בפני תחנת המשטרה, למחרת ההתקוממות, ומתחננת בפני השוטרים כי יסחררו את בנה. הוא לא עשה כלום, התייפחח וקחל שנתאסף העיריה: "מה רוצים ממנו? הלא גם הם מזרחיים!"

החדשות ידעו כבר: הערב. בערב ניגשו שני צעירים לזוכן המשקאות של קפה כסית, ברחוב הראשי של באר־שבע. הם שחו בקבוק טמפו וכוס גווה, דרשו מן הזבנית עודף מחצי־לירה שלא נתנו. בעל הקפה ניסה להחליק את העניין, שלם לצעירים חצי־לירה מכיסו. אך התיג־רה פרצה בכל־זאת. אחד מהשניים השליך כסא לתוך זכוכית־החזית של כסית. היה זה אורח להתחלת ההתקוממות.

השעה היתה שעת־ערב מוקדמת, והרחוב הראשי המה מאדם. כהרף־עין צצו מבין הקהל קבוצות מאורגנות־היטב של צעירים, ניפצו תוך שניות שישה חלונות־ראווה. ובאותה מהירות שבה נכנסו לפעולה — התמוגו שוב באלמוניות הקהל. שתי מכוני יות תנו בצדי הכביש. סמרטוטים טבולים בדלק הוטלו עליהן, גפרור העלה אותן באש.

תוך חמש דקות הופיעו השוטרים, חבושי־קסדות ומניפים אלות כבדות. הצעירים החלו מניפוח תלונות והחלו רוגמים את השוט־רים. מרחובות, מאשקלון ומפתח־תקוה ה' חלה זורמת תגבורת משטרתית. בסך־הכל נמשכו ההתנגשויות כשעתיים. הסתכלו במ' חיר עגום: חמישה שוטרים פצועים, 42 תושבים עצורים (ראה שער), מהם רבים פצועים.

היו אלה המאורעות הרציניים ביותר ש' ארעו בארץ — חמורים אף ממרד ואדי־סליב. אולם הם לא הצינעו על שורש־הרע בהירות כה חד־משמעית, כפי שעשתה ההתקוממות שארעה יום לפני כן במגדל־העמק.

על מה שקרה במגדל־העמק מ' דרוח כתב עתי"ם בנצרת אברהים שבאט:

"מה קרה?" שאלתי את הסמל. הוא האיש את קצב ריצתו בק לשניה ורוק: "הפגנות במגדל־העמק!" בקפיצה עלה על מכונית המשטרה, היה ישבו כבר כחצי־הריסו־שוט־רים, חבושים בכובעי־פלדה אלות בידיהם, והמכונית יצאה בחריקת צמיגים מתצר ה' משטרה בנצרת. העתכבנית עוד כמה דקות, לאסוף יותר פרטים. הסתבר כי לפני דקות אחדות, בסביבות חמש אחר־הצהרים, נת' קבלה הודעה משני שוטרים הנמצאים דרך קבע במגדל־העמק. דיווחו אנשי הסיו־ר: "עשרות נשים נרגזות מפגנות ליד המועצה המקומית, דורשות שיחרור בעליהן שנעצרו בבוקר במשרד הסוכנות בחיפה. הססיקו כבר לנפח חלונות ולקרוע תמונות. התקת'

מה שהיה חייב לקרות, קרה. אחרי מרד ואדי סליב בשבוע שעבר, התמררו השבוע תושבים של מגדל־העמק ובאר־שבע. בעירית העולים, במרומי הרי נצרת היהדות קריאות הזעם והמרירות של עולים מצפון־אפריקה; בבאר־שבע היו אלה יוצאי עיראק ופרס שהטילו את אמתם ברחוב. לא היה כל קשר ארגוני בין התפרצות־הזעם של ואדי סליב לבין הביעות־הקיום של עובדי הדחק במגדל העמק והשתוללות־הפתע בבאר־שבע. אך קשר הרוק איחד את שלושת המאורעות: ההתקפות החדשות על המש' טרה יכלו לקרות רק אחרי מאורעות ואדי סליב. קרב־הרחובות בחיפה לא זו בלבד שיצר תקדים. הוא הצית ניצול של הת' מרדות גלויה בלבם של מאות אלפים מבני עולי המזרח ברחבי המדינה.

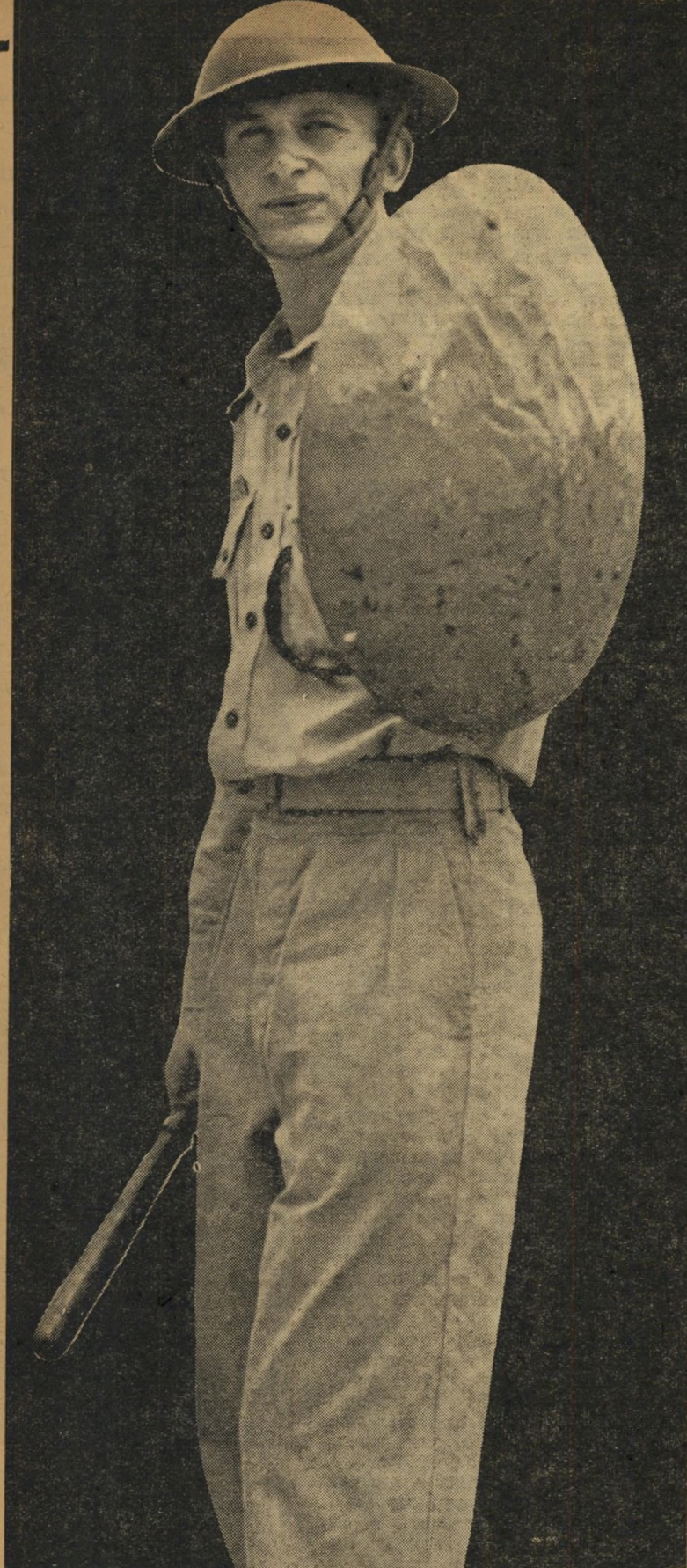
יום לפני ואדי סליב, העולים רק יבבו ביאוש כי דופקים אותם. למחרת סיננו: נבטיח את זכויותינו ככות! במגדל־העמק ובבאר־שבע השתמשו בפעם הראשונה בכוח — לא באובדן־החושים, לא במקרה, אלא מתוך הכרה מלאה. זוהי משמעותה של ה' מהפכה הנרקמת עתה בישראל: אחרי עשר שנים של תחנונים ואזהרות, מתבוננים אורחי ישראל לשניה בדרך חדשה: דרך האלימות.

מאחורי ההתפרצות בבאר־שבע לא עמדה שום תביעה מוסימית; שום גורם מסעיר לא סיפק את הניצוץ להבערת האש. כאשר החלו עשרות צעירים מנפצים חלונות־ראווה, מציתים מכוניות ברחובות ומעלים באש את משרדי המחלקת־הגביה העירונית היתה זו אך הצהרה בדם־קר כי המפגינים אינם מרוצים מן המצב הכללי שבו הם חיים. כבר ביום חמישי, שבוע בדיוק אחרי ואדי סליב, נודע למשטרה כי נרקמת תוכנית להתקוממות. הגורמים הפועלים: עולים מ' עיראק ופרס. התנגדו להתקוממות: ראשי העדה הצפון־אפריקאית בעיר. הגיוששים בין שולשת הגורמים נמשכו. לכל עוד לא נעשה סוכם סופית שיתוף־הפעולה, ולא נעשה דבר, דחיה ראשונה חלה ביום חמישי. מועד חדש נקבע למוצאי־שבת; מתיחות מחוש' מלת השתדרה ברחוב והמשטרה העמידה על רגליה את התגבורת שרוכזה עוד בהגיע אליה השמועות הראשונות.

גם בשבת לא ארע דבר. מפקד מחוז הדרום, יואב פלג, ירד ביום ב' בבוקר לעמוד בעצמו על טיב השמועות, חזר ל' ירושלים בהרגשה כי בשעות הקרובות, על כל פנים, לא צפויה סכנה. אך בשכונות

ברחבי הארץ כולה, אסנריה ועד באר-שבע

ברי הארץ

דים? התיישבו לכם! התפטרו מהעבודה המ' לזכרכם הזאת!

*** "אם תיפול טיפת דם!"

עקבתי בעניין מיוחד אחר התנהגות השוטרים. היו אלה ברובם בני עדות המזרח, בתוספת כמה שוטרים ערביים. למי רות זאת גופף משהו את ידו לעומתם והצהיר: "אם תיפול טיפת דם מאחי מאיי תנו, נהרוס את כל מגדל-העמק ונגמור עם האשכנזים!" אחר הציע העיירה, להמשיך בפעולות חבלה. אחר צעק: "אלקירוף מת מפצעיו!" יותר מכולם התגורו בשטחים צעירות בנות 20-12. "שחררו את אבא!" צעקו. "זאת משטרה גרמנית! אם יש לכם דם, לכו לדפוק את הערבים בצורת, לא אותנו היהודים!" איש מבוגר ניסה להרגיע מפגין צעיר, שנראה כבנו. הצעיר השיב בחימה שפוכה: "אם אנחנו בין כה וכה רעבים וחסרי כוח, לא חשוב איפה נשב — בכית הסוהר או בבית!"

הסביר ישראל ביטון (32) מה דחף אותו להרים את קולו נגד המשטרה: "אני עשר שנים בארץ. יש לי שלושה ילדים ואשה. עבודה קבועה אין. מרחיח פחות מארבע לירות ליום. ניגשתי למוכר הלשכה, ביקשתי שיסדר לאשתי ששה ימי עבודה לחודש. שתכניס עוד כמה לירות. הוא אמר לי: רק כשיהיו לך ארבעה ילדים, תהיה גם לאשתך זכות לקבל עבודה!"

התפרץ אחר: "עובדים שנים במקום עבד. דה. כשמבקשים קביעות — לא נותנים. אבל כשתזווחו מבקש — הוא מקבל. אפילו אם אין לו חצי הותק שלי!"

*** נשים וילדים תחת גזגלים

מדחמת הקללות והסיסמאות נמי שכה שעתים. לא הורמה יד, לא נורקה

אבן. רק הלשונות פעלו. לבסוף החליטה המשטרה להיסוג. אחד הסמלים עוד עשה נסיון אחרון לפזר את הקהל, אך ללא הצלחה. ואז ניתנה פקודה, לחלק מן השוטרים, לפנות את המחסומים שחסמו את דרך הנסיגה של המכוניות. אך לפני שאלה הצליחו לחלק את הרכב, השתטחו לפתע מתחת לגלגלים נשים וילדים. "לא נוזו, עד שתשחררו את העצורים!" הצהירו.

היה ברור כי בכל רגע עלול המצב לקבל מיפנה טראגי. באוירת המחוממת יכלה תקי רית קטנה לגרום להתפוצצות. במכשיר האלחוט של אחת המכוניות נשלחה בקשה לתגבורת. התגבורת הגיעה עם רות החי שיקה. היו אלה שלוש מכוניות ריקות, שפילסו להן דרך אל שלוש המכוניות הקודמות, במרכז ההמולה. השוטרים שהובו או במכוניות אלה הופיעו כעבור דקות נוספות, כשהם מסתננים ברגל, מבעד לקבוצות התושבים. הם חבשו כובעי-פלדה והיו מזויזים באלות, וכאשר התרכזו בפניה הגיע מספרם 25 בערך. ביניהם היה גם פקד חיים נאור, מפקד נפת יזרעאל.

שני הקצינים, נאור וספרן, ניגשו שוב אל הקהל הנסער. "עם מי אפשר לדבר?" שאל נאור. התשובה היחידה היתה: "בשביל מה הבאתם כל השוטרים האלה?" הקצין חזר שוב על משאלתו לשוחח עם נציג המפגין גים. "אין לנו מה לדבר", היתה התשובה, "לא נוזו עד שלא ישוחררו העצורים!" לא נראה שום מוצא מן המבוי הסתום. המשטרה החליטה כי התבונה מחייבת לפנות את המקום, לתת לתושבים המחויבים ממים להירגע בעצמם. ניתנה פקודה לנהגים להתניע את מנועיהם. היה זה כאילו ניתן אות סודי לקהל לפתוח בהתקפה. ללא כל אזהרה, מכל הצדדים בבת אחת, ניתך על השוטרים מטר של אבנים.

תוך דקה היו כבר כחמשה שוטרים נפגעים. סמל אחד נפל ארצה, מיהר להתרומם כשי הוא אוחז את בטנו. פניו היו מעתות מכה. אנחות וגניחות שוטרים נשמעו מסביב, פה ושם נראו כתמידים על פנים מיוזעות. נאור עצמו נפגע משלוש אבנים בגב וברגל.

*** הסתערות בראשיח

שכחתי את עצמי ואת השוטרים, והתכוונתי סביבי. היסטריה אחזה את הקהל, נשים וגברים ירו אבנים בקדחתנות, שרקו, יללו וצרחו קריאות-עידוד: "נדפוק את המשטרה! תן להם!" בין צעקות הקהל החלו מתערבבות שרי קות קצובות של משרוקיות. היתה זו קריאה לעזרה של השוטרים, אשר במשך המשך דקות ניסו רק להסתתר מאחורי המכוניות, מול הרגימה השיטתית. ואז, לפתע, הופנו העיניים אל שני האגפים של שדה-הקרב. משני צדדים התקדמו חוליות שוטרים חזבי שיקסדות, אלות מוגפות בידיהם. הם התקדמו בשני ראשיח, כשהם מנופפים את האלות ושואגים קריאות-הסתערות.

התושבים המתמרדים הפנו את גבם והחלו בורחים לכל עבר. כוח המשטרה, שהסתכם עתה בקרוב לשמונים איש, התמצל לחוליות קטנות ואלה יצאו לערוץ צידי בין הבתים. היה זה קרב מלא תהפוכות. חוליה רדפה אחר כמה צעירים, שנסו לפניה. לפתע הות קפו השוטרים מן העורף, עליי צעירים אחרים, שידו בהם אבנים. השוטרים פנו לאחור, החלו רודפים אחרי תוקפיהם החדשים. אלא שאבן חדלה קבוצת-הצעירים הראשונה ממנוסתה, פנתה אף היא לאחור, והחלה תוקפת את חוליית-השוטרים מן העורף. תוך שניות הפכו הנרדפים לרודפים.

הנצחון נטה לצד המשטרה. מדי פעם חזרה חוליית אל ריכוז המכונית, כשהיא גוררת גבר, אשה או ילד. השבוי הושלך אל תוך מכונית עצורים והחוליה חזרה לחיות. קבוצת נערים ורגשים עברה בין הבתים, צעקה אל התושבים שהתחבאו מאחורי תריסיים מוגפים: "זונו! מחזנים! צאו החוצה וראו איך המשטרה מתנהגת כמו גרמנים! צאו וראו איך מרביצים ליהודים!"

הקרב היה אבוד. מדי פעם עוד ידה מישוהו אבן מטוח ארוך, אך ברור היה שהמשטרה שולטת ברחבה, שגעשה לפני שעה קלה מהמון גלה. עתה הסתובבו בה רק הורים מבוהלים שחיפשו את ילדיהם; בע

הטוריה היא סמל המרד של מגדל-העמק. מחזיק-אור תח חיים קריספיל, 60, ופועל-חזק מקופס.

האלה של שוטר זה ושל עשרות שוטרים אחרים שהופעלו נגד המתמרדים אינן יכולות לפתור את הבעיה היסודית: הקיפוח, חוסר תשומת-לב וההזנחה, שממם טובלים עולים רבים מארצות המזרח, בעקר מארצות צפון-אפריקה, מאז עלות ארצה.

ליים נראו מושכים את נשותיהם הבית ב' כוח, ולהיפך. הקרב — כך על כל פנים חשבתי — נגמר.

מלחמת גרידה
קרב הכיכר אמנם נגמר, אך לא המלחמה. בפני השוטרים עמדה עדיין משימתם הראשונית: לסלק את המחסומים מן הכביש ולהוציא את עצמם ואת מכוניותיהם מן הכיתור. נוסף לאלה, היו בידיהם שבעה עצורים, שגם אותם היה צורך לפנות. השוטרים חולקו לשני חלקים: לאבטחה ולסילוק מחסומים. אנשי האבטחה צעדו משני צידי הכביש, שמרו על מכוניות העצורים והמכוניות הריקות מפני נסיונות ההתפרצות, החוזרים ונשנים, מצד התושבים. הכוח השני נע קדימה, סילק בשיטת יות מפרכת את ערימות המכשולים. כמו כנופיות-גרילה באגפים של צבא נוסג, ליה התושבים את המשטרה. בחורות צעירות ניסו להתפרץ בין שוטרי-הליחי, להגיע אל

ים

עברתי את הסואקי

תעלת סואץ היתה, גם השבוע, חסומה בפני שיט ישראלי. מטענים ישראליים שפורקו קודם לכן על אוניות חסרות, נמכרו במכירה פומבית בפורט סעיד, וסביב גורלה של איגנה טופט, אניית-הסוחר הדנית שנסחפה מטען ישראלי ונעצרה בתעלה, התנהלו דיונים בין גורמים בינלאומיים. אולם לפי חוק ישראלי אחד יכול היה, בשבוע זה, לספר על מעברו היא בתעלה. היה זה דניאל קורניץ (24) שנקלע לפני חדשים אחרים, כי מאי טירון, למיכילת הנפט הנורווגית, בת 30 אלף הטונות, הילדה קנודסון, עבר בה את התעלה פעמיים — בדרך לכתי, בה הטעינה המיכילת נפט לארצות הברית, ומי שם חזרה, דרך הים התיכון, לגמל בחוף המערבי של אמריקה.

על מועבר זה סיפר השבוע דניאל קורנפולד לכתב "העולם הזה":

א/ק הילדה קנודסון החליקה לאיטה אל פתח התעלה ואני עמדתי ברגשות מעורבים על ירכתי. בערב הקודם, כשישבתי עם הצוות אחרי ארוחת-הערב, ערכו כולם חכניות והציעו הצעות היכן להתביאני. הם הציעו ומטרה זו תאים ריקים, מחסנים ואיפילו ארובות הובל. צחקתי מהם. אולם כש עמדתי למחרת על הסיפון, וראיתי את רוכי ילי פורט סעיד מקיפים אותנו בסירותיהם, הרתהתי אם לא טוב הייתי עושה לו הסכמת להסתתר.

כחצי קילומטר מן הכניסה לגמל, על האניה הגחש המצרי וקציני-ההגירה, כע

מזקן קורנפולד ושומר מצרי בסואץ נעליים מרוכל מצרי

בור דקה קרא לי הנער-המגישי אל רכי החובל.

דלת חדרו היתה פתוחה ובפנים ישבו מספר אנשים. עיני נתקלו מיד בקצין מצי-רי בעל שלושה כוכבים, שהתחיק את דרי כוני, לעלל בדפיו ורשם משהו על גבי גיר. הייתי חצי-ערום, אבל הוא התבונן בי ברצינות, ואחרי שהאנשים שבחדר הצביעו עלי ואמרו "זה האיש", פנה אלי לראשונה ושאל אם אני מישראלי. עניתי בחיוב. הוא שאל אם אני מדבר ערבית. כשהשבתי בשלילה החל הוא מדבר אנגלית ושאל אותי אישה נולדתי, היכן אני גר בישראל, מתי עזבתי את הארץ ובאלו ארצות ביקרתי כבר.

שבתי משרב-אדי-שיוך. כאשר סיים את השאלות השיגרתיות פנה הקצין המצרי אל רכי-החובל: "האיש הזה צריך להיות כלוא בתא". אחר פנה אל שומר במדים לבנים ובכובע ירוק, כמו זה של השומר הגבול שלנו, והחלים אותו שהוא אחראי עלי והלך. השומר נטל את רובהו ויצא אתי לעבר תאי. על הסיפון התקבצו כבר רוב אנשי הצוות, ששמעו על המתרחש. כולם הסתכלו בי בשקט ורק אדי הולנדי, שהבטיח בשעתו לקפוץ אתי למים ולהימלט אם ניסו המצרים לעצרוני, שאל אותי מה קרה. אמרתי לו שעלי רק לחישאר פלוא

דומיאו הוא כפרי ערבי מסייבה, יוליה היא "איסרו אותי!"

הבת הנרדפת

כרמלה קצב, הממלאת את תפקידה של יוליה ברומן טראגי מודרני שצמח על רקע הווי מדינת ישראל, נראית כשהיא מובלת למכונית-אסירים שתחזירה לכלאה בו היא מוצאת מחסה מזעט משפחתה הנסערת.

מועד שתרורו, היה צריך לשאת את כרמלה לאשה. אלא שבינתיים התרחש משהו. בעבודתה בשדות הכירה כרמלה גבר אחר, שלבה יצא אחריו. תופת-מה יצאה עמו כרמלה, אולם משנודע הדבר למשפחתה הזוהירה ואיימו עליה לבל תראה את פניה בחברת אותו גבר. כשלמרות כל האזהרות הוסיפה כרמלה להתחבר עם בחיר-לבה, לק חו בני משפחתה את הענינים לידיהם, סגרו אותה בבית ואיימו עליה כי סוף שחור מצפה לה באם תעז להמרות את מצחת המשפחה.

לא היו אלה רק הוריה של כרמלה שגור עקו להפר את אהבתה החדשה. כל בני המשפחה, קרובים ורחוקים מכל קצות הארץ התגייסו למבצע השיכנוע, השידולים והאיומים. תוך זמן קצר סערה כל שכונת מורשה, שליד רמת-השרון, המאוכלסת בער לי עיראק. בכלום בערה חימה עוה, בערו רגשות-גאווה משפחתית: "אנחנו נמות כר לנו ואת לא תלכי אל אותו איש", אמרו לה.

הדבר שהרתיע כל-כך את בני-המשפחה ומכריה היתה העובדה שאהובה של כרמלה היה ערבי. "למה התאהבה בו — לא יודעו!" אמר השבוע אחד מבני-דודיה של כרמלה, "תראו את השקף הזה, תירקו לו בפנים, זה ערבי זקן ומצורע". לאחרים היו הסברים לאהבתה המזוהה של כרמלה לערבי, סיפר בן-דוד אחר של כרמלה: "האנשים אומרים שנתן לה לשתות משהו מין מים כאלה. עד שבאה בבית כל הראש שלה כבר היה כראב. פעם היה לה חם ופעם היה לה קר. אחרי כמה ימים ברחת אליו".

לאחותה הבכירה של כרמלה היה הסבר אחר. אמרה האחות, בוגרת צה"ל ובית-ספר תיכון ישראלי: "הערבי סתם בילבל לה את המוח. היא בעצם לא רוצה אותו. היא רוצה את ירון. אותו היא לא אוהבת, אבל הוא אמר לה שיקח אותה לירדן, ושיש לה קול יפה מאד ושיעשה ממנה שם זמרים, או זה בילבל אותה. יש עוד שלוש בנות במורשה, שיתגלו עוות, איך שהערבי כניס להן לראש שיעברו את הגבול לירדן, ואפילו הכין להן בגדים שחורים בבית שלו".

לגבי משפחת קצב היה ברור דבר אחד — לכרמלה אסור בשום פנים ואופן לחתן חתן עם ערבי, ויקרה מה שיקרה. אין השפלה גדולה מזו למשפחה. אם תצא כרמלה מדעתה או תטסה מדרך הישר, לא יהיה בזה עלבון כה גדול כמו גשואים עם ערבי. ביחוד היו אחוות-חיתה על כך כל אחיותיה של כרמלה. הן ידעו — אם תניש כרמלה לערבי, הרי לפי מנהג עדות,

בתא, וכי הכל בסדר. נכנסתי עם השומר לתא והוא נעל את הדלת מבפנים. התישבתי על הספה, הוצאתי תעתיק והשתרעתי לי בנוחיות. השומר הרגיש עצמו מאד לא בנוח. הוא היה כחור צעיר, בערך בן גילי, ונראה ביישן מאד. אינני זוכר מי היה הראשון שהחל בשיחה. בכל אופן, מבלי שאדע ערבית ומבלי שהוא ידע אנגלית, מצאנו את עצמנו משר-חכים די בחפשויות, נעזרים בתנועות-ידיים ובמלים בודדות מכל השפות שבעולם. הוא סיפר לי שולקח בשבי ליד שרם-אל-שייך, וכי היהודים נהגו בו יפה מאד. כשרק התחלנו לדבר, נכנס הבחור הגרמני שישן אתי בתא, יחד עם חברו הגרמני. הם נשארו בתא והשתתפו בשיחה עם השומר, שלא היה נעים לו לגרשם.

מפעם לפעם היו ניגשים לחלון התא כמה מן הרוכלים הערביים ששרצו על הסיפון, כדי להתבונן מקרוב בישראלי ששמעו כי נמצא על האניה. אחרי שעתיים החלף השומר. שומרי השני היה מבוגר הרבה מן הראשון, אולם זה לא הפריע לנו להתרועע ולשוחח בחפשויות. שומר זה היה אף אדיב ומתברו והחיוך לא סר מעל פניו.

הוא נלחם בפלוג'ה בשנת 1948, ולפי דבריו הצטיין מאד בקרבות והגיס את היהודים. כששאלתי אותו מה הטעם בכל המלחמות, ואם לא טוב יותר היה שסוף סוף יבוא השלום בין עמינו, ענה לי בתגובה עות-ידיים שביטאו בכיבוד את כוחותו. "לאט לאט", אמר, "כשהאנגלים לא יתערבו בענינינו, יבוא השלום מאליה". מעבד אל-נאצר התלהב שומרי מאד. הדבר החשוב ביותר שעשה השליט החדש עבורו היה הכפלת משכורתו, וזה, בעצם, כל מה שחשוב לו.

אם תתחילו — אתם פינישו!

נגענו תוך שיחה גם בשליטה הקודם של מצרים, מוחמד נגיב. שומרי טען שגם נגיב היה בסדר גמור, אולם יחד עם זה הסביר כי "אנחנו צריכים אנשים צעירים, ונגיב היה זקן וצריך היה לכתו". כל מה שביקש לעתיד היה ששלושת ילדיו לא יאלצו להלחם. לו עצמו כבר לא דאג. הוא סיפר כי מדי שובו הביתה הוא לוקח חתיכת חיש — וזה משכיח ממנו את כל הצרות שבעולם.

לפנות ערב קראו לי לאכול. כשנכנסנו לחדר-האוכל פרצו כולם בצחוק. ואמנם נראה השומר מגוחך מעט, עם הרובה הכבד שלא הניח מידו. הומנתי אותו לארוחה. והוא הסכים רק אחרי שבררתי במטבח כי בהורא שהוגש אינו בשר חזיר. אחרי הארוחה יצאתי אתו לסיפון, וקניתי זוג נעליים אצל אחד הרוכלים. כשחזרנו לתא כבר היה המקום דחוס מרוב מבקרים, ששמעו כי השומרים אינם מתנגדים לאורי חים.

אחרי שעזבו כולם, נעל השומר את הדלת והתכוננתי כבר לישון, כשפתאום זכיתי לביקור נוסף. עד היום אינני יודע מי היה האיש הזה. הוא נכנס רגנו, החליף מספר מלים ערבית עם השומר והתיישב מולי. "בעיראק כבר בסדר!" פנה אלי ישר באנגלית, "ואם אתם מתחילים עכשיו, אז אתם פינישו". שאלתי מדוע, והוא ענה בהדגשה: "אתה יודע מי שעומד מאחורי-נו?" אמרתי: "רוסיה". חיוך התפשט על פניו: "לא רק רוסיה. גם סין, יפן וכל עמי אפריקה אתנו". אחרי הקדמה זאת התחלנו לשוחח בחפשויות.

הוא טען כי בכל הצרות אשמים האנגלים. בכלל נדחמתי להיחזק אינו שגאה איומה ורחשים המצרים לאנגלים. הסכמתי אתו בקשר להתערבות הורה, והוא נהנה מאד. בכל פעם שהיינו תמימי-דעים ביחס לאחת השאלות, הוא קרא לשומר, הסביר לו בחיוך כי גם דעתי כדעתו.

נשק אנגלי, נוזף רופי. איכשהו הגענו לדבר על מבצע סיני. הוא טען כי אנחנו פתחנו במלחמה ללא כל הצדקה. גיסייתי להתנגד, להסביר כי לא היתה ברייה נוכח הפעולות של הגבול ושדדו את עדי-הרתיח אותו לגמרי. הוא קם, צעק, וזנף בידי: "גם אתם עושים מעשים כאלה. אתמול תרגו חיילים ישראליים כמה רועים עם משפחותיהם ליד הגבול ושדדו את עדי-ריהם!" לא יכולתי להשיב, כי לא היה לי מושג על מה הוא מדבר. חשבתי רק ש'שוב חזרה התקופה של פעולות-התגמול; בכל זאת אמרתי לו כי אם נעשה אמנם הדבר שהוא מספר לי עליו, הרי שאני אישית מוצא זאת לבלתי-הוגן.

כעשרים דקות ישב אצלי. סיפר שהוא (המשך בעמוד 8)

פסיכיאטרים של בית החולים הממלכתי שלי למחלות נפש בבתים עמדו בשבוע החולף בפני משימה קשה ומזוהה מאד. הם היו צריכים למדוד ולקבוע את מידת האהבה שבליבה של נערה כבת 20, שנמצאה תחת הסתכלותם. הם היו צריכים להחליט אם האהבה שהנערה טוענת כי היא רוחשת לבחיר ליבה, היא שיטחית או עמוקה, אם היא אמיתית או מזויפת ואם היא לא באה אלא במטרה היתויה — להכניס את הוריה.

באילו אמצעים יכלו הפסיכיאטרים הממלכתיים לקבוע את כמות האהבה שבליבה של כרמלה קצב, ילידת עיראק ובת ישוב העולים מורשה שליד רמת-השרון, זהו סוד מקצועי שלהם. אולם, בתום חמשת ימי ההסתכלות, שזעזעו בצד בית-המשפט, לא הגיעו הרופאים לכל מסקנות שהן, מלבד המסקנה שכרמלה קצב, היתה כמות האהבה שבליבה אשר תהיה, היא צעירה גורמלית ורפויה בדעתה.

כרמלה בעלת הצמה השחורה, הלחיים האדומות והגוף המלא, לא חזרה לביתה, גם לא חזרה אל זרועות אהובה. במכונית משטרה היא הועברה אל נוה תרצה, בית הכלא לנשים ברמלה, משם הובאה להסתכלות תם של הרופאים. זה היה ביתה מזה חודש וחצי, מאז הגיע השיאר רומן סוער וטראגי — שבמרכזו עמדה כרמלה — רומן אשר הנית רגשות וליבה יצרים בשני ישובים בישראל. היה זה רומן שיכול היה לספק חומר מרתק לגדולי הסופרים ואשר אחריותו צנונה עדיין בערפל סמיון.

כרמלה קצב היא בתם השנייה של אליהו ונוריה קצב, הורים לשש בנות ושלושה בנים. בעיראק היה אליהו קצב צורף כסף וזהב, איש אמיד ובעל נכסים. אולם בעת שעלה עם משפחתו, לפני שמונה שנים לארץ, הביא עמו קצב רק חלק קטן מרכושו. שו. אף-על-פי-כן היה באפשרותו לתת למשפחתו תנאי-קיום הוגנים. להם לא זכו רוב עולי עיראק. בנותיו למדו בבית-ספר תיכון, והוא עצמו לא עבד במשך כשבוע שנים בגלל מחלתו.

פעם הם, פעם קר

רמזה החיננית לא רצתה ללמוד בבית-ספר תיכון כאחותיה. היא ביכרה לה לעבוד, יצאה לשדות הסביבה לחפש עבודה בתקלאות. כמנהג העדה נמצא לכר-מלה, בהגיעה לפרקה, גם חתן מתאים. היה זה צעיר מבני-משפחתה, בן-דוד רחוק לה, שבלחץ הוריה הסכימה כרמלה להתארס עמו. הבחור יצא לשרות צה"ל, ובהגיע

בת המעברה - אבל אהבתם זה לזו מובילה אל בית-הסוהר

התחנה הנאהבת

לא יסכים עוד איש לשאתן לעולם.

★ ★ ★

מנעו, בריח ואיום ברצח

אולם כל נימוקיהם ושכנועיהם של בני המשפחה לא השפיעו על כרמלה כמלוא-הנימה, "אני אוהבת אותו ואני רוצה אותו", הצהירה היא. כי אהבה של כרמלה לא היה בעל אותה דמות נוראה שניסו בני משפחתה להדביק לו. סעיד ראשיד ערבי (34) הוא גבר חסון ויפה-תואר, משכיל ועדין-נפש. סעיד מכובד מאוד ונערץ על בני כפרו טיבה שבמשולש, שם נולד. הוא גם אמיד למדי. יש לו מכונית-משא, בה הוא מוביל מדי בוקר את הפועלים הערבים של טיבה לעבודה ביישובי הייחודים בשרון. הוא נוהג לחכור שטחי קרקע גדולים לעיבוד חקלאי, מהם הוא מוציא את פירותיו בשפע.

את כרמלה הכיר סעיד בשדה כותנה ברמת-השרון, כאשר הביא במשאתו פוע"לים למקום. זה היה לפני שנתיים. לאט לאט נרקמו יחסי-אהבה בין השניים. איש מהם לא הפריעה לאומיותו או מוצאו של השני. הם לא הרגישו את עצמם כורים או כואבים, למרות שסעיד היה נאלץ לנוע בדרכים לפי רשיון מאת הממשל הצ"באי, עובדה שחייבה אותו לחזור לכפרו מדי לילה.

יחסיהם נמשכו בהפסקות משך חודשים רבים. עד אשר לפני כחצי שנה החליט סעיד לשאת את כרמלה. היה רק געם אחד, שהטיל את צילו על רומן-האהבה, שהתרחש בין הצעיר הערבי מטיבה והנערה היהודייה ממורשה: סעיד היה נשוי כבר. הוא גם אב לששה ילדים, שהגדול בהם, בן 16, מתקרב בגילו לגילה של כרמלה.

סעיד לא הסתיר עובדה זאת מכרמלה. היא ידעה את מצבו מהימים הראשונים להיכרותם. היא ידעה גם שאשתו של סעיד חולה במחלה קשה, שמנעה ממנה חייה-שנות בשנים האחרונות. היא ידעה שסעיד מוכן להתגרש מאשתו, לשלם את מונותיה לכל ימי חייה, ולגדל את בניו. עובדות אלה לא משמו מכשול באהבתם של השניים. הם החליטו, למרות סיכויים אלה, לבוא בברית הנישואין.

מבחינה דתית לא היה דבר שיפריע להם. כמוסלמי גאה, לא חשב סעיד עומר להת"י. כרמלה גם לא היתה צריכה להתאסלם. הדת המוסלמית מתירה לערבי לשאת אשה יהודייה, והוכפת למושלמת ברצח שניא ני-שאת אצל הקאדי. כרמלה היתה מוכנה גם לזאת. הצרות החלו לבוא רק כאשר הודיעה כרמלה למשפחתה על כוונתה להינשא לסעיד.

כששמעו הוריה על כך סגרו אותה בבית על מנעול וברית. כמה קרובי משפחה איימו עליה שיהרגוה, איום שנראה מתקבל על הדעת ביותר, בהתאם למסורת העדתית. רק לפני כשנה רצח אח את אחותו במורשה, בטענה שהיא חיללה את כבוד המשפחה. כרמלה החליטה לברוח.

באחד הימים, כשסעיד נהג את מכוניתו בשעות אחרי-הצהרים בדרך מהרצליה לירי, עצרה מכונית טנדר את משאתו. מה מכונית ירדה כרמלה. "אני מחכה לך כבר מהבוקר שתעבור", אמרה כרמלה, "ברחתי מהבית. הייתי מחכה לך אפילו עד מחוץ שתעבור ותקח אותי". היא סיפרה לו כי הצליחה להוציא מהבית חבילת הפצים, אך תם השאייה במורשה. סעיד לא העיז להיכנס לאור היום לשכונה. הוא ידע את המצפה לו. יחד המתינו השניים עד החשיכה. בחסות הלילה נכנסו למקום, הוציאו את הפצים. סעיד הדליק את מכוניתו והחל לנסוע בכיוון לבית אחד מקרוביה של כרמלה, שם רצה לאכסנה, רחוקה ממש-פחתה, עד יעבור זעם.

★ ★ ★

מקלט בתא-המעצר

משאית לא הפיקה לעבור מט"רים רבים, כאשר משאית אחרת הדביקה אותה וחסמה לה את הדרך, בהיעצרה לרו"ב הכביש. מתוך המשאית קפצו כשלושים גברים, הסתערו על מכוניתו של סעיד. סעיד לחץ על הדוושה וניסה לעקוף במהירות את המחסום. אולם תוך כדי כך קפצו כמה בחורים על מדרגות מכוניתו והחלו להלום בו ובכרמלה. כשדיו האחת

אוחת בהגה, הצליח סעיד לחרוף את המתנפלים מעל המכונית, מלבד אחד, לבוש מדי-צבא שהצליח לפתוח את דלת המכונית, וניסה לסחוב את כרמלה החוצה. כשסעיד ניסה לעצור בעדו, תפס החייל את הגה המכונית והיטה אותו הצידה. המכונית החלה לסטות מהכביש, וכאשר הרגיש סעיד כי עוד מעט תקרה תאונה פגע בכתפו שהתחזק בהגה. הלה פתח בצעקות: "ערבי! ערבי!"

סעיד נסע עוד כ-250 מטר ועצר את מכוניתו, בהבחינו ברופאים ההולכים ומתקרבים אליה. "תברחי", אמר לכרמלה, שני עלמה בחסות-החשיכה בין בתי השכונ. סעיד חיכה מעט, וכאשר התקרבו הרופאים נמלט אף הוא לאחד הבתים הקרובים, בשי"כ כון קציני צה"ל. "מה העניינים?" שאל אותו קצין צה"ל גבוה שפתח בפניו את הדלת. סיפר סעיד: "אמרתי לו: אני ערבי וזאת חברה שלי מהמעברה. העיראקים רוצים לשחוט אותנו".

הקצין הכניס את סעיד לביתו, שמר על מכוניתו מזעם ההמון שעמד להצייתה. כש-נגרעו קצת הרוחות לקח הקצין את סעיד למשטרת הרצליה. תוך דקות מספר התי-מלאה תחנת המשטרה בהמונים שניסו להרוצי את סעיד החוצה ולעשות בו משפט לניגן. "הוא גונב בחורות ורוצה להבריחן לירדן", צעקו הם. השוטרים הספורים, שלא יכלו להשתלט על ההמון שמלא את התחנה, נאלצו לעצור את סעיד בתא-מעצר, להכריזו עליו בפני ההמון כאסיר. אחרי שעת חצות הובאה לתחנה גם כרמלה. היא שוטרים ידעו כי אם ישתחררה היא צפויה לאותו גורל כסעיד. כדי למנוע זאת הם עצרו גם אותה.

במשך 48 שעות ישבו כרמלה וסעיד במעצר, כשמשמרות בריונים מקיפים את תחנת המשטרה, לכל יתחקקו ממנה. כש-חלף הזמן, הצטנן הדם שהציף את ראשם של בני המשפחה. הם הגיעו למסקנה, כי לו היו יכולים להפריד לזמן ארוך בין כרמלה לסעיד, אולי היו משכיחים ממנה את אהבתה. הדרך להפריד ביניהם היתה להחזיק את כרמלה במעצר. בני המשפחה הגישו תלונה למשטרה, האשימו את כרמלה בגנני-בת תכשיטים ובגדים שאינם שייכים לה. אחרי 48 שעות, כאשר שוחרר סעיד,

ושלחה כרמלה למעצר בנוה תרצה.

★ ★ ★

במקום בית שחרור ממעצר

סעיד לא הזניח את אהבתו במעור-קתה. גבר אחר היה אולי שמח להפטר בצורה כזאת משרשרת ארוכה של צרות. לא כן סעיד. הוא שכר מכספו פרקליט שיגן על כרמלה - את עורך-הדין אמיל בנאדו.

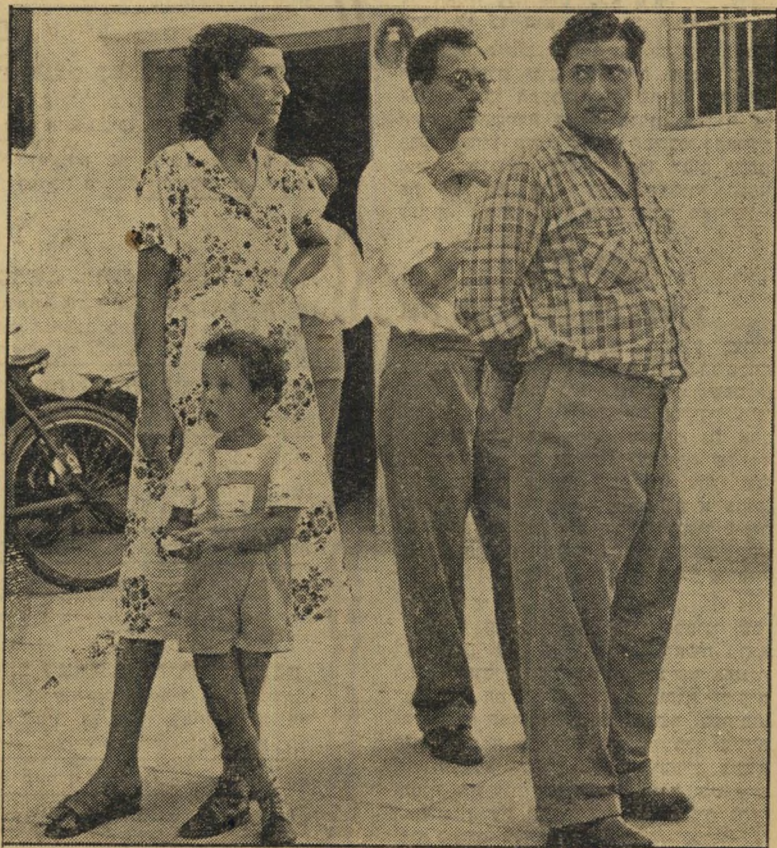
במשרדו של עורך-הדין בנאדו נערכה פגישה בין אביה של כרמלה לבין סעיד. "מדוע מכל הנשים בעולם בחרת ותקאי את בניך?" מירר האב בבכי. השיב סעיד: "ככה זה הגורל, אינני יכול לעשות דבר נגדו. אינני רוצה לצחוק על בתך, אני רוצה לשאת אותה לאשה".

האב כמעט והשתכנע. כאשר הבטיח לו סעיד כי יקנה לכרמלה בית אותו ירשום על שמה, כמעט והסכים האב לנשואים: "אם כרמלה תסכים לזה אני מוכן". יחד נסעו האב עם סעיד לתחנת המשטרה שם ישבה כרמלה. "אני רוצה אותה, אינני יכיר לה לחיות בלעדיו", אישרה כרמלה.

אולם כעבור יומיים, בלחץ המשפחה כנר-אה, שינה האב את דעתו. שליחים מיר-חדים הגיעו אל סעיד לטיבה, ניסו להשפיע עליו לחזור בו מרצונו לשאת את כרמלה. "אני אוהב אותה, ואני רוצה לשאתה כל זמן שהיא רוצה בי", נשאר סעיד איתן בדעתו.

בינתיים התחרטו בני המשפחה על מעצרה של כרמלה. כאשר הובאה לבית-המשפט הציעו התורים והקרובים שהיתה נסוכה על אולם להפתעת כולם, סירבה כרמלה להשי-תחרה. היא העדיפה להשאר בבית-הסוהר מאשר לחזור אל משפחתה. אי-אפשר היה שלא להבחין בהבעה שהיתה נסוכה על פניה. לא היתה זו הבעה של עקשנות או של מר, אלא של חמד עמוק. כרמלה פשוט חששה לחייה ולחיי סעיד.

מדי שבוע בשבוע הובאה כרמלה לבית-המשפט להארכת פקודת המעצר נגדה. מדי שבוע הביעו קרובי המשפחה את נכונותם לשחררה בערבות. ובכל פעם הצהירה כרמלה כי אינה מוכנה להשתחרר מבית הסוהר בכל ערבות שהיא, מלבד אם יתירו לה ללכת עם סעיד.

אליהו (במרכז) ונוריה קצב, הוריה של כרמלה, רואים בכונתה להינשא לערבי, עלבון שאין לכפרו. מימין נראה חיים רצון, עסקן ציבורי יוצאת-ימן הממשש דובר למשפחה הנפגעת.

ההורים הנפגעים

המאהב

סעיד עומר, בן הכפר טיבה, אב לשישה ילדים, שהתאהב בכרמלה, מוכן לשאתה.

באחד הימים הובאה כרמלה אל בית-המשפט המחוזי בתל-אביב, שם הגישו הוריה בקשה מיוחדת לשחרור בערבות. הם הצליחו לשכנע את סעיד שיתן להם לנסות את כרמלה במשך חודש ימים. במשך חודש ימים לא יראה אותה, והיה אם בתום החודש תרצה בו הנערה, יתירו לו לשאתה. בבית-המשפט הצהיר סעיד כי הוא נכון לנסיון שכזה. אולם כרמלה עמדה על שלה: "אם אצא מבית-הסוהר אצא רק אתי. לא אלך לשום קרוב שלי, וכל לילה אצא את אחרי הצהרה שכזאת ביטלו הערבים את נכונותם לערוב לזה, וכרמלה חזרה שוב לבית-הסוהר לבנות שבוע נוסף בחברת פושעות מועדות מכל הסוגים.

★ ★ ★

600 קולות תמורת "בן"

שראו קרובי משפחתה של כרמלה כי בדרך של שיכנוע לא יוכלו לאהבתה, ניסו להשתמש בכח הזרוע. הם הציבו מארבים מיוחדים בדרכים המובילות להרצליה, שם היה סעיד נוהג לעבור במשאתו בוקר בוקר. כאשר התלונן סעיד על כך, טען כי צפויה סכנה לחייו, שעתה המשרה צעד לאבטחתו הממשל הצבאי ביטל את רשיון התנועה החפשי שלו. נא-סר עליו לנסוע דרומית לנתניה, שם נמצא אים השטחים שבעיבודו, והוא הורשה לנוע רק לצפון הארץ וירושלים.

בני המשפחה המשיכו בכל האמצעים שבידיהם להשפיע על כרמלה להסכים לשחרור בערבות, אפילו אם תהיה מוכנה לגור בבית אחד מקרובי המשפחה ולא לחזור לבית-הוריה. הם ניסו להשפיע על עורך-דינה לחזור בו מהסכמתו ליצגה ולהגן עליה. "איזה אדם זה?" השתומם האב. "לא יהודי? אין לו בנות? מי יהודי ויסיכים לתת הבת שלו לערבי?"

אלא ככל שהלך הענין והתפתח, מילאו בו ההורים תפקיד הולך וקטן. לזירה נכנסו עסקנים מכל הצדדים. בטייבה ניסו כמה נכבדים לנהל מסע-לחישות נגד סעיד, להניא מהחלטתו להינשא לכרמלה. במורשה התערבו בענין כמה עסקנים ערתיים ומפ-לגתיים. אחד מהם היה חיים רצון, הימני, יליד רחובות וכיום עסקן של אחדות העבודה באזור רמת-השרון. אמר חיים, שהפך לדובר משפחתה של כרמלה: "אני לקחתי הענין הזה על עצמי, כי הלב שלי לא נוהג לי להסכים לזה. כל רמת-השרון סוערת. זה ענין של מצפון. מגדלים את הדילה ולבסוף לתת אותה לערבי? האם חסרים בחורים יהודיים? אנחנו מוכנים לחתן אותה עם איזה יהודי שתרצה, נוציא אותה החוצה בכל הכבוד, ואף אחד לא יגע בה לדעה".

כששמע רצון כי עורך-דינה של כרמלה, אמיל בנאדו, הוא חבר מרכז תנועת-החירות, הצהיר: "אני מוכן להעביר 600 קולות לתנועת-החירות ובלבד שיפסיק לעזור לה להתמרד".

אולם כל הדיבורים היו לשוא. כרמלה לא האמינה לאף מלה שנאמרה לה על ידי קרובי משפחתה, המשיכה לחשוש לחייה. "אינני רוצה לחזור אליהם. אני רוצה ללכת בבית-הסוהר". שם, ידעה, לא יפריע לה איש ללקוח את חלומות האהבה שלה, שם פק רב אם אמנם יתגברו על נחשולי השנאה העדתית והלאומית המתנפצים עליה.

• **המהומות העדתיות לא תישאנה מוגבלות לעדות המזרח.** בשלב מאוחר יותר יתקוף איהשקס גם את העולים ממזרח אירופה שיסתכנו כי רק בדרך זו אפשר להמריץ את צמרת המדינה להתייחס ברצינות לבעותיהם. בשלב זה יבוא הגורם המעמדי המובהק במקום הגורם העדתי המובהק.

• **שום מפלגה קיימת לא תרוויח משרשרת המהומות בחשבון הבחירות.** כל המפלגות מבינות בטרם כי הן יושבות בעניין זה בסירה אחת, לא ייחפזו להפכו לסימטת בחירות. בסצב העדין ביותר תמצא תנועת החרות, שרוב חבריה הם מעדות המזרח, אך שכמעט כל מנהיגותיה מזרח אירופית. ביטול אסיפת חרות שעמדה להתקיים במגדליה העמק ביום המהומות הוא תוצאה של מצב עדין זה. המונע מחרות לבסא את סערת בני המזרח, אף שברור למנהיגי חרות שאם לא יטלו לידיהם את הנהגת תנועת המהומות, הם עשויים לאבד את עיקר כוחם שיעבור לידי מנהיגות חדשה שתקום מתוך העדות.

• **ההשמעה העיקרית של המהומות העדתיות על הבחיר**

את שבתאי פורטנוי להשגת סקופים עתו נאיים והסואתם מעיני חבריו בסיסאם: "אין לי כלום היום" — חוש עתונאי מפותח, והמקלחת היומית במערכת עתו, נו, במקרה שידיעה מסוימת, שהופיעה בע' תון מתחרה, לא הופיעה אצלו. על כן גם בימים בהם לא היו חדשות משטרותיות טריות, היה פורטנוי דואג שמהינה. הוא הצליח להוציא ידיעות המשטרה ניסתה להסתירן, העלה את חמת קציני המחוז, ברוב המקרים הצליח פורטנוי להגיע למי קוב הפשע יחד עם המשטרה ולעתים למי ניה. לפני כחודש, כאשר נמצאה גוית אשה אלמונית בחולות בתיים, נדהמו השוטרים, שהווצקו למקום, למצוא שם את פורטנוי, שחייך אליהם בלעג: "אחה, יכולתי לגנוב לכם את הגופה!"

למטה משטרת מחוז תל אביב היה ברור שפורטנוי אינו מסתפק בהוצאת ידיעות משוטרים, המוסרים לו אותן בתום לב, מבלי להבחין כי הם עוברים בכך על הוראות המשטרה, אלא מקיים קשר מתמיד עם עמדת מפתח במשטרה, המספקת לו באופן קבוע את הידיעות על מעשי הפשע, מיד עם קבלת הידיעות במשטרה.

הפשע: דבור עם עתונאי. החשד נפל על השוטר שמתה גולדין, בן גילו של פורטנוי, המשרת מזה 10 שנים במשטרה. גולדין, אדם נוח לבריות ותמים, שימש בתור רניות שונות במטה, פעם כיומנאי, פעם כתורן המחוז, ולעתים כמרכזן רשת הטלפון נים. בדרך כלל היה הוא הראשון שקיבל ידיעות על ביצוע מעשי פשע ועל מעצרים. במשטרת מחוז תל אביב, בה השתרר מש' טר של פחד ואימה בין השוטרים מאז נטלו את הפיקוד עמוס בן גוריון וחבר קציניו חניכי השב, נחשב דבור עם עתונאי, שלא ברשות, לפשע חמור ביותר. מאחר שגם קציני המטה העריכו את משמעות האש' מה שהם עומדים להטיל על גולדין, הם החליטו לטמון לו פה.

בערב בו עבד גולדין במרכויה, חוברה אליה מכונית הקלטה. עמוס בן גוריון עצמו העביר בטלפון פקודת מעצר מדומה, לעצי רת אישיות מוניציפלית ידועה. שיחתו של עמוס עברה דרך גולדין, כאשר התקשר פורטנוי בשעות הבוקר עם המטה, ושאל את גולדין אם התרחש משהו חדש במשך הלילה, רמז לו גולדין על שיחתו של עמוס. ההקלטה היתה הוכחה משכנעת נגדו.

עוד באותו יום הובא גולדין לחקירה, בה ניסו קציני המשטרה להוציא ממנו כאי לו מסר ידיעות לעתונאים תמורת כסף. ארי למ גולדין היה ישר ותמים מדי מכדי לעשות זאת. הוא הודה כי היה נוהג להודיע לעתונאים, ולא רק לפורטנוי, על מקרי פשע. בסיום החקירה אמר אחד הקצינים החוקי רים: "אם באמת לא קיבל גולדין כל טובת הגאה — אז הוא סיפס".

דינו של גולדין נחרץ לגירוש מהמשטרה. השבוע, כאשר בוצע רצח התיר הפרסי בר' חוב תחכמוני בתל אביב, ושבתאי פורטנוי הגיע למקום אחרי קציני המשטרה, חייכו הם בשמחה לאיד. אולם לו ידעו מי בכלי זאת שימש הפעם מודיעני של פורטנוי, לא היו צוחקים כל כך.

תנועות

אסיפת בכורה

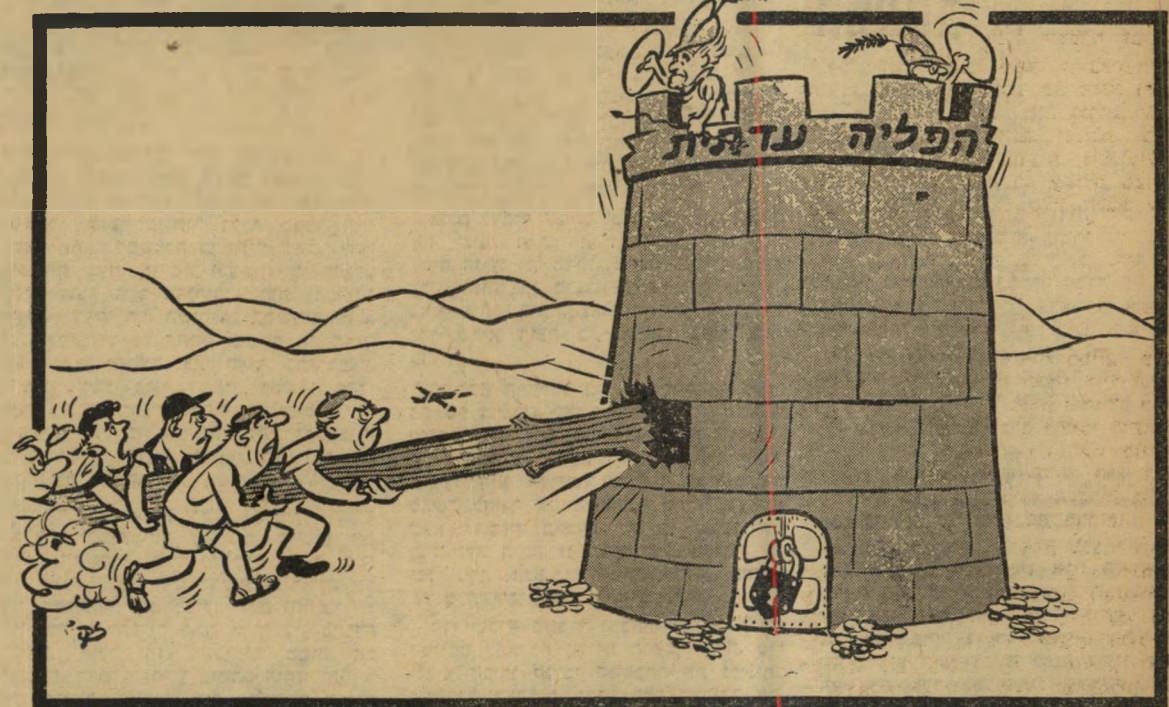
"בושה! רד מן הבמה!" קרא גבר נרגז, בעל שערות בלונדיות. באותו רגע פנו אליו שלושת שכניו שחוריהם שיער. אגרופים התנופפו באוויר. מחצית הקהל באולם עצמון התרומם מכס' אותי. "אוהדים! יודיעו! אל תתנו לפרו' בוקאטורים להוציא את האסיפה!" קרא הגוי אם. לרגע היו המלים תלויות באוויר. אך פתאום החלו מחיאות כפיים סוערות, שגר' פו את הקהל כולו. הן השתיקו את המהוי מה, נמשכו עד שכל אלף הנוכחים שוב ישבו במקומם. הגאון נמשך.

מבחן חמוני. אמצעי מקורי זה של שיטור פנמי חזר כתיורסר פעמים באולם החיפאי הגדול, כאשר כינסה השבוע הפעו' לח חסמית את אסיפת העם הראשונה שלה. היה זה מבחן אחר ציבורי מסויים. כי במשך שנת קיומה, פנתה הפעולה בעיקר אל השכל של שכבות משכילות, הנדירה אידאולוגיה שלמה חדשה במינסר העברי. הפיצה רעיו' נות חדשים בשורה של כרוזים, גיבשה גרענים אידוגונים.

עתה החליטה לעבור את המבחן העיקרי — הפניה הישירה אל ההמונים הרחבים. הם לא ימלאו אולם, טענו יריביים רבים, שסברו כי הפעונה תתגבש ככת נבדלת. היתה זאת טעות. עוד שעה לפני התחלת

(המשך מעמוד 6)
קומוניסט וכי יש למצרים שפע של נשק מכרית המוצעות. ששאלתי אותו מדוע אם כן מצויד השומר שלי בנשק אנגלי דוקא, ענה כי מאהי מלאה בנשק סובייטי. במשך הערב, עד לאחר חצות, חקרו אותי לסיורגין שלושה קצינים וכולם שאלו בר' יוק את אותן השאלות. עם אחד מהם, מבר' גר בעל שיער מאפיר, שוחחתי על הארץ. זה היה אחרי ששמע שגולדתי ברמת גן. הסברתי לו שזה לא רחוק מיפו והוא החל להשתפך בזכרונות. קרוב לחצות ביקשתי משני הגרמנים שיאשרו אתי בתא. עמדנו להפליג בשעה אחת, ולא ידעתי עדיין אם יורידו אותי מן האניה או יאפשרו לי להמשיך בה. גיליתי במשך הזמן הקצר כי קיים אצל המצרים יחס אוהד מאד לגרמנים, וחשבתי כי נוכחותם של השניים תועיל.

שעה אחרי חצות נקראתי שוב אל תאו של רב החובל. מלבדו היו שם שני שומר' רים שלי וקצין מצרי. רבי החובל חתם שקיבל אותי בריא והשלושה הסתלקו.

מגדל הנוצמ

רות עד כה: מאורעות אלה האפילו לגמרי על עיסקת הנשק הגרמנית, רוקנו אותה מכוחה המוסך כטיסמת בחירות.

• **כפעם הראשונה תזכה ישראל בבחירות הקרובות ל"אלופי מרפסת",** בנוסח האירופי הידוע. קולנוע מוגרבי הסכים למסור את מרפסתו הגדולה, ממנה אפשר לדבר אל 100 אלף איש בכיכר ממזל וברחוב אלנבי (עד כיכר מגן דוד), והמאפשרת תפאורה ותאורה לפי מיטב הכללים של מיפני המונים במשטרים מסויים. פרוב למדאי כי על מרפסת זו יומיעו השנה דויד בן גוריון ומנחם בגין.

שני המתנגדים העיקריים כפרשת "אינגח טופט": וולטר איתן ואבא אבן.

בעוד שהממשלה הסכימה להשלים עם הכשולן המחפיר בו הסתיים משלוח אניית המבחן דרך הסואץ, תמשיך בימים הקרובים להתנהל מלחמת נסיגה על השאלה: האם כדאי להעלות את הפרשה במועצת המבחן, או לא? נגד צעד זה יתייצב מנהלו הכללי של משרד החוץ, וולטר איתן, יעלה את הנימוק כי ארצות הברית ומעצמות המערב האחרות, לא יראו בעין יפה את התעוררות הבעייה המסובכת, וכי מוטב להשאיר את המצב כפי שהוא

עתה, כשלוכותה של ישראל החלטה תקיפה וחיונית של מועצת המבחן. משנת 1951, המצדדת בזכות המעבר של אוניותיה בסואץ. יימיקיו של יבני המערב לא החליט סופית לתמוך בעבד אל נאצר, והעלאת בעיית השיט בתעלה תגרום לחץ על המערב, שלא ייתקרב ללא סייג אל נשיא רעים. אם הפנייה לא תועיל לישראל, הרי שהיא, לדברי אבן, עלולה להזיק לרעים.

וועידת ההסתדרות תידחה עד לאחר הבחירות לכנסת.

ערב עריכת הוועייה, הצינו חברי מפא"י במרכז לדחותה לתאריך מאוחר יותר, מתוך חשש כי פירוק הקואליציה הפועלית יסיר כל רסון בהתנגשויות עם מפלגות השמאל. החשש העיקרי של מפא"י: הוצאת הכביסה המלוכלכת של ההסתדרות אל החוץ, מה שהיה עלול להביא תועלת דוקא למפלגות הימין. אף כי לא נקבע מועד לוועייה, ברור כי היא לא תתקיים תוך שלושת החודשים הקרובים.

עתונות

מה מריץ את שבתאי ?

ידיעה אחת לא הופיעה השבוע בצרור הידיעות המשטרותיות שפירסם כתב המשטרה של ידיעות אחרונות, שבתאי ("שפסל") פורטנוי. היתה זו ידיעה על פסקדין מש' מעתי של משטרת מחוז תל אביב, נגד אחד משוטריה שקנס בהורדת משכורת של 14 ימים בצירוף המלצה לפיטורין, אחרי שני אשם במסירת ידיעות לעתונאי שלא כחוק. אפשר להבין מדוע לא מסר פורטנוי סיפור זה, מאחר והעתונאי עמו קשר השוטרי קשרי אינפורמציה, היה שבתאי פורטנוי עצמו.

שבתאי פורטנוי (40), אולי המבוגר שב' רפורטרים של העתונות הישראלית, הוא דמות טיפוסית של ריפורטר אמריקאי משנות העשרים, המתרכז בעיקר באיסוף ידיעות והעברתם המהירה, יותר מאשר בכתיבה. היתה תקופה בה היה פורטנוי מלך בשטח עבודתו. לא היו לו כמעט מתחרים בשטח איסוף הידיעות הפליליות, אולם בשנתיים האחרונות, עת התחילו עתוננים שונים להעי' קשה כתבים צעירים, מלאי מרץ, בכיסוי ה' שטח הפלילי, נעשתה עבודתו של פורטנוי קשה ומסובכת יותר.

כמעט נניבת גופה. שני זברים דחפו

אסיפת "הפעולה השמית": ילדי-מזר, נואם, מדרנים מפרידים בין מתקוטטים בקהל
אל תתנו לפרובוקטורים לפוצץו"

אסיפה, החל האולם קולט עשרות משתתפים, שנחפזו לתפוס מקומות. במועד הקיבוצי להתחלה היה האולם מלא מפה אל פה — ובחוק החלו כמה מאות נוספים מאזינים לרמקולים. חלק מהמוזן כלל סקרנים, מן הסוג הנמשך לכל הפעולה פוליטית חדשה. אולם הרוב הגדול נתגלה במהרה כאוהד.

"רם נשפך בחיפה!" היה זה הישג לא קטן אחרי המכשולים שהאסיפה נתקלה בהם מהרגע הראשון. אחד מהם: בני חיפה לא ידעו כמעט על קיומה. עיריית חיפה קיבלה להדבקה את המודעה שהודיעה על קיומה, מה, נתנה קבלה בה פירטה את תנאי ההדבקה. למחרת היום הודיעה שאין לה מקום.

אמנם, אחרי שנתקלה באיום בבקשת צו על-תנאי, נסוגה העירייה, אך רק למחצית הדרך. היא הודיעה שתדביק את מחצית המודעה — בגלל חוסר מקום. היה זה שבחן מחוכם — כי המחצית, שנתורה אחת חי החינוך, הודיעה רק את מקום האסיפה ושמות הנואמים, אך לא את הנושא: "דם נשפך בחיפה! ... זוהי ההתפרצות הראשונה של זעם המקופחים..."

מאורעות ואירועים הטילו את צלם על האסיפה מן הרגע הראשון. הקהל, שהיה מורכב כמעט שהתבשרה מיוצאי מערב ומוזר (כולל כמה עשרות ערבים), צעירים וקשישים, היה צמא לפתרונות שיצילוהו מן המועקה של המלחמה העדתית. אהדתו הבולטת למכנסי האסיפה מנעה את התפרצות אותה מלחמה באסיפה עצמה.

אפילו קבוצה של מפריעים מאורגנים, ש' תפסו עמדות איסטרטגיות באולם, נרגעו במהרה למראה הפנים המאיימים של קבוצת עולי-מארוקו, שהאמינו כי המפריעים מגינים על ההפליה העדתית.

אחוות לוחמים. אחרי הסערה הראשונה, בשעת נאומו של נתן ילין-מור, החלה האחוה של הבנה והתייחסות מתפשטת באולם, שעה שלום כהן ואורי אבנרי הוכירו את אחוות הלוחמים הבינ-עדתית בחטיבות הקרביות בימי המלחמה. עיקר הצעות הנואמים: סיפוח שיטתי של ערכי-התרבות המזרחיים בבית-הספר, הכנה להשתלבות המדינה במרחב, הליך בו ימלאו או בני-המורה תפקיד חיוני כגשר תרבותי; פירוק המסטר המפלגתי המעביר לצרכים פסולים את הכספים הנאספים למען העולים. כפי-שהגור דלתות האולם, לא נשתיימה האסיפה. היא נמשכה בחוק, שם נתקלו מאות, המשיכו בוויכוח סוער עד מאוחר אחרי חצות. המבחן ההמוני הראשון הצליח.

משפט

מיוח אל הכול

"אדון, אדון, בוא מהר לראות איך הפצ' צות רודפות אחרינו! האיכר מכס פרנקל לא האמין למראה עיניו. מולו רץ בריצת אמוק מטורפת מוחמד חאפו, פועל ערבי צעיר הרץ הגיע חסר-נשימה אל פרנקל כסוף הבלורית (44) והתחנן מלא-פחד. "בוא תראה אדון פרנקל, קל, הפצצות רודפות אחרי קילומטרים." פרנקל רק חייך. הוא קיבל את דבריו של הפועל הנפחד בבדיחה טובה. בכל שנות שרותו כקצין בחיל-האוויר, לא שמע פרנקל על פצצות רצות.

כעבור שבועות מספר האמין גם פרנקל לספורו של מוחמד הנפחד. הוא ראה במו

חיל האוויר: הזות גבול המטח צפונה. בעוד משפחת פרנקל מצפה לחיצות תביר עתה, קיבול השבוע נאסם אז מיוצאי מערב, שמשפחתו שוכנת מזה דורות רבים בסביבה הקרובה, תשובה חותכת. כש' התלונן כי רסיסי הפצצות והתרמילים פוגעים בביתו המרוחק רק עשרות מטרים משדה המטח, ענה לו קצין הצבא, "או אתה יכול להסתלק מפה!"

חינוך

סוחר ההיסטוריה

"לחמניות טריות, נקניקיות חמות", צעק לפני כשבועיים הסטודנט הצעיר דויד (דו' ציה"י) גרוסמן (23). "כל מכות היהודים בנו" — במכת אחת, בחוברת סיכומי הרצאות על ההיסטוריה היהודית. רק היום בזול" הוסיף בקול דו'-בן-אמוצי צרה. הוא עמד באולם ענק של האוניברסיטה העברית בירושלים, לא הפסיק להציג את סחורתו.

מה שהתרחש אחר-כך דמה להצגה מחור דשת של הזירה. כמאתיים סטודנטים, שנאלצו השנה לשמוע הרצאות להיסטוריה יהודית בשעות הלילה, מפי ד"ר צבי אני קורני בעל הקול הדרמטי, שימשו כלולייניו הקרקס. הם סיפחו את הכיסאות, יצאו פירמידות-חיות, שגם טובי המתעמלים לא היו מתביישים בהן. כאחד המקרים בנו פירמידה של ששה סטודנטים, הגבהה שבי' הם התקפו את גרוסמן מן האוויר. חצליח לקבל ממנו חוברת.

תוך דקות ספורות מכר דו'ציה את כל החוברות שהיו ברשותו, והמין את כל הסטודנטים, שיצאו בידים ריקות, להופיע למחרת היום לדירתו.

בשעות הבוקר המוקדמות התעורר גרוס' מן לקול רעש מזור בחדר המדרגות. גילה כי כמה מחבריו מחכים להתחלת המכירת. אחד הסטודנטים, שהזונב בסוף התור, חשש כי לא יקבל חוברת, רצה למצוא חן בעיני דו'ציה. הוא הציג לערוך עבורו את קנייתו היומיומית של חוברת. התנאי: גרוסמן יכ' טיח למכור לו חוברת היסטוריה.

הצלחתו של גרוסמן היתה כפולה, לא התבטאה רק ברוחיו הכספיים. כי עוד באותו יום הציגו אנשי מפעל-השיכפול של הסתדרות הסטודנטים להמשיך במקומו ב" כירת החוברות, לתת לו חלק מן הפדיון.

עובר ולומד. קשה למצוא בירושלים סטודנט, שלא סינן במשך שנת הלימודים קללה על-חשבון מפעל השיכפול. מפעל זה שייך להסתדרות הסטודנטים, נועד לספק להם חוברות-סיכום לפני הבחינות. הוא משתף פעולה עם דסטודנט, המסכם את ההרצאות ועם המרצה; חוברותיו נחשבות ברוך כלל למהימנות ואחריות. אלא ש' שולך מזלם של הסטודנטים דבקה מגיפת הס' חבת הישראלית גם במפעל זה: הוא אינו מקפיד להפיץ את החוברות לפני הבחינות.

לפני כשנה נכנס גרוסמן למפעל-השיכפול, הציג לכתוב את החוברת להיסטוריה יהודית, לסיימה לפני מועד הבחינות. ההצעה המוצלחת לא יצאה לפועל בגלל הסחבת הקיימת במוסד זה. דו'ציה לא רצה למכור את מחברותיו למוכרי דגים בשוק הירושל' מי, הדפיס את החוברות על חשבון, וזה הצלחה אנדית.

אנשי השיכפול שהופטו מהצלחתו של גרוסמן, הציגו לרכוש את זכויותיו על (המשך בעמוד 13)

את הנזקים, אישר את כל הפרטים, המליץ לארות את התביעה. "האשמה היא בחיל האוויר", קבע השמאי.

פצצה מתחת לתלתן. הפצצה הראשונה נפלה בשטחו של המשק בחודש אוי' טוברי. מטרים ספורים בלבד מפועלת ערביה הרה, שעבדה בשדה, ופועל ערבי צעיר שנמלט מהמקום, חזר רק כעבור שבוע פרנקל הזמין את אנשי המשטרה, ששלחה חבלן. "כאן נפלה פצצה", קבע החבלן בבטחון גמור. חוסר בטחון מוחלט גילו אנשי חיל-האוויר ומשרד-הבטחון, שבאו לח' קור בדבר חדשים לאחר המקרה. את מקום נפילת הפצצה חיסו שתילי התלתן הירוקים. אחרי ביקור המשלחת של משרד הבטחון, מכתב לפרנקל, הכחיש בו כאילו אמנם הוכח כי נפלה פצצה בשטחו.

פרנקל הגיע למסקנה שעליו לשנות את צורת המשק, לבטל את האינצנטר החי. משרד הבטחון הסכים לעזור, על אף הכח' שותיו הקודמות, המליץ פנור, על אף הכח' לאות על מתן הלוואת-שיקום. אך האחרון סרב לפצות נזקים של משרד הבטחון. החלה פרשה של התכתבות עם המטה הכללי, כתב למשפחה ראש לשכת הרמטכ"ל: "בטיור במקום בו נפלה הפצצה כביכול, לא נמצאו כל סימנים או גופים זרים... הפצצה אינה נפיצה, נשארת בשלמותה לאחר השלכתה... פצצות אלה פלו במרחק קילומטר מחצרך, בשטח המטח ובאזור הבטחון... גבול אזור הבטחון נמצא במרח' 800 מטרים משטחי התושבים."

חק **אתה יכול להסתלק**. השבוע הגיש פרנקל צו על-תנאי נגד הרמטכ"ל מפד חיל-האוויר וקצין המטח, שיבואו וינמקו מדוע לא ידאגו להרחיק את המטח, לע' צור את הפצצות הכבדות העולות להרוס את ביתם כשהן פוגעות באדמה. משגות את כיוון. אולם פרנקל ידע כי מצפה לו מערכה קשה. האפשרות השנייה שעמדה בפניו

* מימין: שלמה בן-שלמה, מרכז סניף חיפה של פעולתה, חביב קהווי, מראשי האגף הלאומי של החזית הערבית.

עיניו כיצד פצצות חיל האוויר הישראלי, שהוטלו מסילונים מגמיכייטו, היכו בגופו על החולות הרחבים, כאבן המחליקה על-פני המים, למרחקים של עשרות ומאות מטרים. כיוון הקפיצה: מיטח חיל האוויר.

חיים של מנוחה ושקט. לפני שבוע שנים עזבו מכס פרנקל, אשתו ושני ילדיו דירה נאה על הר הכרמל. הם באו כשבליבם משאלה אחת בלבד: חיים של מנוחה ושקט. בשנים הראשונות באו על סיפוקם המלא. הסביבה מלאה הוד הקדומים היתה בדיוק הדבר שאליו התכוננו. הם השקיעו את כל הסכונותיהם בקניית שטח אדמה בן 26 דונם ובניית בית עליו. אחרי שנטעו את ערבת הדונמים של פורסם, פנו אל העיסוק שתייד היה להיות הענף העיקרי במשקם: תרנגולי הודו לרבייה.

בשנים הראשונות היו למשפחה הפסידים ניכרים. לא עמד לרשותם כל נסיון. אולם המצב השתפר במהירות. וישנו 1957 היתה עבורם שנת שיא מבחינת רווחים, שימשה להם אות לפתיחת תקופה חדשה. הפרנקלים החלו לראות את עתידם באור חרוד. אפילו בחלומותיהם השחורים ביותר לא חששו כי אור זה יהפוך לאור שחור של התפוצצויות פצצות מטח חיל-האוויר.

בתחילת 1958 הקים חיל האוויר מטח אימונים למטוסים, בקרבת מקום, הודיע על כך למשק השוכן בסביבה, לא טרח להיר' דיע ואת לחקלאי הבודד מכס פרנקל. הצלי' לות מחרישות האוניים של הסילונים וה' התפוצצויות המזעזעות שאחריהן, הותירו את משפחת פרנקל המומים.

תרנגולי ההודו היקרים נחנקו בעת ההפ' צצות. ההטלה המוצעת, שהיא בדרך כלל כ-30 ביצים לעונה לכל תרנגולת, ירדה עד ל-18 ביצים, שרובן היו בלתי-פוריות, בחל' קן אף ללא קליפה בכלל. פרנקל ניסה להכין עתודה צעירה לתרנגוליהן-ההודו הגד' עם, שיקן אפרוחים בני-שבוע בבית-אימון ליד ביתו. לאחר מספר ימי הפצצה התמוטט מהדף האוויר אחד מקירות בית-האימון, גרם למותם של 225 אפרוחים. הנזק נאמד בכ' 600 לירות. שמאי חברת הבטחון העריץ

מתלונן פרנקל וילדים משחקים בפצצה אווירית
אל תתנו למטוסים להפיץו"

ריאול פירטי

שרה עמוס על פרשת הריגול הפרטי שלה בירדן, תפיסתה בידי שלטונות הבטחון הישראליים, משפטה ומאסרה, עד שהחזרה לישראל דרך שער מנדלבאום אחרי נסיונות נואשים להתקשר עם ישראל - תשע שנים אחרי שעברה את הגבול בכיוון ההפוך.

לפני שבועיים סיפרה שרה עמוס, ארוסתו של אלי גלר, כיצד עברה לירדן ערב קום המדינה, כיצד הוסיפה לחיות שם באיטליה של רוסיה נוצריה וכיצד החליטה על דעת עצמה לרגל למען ישראל, אף שאינה לא הטיה זאת עליה בעמודים אלה מספרת

לכסוף מצאתי לי דרך אחרת לק שירת הקשר. אחד מהנערים השכנים שהייתי שולחת מדי פעם בפעם בשליחויות שונות, סיפר לי בהזדמנות, כי יש לו חבר חבשי, המשמש כנהג של איש אויב, עובר אורח לעיתים קרובות ממעבר מנדלבאום לישראל. חשתי לעצמי כי עם אנשים כאלה, שאינם מתעסקים בפוליטיקה, יהיה לי קל לבוא לידי הסדר. צריך היה רק למצוא דרך למשוך אותם לעידי, לנסות את מיתר האחריות שלהם. הנער השליח עדלי הכיר לי טובה, כי נהגתי תמיד לעזור לו בכסף ובכלבוש. החלטתי להתחיל את הנסיונות איתו.

באחד הימים בא אלי עדלי, ביקש שאשי איל לו את האקדה הקטן שלי. הוא טען שהוא הולך לבקר את אחרות, ורוצה להתייחס פניה. הסכתי מאד, אולם החלטתי כי זה יהיה המבחן הקובע. עוד באותו לילה החזיר לי את האקדה. הוא הפך לאיש סדין, נהנה מאמוני המלא. ביקשתי ממנו שיפגיש אותי עם הנהג החבשי של איש האויב. בינתיים שיניתי את תכנית בקשר לכתובת משלוח המכתב. כשהאזנתי פעם לשידור המדור לחיפוש קרובים של הסוכני נת בקול ישראל, עלה בי הרעיון שזו דכתובת הבטוחה ביותר.

★ ★ ★

מכתב לכתובת הנכונה

לדני הפגיש אותי עם הנהג החבשי, אחרי שברר אחר קודם את האפשרות להעברת המכתב. האיש עשה עלי מיד רושם מהימן, הסכים להעביר את המכתב מבלי שביקש כל תמורה. למחרת הלחתי לו עם עדלי שלוש לירות אנגליות בזהב. המשכתי באיטליה אינפורמציה על כל דבר שהתחשק מסוכניו. ידעתי, וזאת אני זוכרת עד היום, את סימני כל הדרגות בצבא הירדני. סמלי כל החטיבות, תפקידן ומקום הימצאן. שבעות עברו ולמכתב שלי לא היה כל זכר. הייתי בטוחה שהוא לא הגיע אל הירדנים, כי אחרת היו אוסרים אותי מיד. תיארתי לעצמי כי המכתב לא הגיע בישראל לכתובת הנכונה.

החלטתי לנסות שוב. המכתב השני היה ארוך יותר ומפורט יותר. שוב ויהיית את עצמי. הסברתי להם כי אני מציגה עצמי כרוסיה נוצריה. יקרטינה אלכסנדרובה. פירטתי את רגשותי הלאומיים כלפי הצירי נזה. ואת רצוני הנבה לשרת את מדינת ישראל. הוספתי הסברים על מעמדי המיוחד בירדן, ועל האפשרויות הכמעט בלתי מוגבלות שיש לי בארץ. ציינתי את הקשרים והדוקים שהיו לי עם אנשי-מפתח מכל החוגים. סיימתי בהבעת צער על מותו של הנשיא הראשון חיים חיימון, שנפטר באותה תקופה.

★ ★ ★

מסמכים במנורה עתיקה

חלטתי שמוטב לי לא להיראות אצל החבשי. הדבר עלול היה לעורר חשד, כיוון ששנינו נחשבו כזרים. שלחתי אליו בערב את המכתב עם הנער עדלי. למחרת שאלתי את עדלי אם מסר את המכתב, והוא ענה כי עשה בדיוק כפי שאמרתי לו. חיכיתי לתשובה.

בשבת התארחתי אצל משפחה רוסייה. למי חרת תקפה אותי בלי כי טובה, הרגשה כאילו עולמי נחרב עלי. הייתי מבוהלת וחטרת-ישע. נדמה היה לי כי מתקרבת איוו פורענות. באותו לילה חלמתי חלום מות ביעותים. רצתי אל החבשי עם עדלי. גם הוא וגם עדלי התנהגו בצורה מוזרה. לפני הצהריים בא אלי עדלי שוב. אמרתי לו כי אני מודאגת בקשר למכתב. הוא טען כי שני אחרות בידי הנהג. אספתי את כל הניירות הכתובים בעב-רית. תבל היה לי להשמיד אותם. אולם ריא. ידעתי איפה אוכל להחביא את האוצר הזה. חיטטתי בכל פינות הבית, התיעצתי עם עדלי. החלטתי לשרוף את כל הניירות.

ברגע האחרון צץ בי רעיון חדש. מבטי נחלקל במנורת נפט עתיקה, עשויה נחושת שצורתה נראתה לי אידיאלית כמקום מחבוא לאוצר המסמכים שלי. המנורה היתה עשויה משני חלקים שהתפרקו ויצרו חלל ריק. הבעיה היתה כיצד להחליס את המנורה מסביב, כדי שאי אפשר יהיה לפתוח אותה בקלות. עלי טען שהוא אינו יכול לעשות זאת. בבקש מלאכה זו לא יכולתי לתת אמון.

★ ★ ★

גדיונות-ניר בתמונה

כיואשי החלטתי לשרוף את כל ה חומר. הצאתי גפרור. לבי עמד להתפורץ. הנה הקנ לכל עבודתי, תלומותי וזכר רונותי היקרים ביותר, הרהרתי בעצב. הקרבת את האש לערימת המסמכים, אולם לפני שהלהבה הקטנה אחזה בה, חשתי שמישהו תופש אותי בנורוץ הימנית. הרמתי את ראשי, לפני ניצב עדלי. אל תעשי את זה, הוא צעק, אם הם כל כך יקרבים לך, נמצא דרך אחרת להציל את הניירות. אחרי ויכוח קצר בינינו החלטנו לקרוא לבניוטי ארכימדס, יחני צעיר שגר בשכונת החלטנו לבקש מבניוטי, שהיה בני יחיתר גם מסגר, להלחיס את המנורה. עדלי עצמו לא פסק מלהתלהב לרעיון להחביא את הניירות במנורה. זה רעיון שאפילו הנביא מוחמד לא היה מוצא טוב ממנו, לא חדל מלומר כל הזמן. חשתי קצת לערב בענין אדם נוסף. פחדתי שמספר רב מדי של אנשים ידעו את כל סודותי. אולם באותו רגע נזכרתי במעשה שקרה לי עם בניוטי זה, שנתיים קודם לכן, והדבר שכנע אותי כי אוכל לתת בו אמון ללא חשש. באחד הימים, כאשר חזרתי להדרי, מצאתי את בניוטי עומד בחדר, ובידו תמונתי הגדולה שהיתה תלויה על הקיר. מאחורי המסגרת של אותה תמונה החבאתי מספר גליונות ניר כתובים בעברית, שהכילו וזכרונות, רשמים ושיחות, שניהלתי עם כל מיני אישיים. שכנסתי לחדר שיתק בניוטי בניירות. חשתי כולי. החבתי שהאסון הגדול, ממנו חששתי, הגיע. הייתה דקה של דומיה, אך למי נפגשו מבטינו, ובניוטי היה הראשון שהתאושש. גברתי יקרטינה. אמר לי הינוני, אין לך להיבהל. בעיני בא לכל הדברים האלה חשיבות כלל. אל תשכחי שאני נתון יוני, ולמעשה איני אוהדת את הערבים יותר ממך. אני מעדיף את הישראלים על הערבים.

★ ★ ★

צבעי לח מנורה

ציתי להוכיח לינוני מידה שחה של נאמנות, וסיפרתי לו בו במקום את סיפור חיי. סיפרתי לו את הסיפור, עליו חזרתי עשרות פעמים, במשך השנים הבאות. סיפרתי שגולדתי במוסקבה. שאמי מתה עלי בילדותי. שהיה לי אח קטן שנהרג במלחמה. אבי הביא לי אומנת, שהיתה במקרה הידועה. אבי היה איש צבא, שנשלח לעתים קרובות הרחק מן הבית, ואני גודלתי על ידי האומנת. באחד הימים, כשאבי בא היה בבית, לקחה אותי האומנת למסעדה לעיר מולדתה באפגניסטן. הוריה הזקנים, שעדיין גרו שם, הציעו לה חתן. היא נישאה לו ונשארה שם.

היא לא יכלה להחזיר אותי, וגודלתי אצלה, יחד עם ילדיה האחרים, שגולדו לה אחרי נישואיה. כמו משפחת יהודיות רבות אחרות, עלתה גם זילפה האומנת (זה שמה האמיתי של אמי) לארץ ישראל. העלתה אותי יחד איתה, אחרי שהצליחה לרשום אותי בתעודותיה כבתה. הייתי אז כתב שמונה. בארץ שינו את שמי מיקט' רינה לשרה. כשהגלתי התעוררו בי הגעגועים לאבי ומולדתי. חיפשתי דרך לחדש את הקשרים עם קרובי משפחה ברוסיה. בשנים האחרונות של קיום המנדט הצלחתי למצוא את אבי, באמצעות הקונסוליה הפורלנית. הוא שלח לי מכתבים וכספים,

וניסה להשיבני אליו. עד תחילת המלחמה לא הצלחנו בכך. כשהחלה המלחמה עברתי עם נוצרים אחרים לירדן. הקשר עם הבית נחתק. סיפור זה סיפרתי לו לפני שנתיים. במשך כל הזמן היינו ביחסי שכנות טובים. הינוני לא הזכיר מעולם את המקרה. בכל זאת לא האמנתי בו אף פעם באופן עיוור. גם כאשר פניתי אליו בבקשה לסגור את המנורה עשיתי זאת רק מחוסר ברירה. החלטתי לסלק את המנורה עוד באותו יום מן הבית כדי שגם אם יגודו בי במקרה, לא תמצא ההוכחה. עדלי הלך להביא את בני יוטי. הבסתתי לינוני סכום הגון של כסף בעד המלאכה אבל סיפרתי לו מה מכילה המנורה.

מלאכת ההלחמה ארכה שעות. לבסוף זה נגמר, צבענו את מקום ההלחמה בצבע כסף והנחנו את המנורה ליבוש.

★ ★ ★

לנינוני עם מכתב ביד

ציתי לסלק את המנורה מהבית עוד באותו יום, אבל הצבע הלח לא איפשר לי לשאת אותה. במקום זה הזמנתי מונית, נסעתי באיזה יחד עם עדלי לידידי הארכימדס. סיפרתי לו שאני רוצה לשלוח מתנה למורת' לבאלט. רינה ניקובה בירדן שלי. הכומר הסכים מיד, אך טען כי לא החליט דעתי באיזה יום יסע לירושלים. פניתי שוב אל הנהג החבשי, ביקשתי ממנו שיעביר לי מתנה לסטודיו של רינה בירדן שלי. ציירתו לו בדיוק את המקום. הבסתתי לו שזו הפעם האחרונה שאני פונה אליו בבקשה כזו. מאחר שזו הפעם האחרונה, אדע להעריך זאת במיוחד, הדגשתי בפניו. הצעיר השתום והחסון ביקש שאביא את החבילה למחרת בבוקר והוא יקנה את ליירושלים אחר הצהריים, כשיסע עם אדוניו צעין האויב. חזרתי הביתה. היה זה ערב קיץ נעים. ישבתי על המרפסת במכתב כש לשידורי הרדיו הירדני. כומר ושתיים מן הניירות עלו אלי. ישבנו ושוחחנו ובילינו ערב נחמד מאד. הייתי מאושרת באותם רגעים. לא תיארתי לעצמי כי אלה שעותי האחרונות במדינה זו כאדם חפשי.

למחרת קמתי מוקדם בבוקר. כשעמדתי לצאת לדרך עם המנורה, ראיתי דרך החלון לגיונר, שהחזיק מכתב בידו ופניו היו מועדות לעבר דירתה. נבהלתי עד מות. מיהרתי לצאת לקראתו.

לגיונר פנה אלי. את גברתי יקרטינה? שאל החייל. עניתי בחיוב. יש לי מכתב בשבילך, אמר לי ומסר לידי מעטפה. לחדי רחי שתי כניסות. אנהו עמדנו בכניסה אחת. לא הספקתי לפתוח את המכתב כש ראיתי שקבוצת אנשים מתקרבת לכניסה הישנה. הכרתי ביניהם שני קציני בולשת. בלשים, מוכתר השכונה ושוטרת. בידי היה עדיין המכתב. שני בלשים לבו-שים אורחית מיהרו אלי, חטפו מידי את המכתב. חברים השלישי רץ לעבר הכניסה השנייה, עצר את החייל. בשלב זה התחיל הכל להתערפל לגני עיני. התחלתי לסגת בכיוון דירתה. החבורה נעצרה והתבוננה בי. בוקר טוב, אמרתי להם, בבקשה להיכנס פנימה רבותי. ניסיתי בכל כוחותי לשמור על שלחתי ולא להתרגש. קצין הבולשת מוחמד דאוד אמר לי שיש לו פקודה לערוך חיפוש בבית. עניתי שאם זו פקודה לא אפר אותה. תוך דקות מספר הם הפכו את כל הבית.

★ ★ ★

רג שמן בחכה

מחפשים לקחו שמיכה גדולה, פרשו אותה על הארץ, שפכו לתוכה כל מיסות ניר שנמצאה בבית, מכתבים, תמונות, חוברות, עיתונים, ספרים ואפילו נייר חלק. הקצין מוחמד דאוד, שהכיר אותי היטב מיקח על החיפוש. הוא עמד ליד המנורה, גשען בנורוץ על הארון שעליו ניצבה. הם סיימו את החיפוש בדירה אבל לא הפסיקו

מאת שרה

לחטט שוב ושוב בכל הפינות. הייתי מלי את פחד, כל גופי כוסה זיעה קרה. פתאום החל הקצין שואל כאילו בדרך אגב על המנורה. הוא ראה שהצבע לח, שאל אם אני משתמשת בה. "בודאי", אמרתי לו, "הרי אין לנו פה חשמל." הקצין לא הרפה ממני, "זו מנורה יפה מאד", התפעל, "זה בודאי כלי עתיק מאד, איפה קנית אותה?" אמרתי שקניתי אותה בשוק הגרוטאות. למעשה קיבלתי אותה במתנה מאחד מבני משפחת נשאישי המפורסמת. הקצין השני, למעשה הוא היה רק תת-קצין, התקרב אלינו. אמר בקול מלא זעם, "תן לי, אני אראה לך." האיש, הנא גיחה, ערבי נוצרי, פנה אלי. "נפתח את המנורה, נראה מה יש לך בפנים." הוא נתן בי מבט חד והוסיף, "מה יש בה בעצם?" השתדלתי להשאר שלוה. "וכי מה יכול להיות בה אם לא נפטי?" עניתי לו. באותו רגע הבנתי כבר כי הם באו אלי עם ידיעה מוקדמת. גינחו פתח את פקק הנפט ושפך את הגזול. "מה זה, המיכל עשוי ממוכוכית?" שאל. והוסיף בה "האם חוזק מזה שצבעת אותה, שיניתי בה עוד משהו? האם אי אפשר היה תמיד לפי תוח אותה?" הרגשתי שהם יודעים הכל, ורק משחקים אתי משחק של חתול ועכבר להנאתם הפרטית.

עניתי לו, "כך היא היתה, פחות או יותר." הם החליטו ביניהם להביא מסגר, לפי תוח את שני חלקי המנורה. הובא אותו בעל מלאכה, שממנו שאל בניוטי את הכי לים, כשהלחיס את המנורה. הוא הדליק פרימוס החל בעבודתו. גינחו מיהר אליו וצעק, "זהו! שלא תשרוף שם משהו בסך יום." משפט זה הבחיר לי סופית כי הכל גלוי וידוע. השלמתי עם הרעיון שהפסדתי במשחק. הבנתי כי זה הרגע המתאים לומר משהו. "נראה לי", אמרתי להם, "שבאתם אלי עם ידיעות מוקדמות. אתם יודעים בדיוק מה אתם מחפשים. עשו איפוא את חובתכם והניחו את יתר הוודאה והשפוט לאנשים שזה תפקידם. אני אינני חוששת. רק אל תהיו בטוחים כל כך שבאמת העי-ליתם דג שחכתכם."

★ ★ ★

לינוני צפוי בשער

אן התערב מוכתר השכונה, אביר עראף. "התיחסתי אליך ככבוד", צעק לעברי, "לא תיארת לי לעצמי שתבגדי באמון שנתנו בך. אם תיבחר שאת בלמרגלה, אז את בודאי גם יהודיה, ואז, אאלה הוא אכבר (אלהים הוא גדול) מה עושה יהודיה בשכונה שלי? את רואה את הארמה הי-זאת? כעסו הלך וגדל, "מאז גורשו יהודי-דים מהעיר העתיקה, לא דרכה כף רגל"

בירדון!

אבל הם ניצלו כל הזדמנות כדי להתקרב אלי. בערב הראשון שרו לכבודי שירים. אחד החרוזים היה „אלוהים אתך יה שרתוק, אתה שניצחת שבעה מלכים.“ כשעברתי על פניהן קראו לעברי קריאות עידוד. מכלא עמאן לקחו אותי לחקירה למטה הראשי של הלגיון. שאלו אותי על קשרי עם יש ראל. הם היו משוכנעים שהצלחתי להשיג את הקשר. יותר מכל ביקשו פרטים על האנשים שהיה לי אתם קשר בירדן, ושי שיתפו אתי פעולה.

באחת החקירות נשארתי לבדי עם אחד הקצינים החוקרים. „אני שונא אותך קטי,“ הוא אמר לי והוסיף, „את יודעת מה הפיל אותך בפת בעצם?“ הוא התקרב אלי וכאילו בסוד אמר לי „אף אחד לא הלשין בכחונה, אבל אותו ילד, ששלחת עם המכתב, הת קוטט עם מישורו ברחוב, היוני בניוטי. שוטרים עצרו את שניהם. בתחנת המשטרה נערך אצלם חיפוש ונמצא המכתב. מצא אותו הקצין חנא גינח ש עצר אותך.“

הקצין סיפר לי שהמכתב נתפש חודש שלם לפני שנעצרתי. בחקירה הבטיחו לי שניהם להביאם כעדיימלך והם סיפרו הכל. בתלומותי הרעים ביותר לא תיארתי לעצמי שהסוף יבוא בצורה טיפשית כל-כך. בחקי רה הבאה הפגישו אותי עם קצינים כריי טיים מהלגיון. אחד מהם, בשם מייג'ור דוידסון, שאל אותי על קשרי עם רוסים וברית-המועצות. תמיד זה היה כך. הערבים היו שואלים על ענייני ישראל והבריטים על רוסיה וקומוניסטים. הם רצו לדעת פרטים אודות אבי, עליו סיפרתי כי הוא חי ברוסיה.

★ ★ ★

גירושים פוליטיים

באותה הזדמנות בה נפגשתי עם הקצינים הבריטיים, הכניסו אותי אל המפקד העליון של הלגיון היורדני, הנג'ל גלאב פחה. נפגשתי עם גלאב פעמים רבות לפני-כן, במסיבות של קצינים. שוחחתי אתו אז גם על בעיות ישראל, אבל הוא לא הביע דעה.

גלאב ישב ליד שולחן-כתיבה גדול, שי עליו היה מונח התיק האישי שלי. „צריך להיות לך ברור שעל אשמה כזאת מגיע לך מאסר, לא ידוע לכמה שנים. העניין יועבר לבית-הדין הצבאי. אולי אפשר יהיה למצוא מוצא אחר, ובמקום המשפט נקיים התייעצות של קצינים, ונחליט לגרשך מן הארץ.“ שתקתי. לא ידעתי מה לומר. גלאב התבונן בשני הלגיונרים הבהובים, שניצבו מזויינים בחדר והמשיך: „אם העניין יגיע למשפט, אין ספק שידונו אותך לשנות מאסר ממושכות, ואת אינך טיפוס שתוכלי לעמוד בזה. תתי אבודה. איננו רוצים ל קבל על עצמנו את האחריות לחייר. זה סוג של עבירה שמאסר לא יהיה עבורה גורם מחנך.“

ניסיתי להסביר לו כי הנירות הכתובים בעברית התגלגלו אלי רק במקרה. „כתבתי את הנירות בעברית למקרה שישראל תבי כוש את ירדן.“ הוא התרגז מאוד. „מה נתן לך לחשוב כך?“ צעק אלי. „חולשתם של הערבים.“ עניתי לו. ומיד ביקשתי ממנו שיאפשר לי לראות את בני, ולהביא חפצים מן הבית. כנראה שמה שאמרתי קודם פגע בו קשה. „תפני אלי בכתב ונדון בזה“, הוא אמר ועשה סימן שהראיון נגמר.

אם כי החלטתי לבחור במשפט, קראו לי הקצינים להתיעצות, הציצו לי לבחור בי גירוש טענתי שיהיה לי קשה להתחיל שוב הכל מחדש. על כך ענו לי, שגם ירדן היתה חדשה בשבילי פעם, והסתדרות די יפה. „אם בארץ קטנה ומפגרת כירדן הצלחת תוך זמן קצר לרכוש עמדה וידידים רבים, למה לא תצליחי במקום אחר?“ עמדת בי תוקף בסירובי. אמרתי שאם יחזירו לי את הנירות והמסמכים שגם אוכזי בקלות כי אלה רשימות תמימות של זכרונות. המכתבים לישראל, טענתי, באו כדי לנסות ולמצוא קשר אל השמחה שגידלה אותי. „ברור לי שאצא זכאית.“ אמרתי להם, מבלי שאמין בכך בעצמי.

★ ★ ★

„את מדברת די טוב“

כשדושה הימים אחרי מעצרי הוחי ורתי לירושלים. למחרת, ביום שבת, התקיים המשפט. הכל בא באופן פתאומי לא הודיעו לי לאן יוקמק אותי, ולא הסי

מנורת הריגול

מנורת הנפט העתיקה (המפורקת לשני חלקיה) שמילאה תפקיד נכבד ביותר בפרשת הריגול הפרסי של שרה עמרם. כשהרגישו כי עומדים לתפסה, מילאה את החלל הריק במסמכים שונים.

שרה עמרם היום

נראית צעירה כביום עברה את הקווים לעיר העתיקה. הרפתקאות עשר השנים האחרונות, היכולת לשמש בטיס לשורה של סרטי מתח וריגול, נחרתו אף בזכרונה בלבד.

מרם

על האדמה הערבית הזאת. „שאלו לי מה להפסיד. עניתי לו שכו שהוא צעק, ובחוצפה. „אתה לא תאמנה הווא, למרות שיש בך אני מאמינה שכל של אדמה שיה ל הנוכחים ונשאו פטוריהם. „אתם ה שהיא אמרה פה,“ צעק המוכתר. התערכה גם היא. „אין דבר מה, אה היא תהיה שלי. אני כבר אטפל א לקחה אותי לתור הסמוך, ערכה גדוקדק בבגדי ועל גופי. שאני עומדת להתחיל בפרק חיים להימשך זמן רב. ביקשתי לקחת עם בגדים. ירדנו אל החצר. נר יאות את המון האנשים שניסו ל לחצר כדי לראות אותי. השוטר בשער הצליח בקושי לעצור את מזלי שגרתי בשכונה של אנשים ו יותר, אחרת עלול היה העניין בלינוץ. נסענו במהירות למטה הכניסו אותי דרך שער הברזל משרד ושני הקצינים התחילו מיד

ניתי לענות על שום שאלה לפני י לראות את מפקד המשטרה. „המי נו.“ אמרו לי. השאלות נמשכו. לי מתוכן שהם יודעים כמעט הכל לותי. מפעם לפעם היו מכניסים הסמוך אחד מהנירות שנמצאו אצלי, ו כנראה באותו מקום. הציגו לי שאלו אם אני מזהה אותן כשלי. אני כתבתי את הכל במנורה העתיקים משני המכתבים ששלחתי הודיתי גם בזה. חזרתי כל הזמן ת לראיון עם המפקד. חשבתי להוד את השרותים שעשיתי לו, בעיקר פעילות הקומוניסטים בירדן.

★ ★ ★

צפיפות בגלל מרגלת

ה היתה מאוחרת כשהעבירו למעצר בקישלה. בני כבר חיכה החזירו אותו מבית-הספר. מאחד הוציאו את כל האסירות. הכניסו דרה של השוטרת, ואותי הכניסו ל הגדול. כל האסירות ערכו כל הזומות על שנאלצו בגלל מרגלת צפיפות.

באותו לילה עם בני על הרצפה. משך חודש וחצי. כתבתי למפקד טענתי שזה בלתי-אנושי להחזיק בתנאים כאלה. אחרי כשבועיים תו ממני, סיפרו שהשיגו לו מקום אמריקאי עם פנימיה. אותי לעמאן. ולא האסירות קיבלו א לגשת למר, ול לדבר אתי.

מכתבים לגדאכ'פחה

ב ינתיים כבר החשיך בחוץ, אבל השופטים החליטו לסיים את המשפט באותו יום. שאלו אותי אם אני רוצה לבקש חנינה. אמרתי שאני מאמינה שאלוהים יבוא לעזרת כולנו. אבל הסתיים לפני הצות. הוציאו אותי מהכל לתת את פסק-הדין. אמרו שזה הנוהג במשפטים צבאיים. יודיעו לי במשך מהלך המשפט נודע לי כי לפחות עשרים מקציני הלגיון נאסרו. בגלל קשרים אתי.

שלושה חודשים ישבתי בכלא עמאן מבלי לדעת מהו גור הדין. ערב אחד, כששיחקתי עם אסירות בפרוודו, קראו בשמי קצין ניגש אלי, הודיע לי שיש לו בשורה טובה עבורי. „נחשי כמה קיבלת?“ לא היתה לי סבלנות למשחק הזה, האצתי בו, „מה, מה, הגד כבר.“ הקצין חיך שטוב לב, „מעט מאוד, רק שנתיים.“ התפרצתי בככי והקצין הסתלק.

כתבתי לגלאב שבכל אשמה המשטרה הירדנית, שביקשה ממני לעבור בשבילה. לא קיבלתי תשובה, אבל נודע לי כי גלאב נתן הוראה להתייחס אלי כאל אסיר פוליטי, עם יחס מיוחד.

בכל כמה חודשים, כשהיה נמאס לי המקום, הייתי כותבת לגלאב ומבקשת העברה לבית הסוהר בירושלים. עשיתי זאת רק כדי לגנוז קצת את החיים, לזכות מפעם לפעם בסיון (הסעף בעמוד 12)

(המשך מעמוד 11)

לים מעמאן לירושלים וחזרה.

שרות לישראל - בירדן

בדיוק כעבור שנתיים העבירו אותי לכלא ירושלים כדי להשתחרר. נסתי גשתי שם עם מכרי הישן, מפקד משטרת ירושלים, שטען כי אין לי מה לחשוש מדעת הקהל. אחרי שלושה ימים הם יש- כחו הכל, הבטיח לי.

חנא גנחו, שהועלה בדרגה על תפי- שתי, עזב מיד את המקום כשראה אותי. כפי שהתברר לי אחר כך הוא מיהר אל המושל, הסביר לו כי מסוכן יהיה לשחרר אותי, ביקש ממנו להוציא צו להחזיק אותי במעצר לתקופה בלתי מוגבלת. למושל יש סמכות לכך, לא שוחררתי באותו יום. החזירו אותי לכלא. עכשיו כבר לא ידעתי מה מחכה לי. אחרי ימים אחדים לקחו אותי, יחד עם כל החפצים שהביאו לי מהבית, למעבר מגדל באום. שם היה גם בני- גנחו ביקש ממני שאודה בפני אנשי ה- א"ם והקצינים הישראליים שאני יהודיה.

זה היה הובר האחרון שבו רציתי להתר- להם. אמרתי כי אינני יכולה לבקש מהם לקבלני כיהודיה, כי הם לא יאמינו לי. כשהגיעו הנציגים מהא"ם ומישראל, סיפרו להם הירודנים את כל הסיפור, טענו שכמי ששרתה את ישראל, מוטב שאעבור לארץ זו. דיברנו רק אנגלית, אבל בהזדמנות, כש- הקצין הישראלי פנה אלי, אמרתי לו ברוסית שאני מעוניינת להשאר בירדן, ויש לי מטרה לפני שאותה דייני לא הגשמת. ביקשתי שלא יסכימו לקבלני בישראל. כש- שאל הקצין אם אוכל להסתדר בירדן, אמר- תי לו "מזויין, רק אל תקבלו אותי". את- לא חושבת שתוכלי לשרת את הארץ יותר- טוב בתוכה? שאל אותי הקצין הישראלי.

ענית לי בקיצור ומהר שאני חושבת ההפך. אחרי דיון קצר הודיע קצין הא"ם כי ישראל מסרבת לקבלני. החזירו אותי לי- קושלה. הייתי בטוחה שהפעם לא אשב זמן רב. האשם אל סבע הבטיח לעשות מאמצים לשחררני, וסמכתי עליו. אבל דבר לא קרה במשך חודשים ארוכים.

חידשתי את כתיבת הבקשות שלי ל- מפקד הלגיון. כנראה שהן הועילו, כי אחרי מספר מכתבים הודיעו לי כי הוחלט לשלוח אותי בחזרה לארץ מוצאי, רוסיה. הרגשתי היתה מעורבת. מצד אחד שמחתי על שהצלחתי לשכנע אותם כי אינני יהודיה. אבל מאידך חששתי שבאמת ישלחו אותי.

חטיפה בכיוון ירושלים

הכנייה כעת היתה איך להעביר אותי. לירדן לא היו שום קשרים עם ברית המועצות. הם סיפרו לי או ששלחו מברק לחפש את אבי בברית המועצות. לא יכולתי לישון בלילה. פחדתי שאם יודעו ברוסיה שכל הסיפור שלי הוא בלוף אחד גדול, אני עלולה ליפול בפח עמוק יותר מזה שבירדן. תכננתי תכנית על- גבי תכניות איך להימלט בדרך. אני עצמי כבר השמחתי עם כשלון השליחות שלי. הבנתי שלפעול מתוך חופש גמור בירדן כבר לא אוכל. הצעתי להם להתקשר עם השגרירות הרוסית בישראל. למרות הכל לא רציתי להיכנס ולהרות שאני יהודיה.

בנותיים הגשתי בקשה להשתחרר בערבות מספר אנשים יוועישים. אחרי כמה ימים הודיעו לי כי אין התנגדות לשחרורי. שוב ערכתי תכניות, איך להמשיך את העבודה שנפסקה באמצע. אבל הייתי אופטימית מדי. בדיוק באותו שבו עמדתי להשתחרר, הגיעה הודעה כי ישראל מסכימה לתת לי רשות מעבר לרוסיה.

הובילו אותי במכונית המשטרה למעבר מגדל באום. שם חיכו לי כבר בני ונציגי ישראל. עמדתי ליד המכונית של נציגי יש- ראל כשניגש פקיד של הא"ם, קרא בקול: "קטרינה אלכסנדרובה, זו את? הרמתי את ראשי אל מול נציגי ישראל. כולם שתקו. "אני יהודיה", אמרתי כשאני משתדלת שלא לפרוץ בכי, "ושמי שרה עמרם".

זה היה בדצמבר 1956. נציגי ישראל התחילו מיד לדבר אתי עברית, חטפו אותי למכוניתם וטסו אתי לתוך ירושלים. כל אותו לילה הקדשתי לגסיונות לשכנע את בני שאנחנו יהודים ושמו לא יהיה יותר איבן אלא ישראל. הוא ניסה לספר לי דברים אינמיים, ששמע מפי חבריו על היהודים, אבל הסברתי לו שזה אינו נכון. ישראל, שהוא ילד נבון ומחונן היטב, הסכים לקבל את דעתי.

פגישה ראשונה עם אלי

זרתי להיות שרה עמרם, צעירה ישראלית רגילה. מחשבה אחת לא נת-

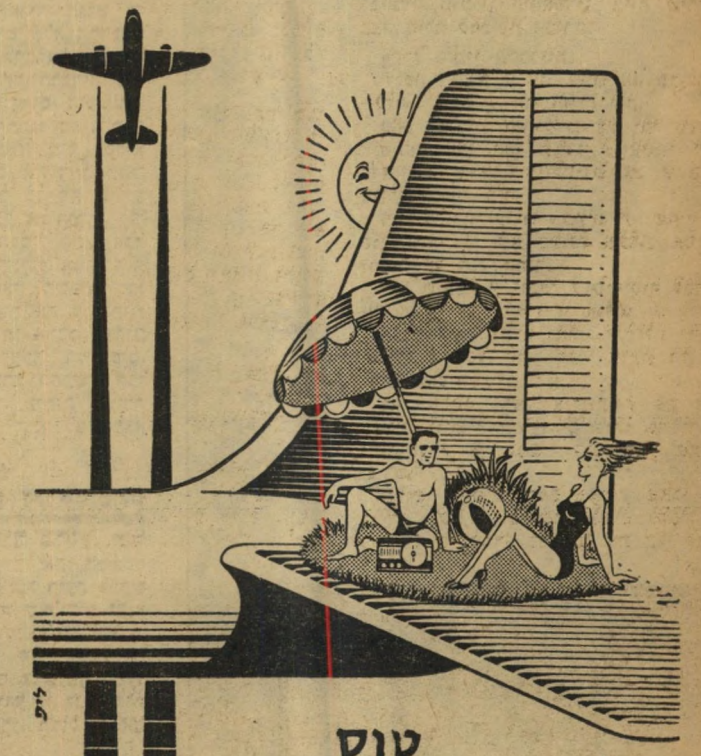
אתמול מגדל העמק - היום באר-שבע - ומה מחר?

כיצד לכבות את הדליקה הערתית בראשיתה? המפלגות עשו קנניה להתעלם ולהשתק. רק דברים גלויים ותוכנית רחבת-אופק יביאו פתרון.

שמעו את דבר הפעולה השמית מפי

אורי אבנרי נתן ילין-מור שלום כהן בנימין עומר

באסיפתים שנתקיים בליל שבת, 24 ביולי 1959, בקולנוע מוגרבי בשעה 8.30 בערב הכניסה חופשית

טוס לגליל הנוערבי! נהיה חנייה שביציון עכו וסביבתם ארנקי קוי תעופה בישראל בע"מ תל-אביב רח. מזמנה 42 טל. 61562-5

נה לי מנוחה כל הזמן. כל פעם שכקראתי איזה ספר הרפתקאות, או ראייתי סרט כזה, התעוררה בי מחשבה, מדוע לא ישמש סיפור ההרפתקאות הפרטי שלי נושא לספר או סרט? ההזדמנות הגדולה באה סחוט מחצי שנה אחרי שחזרתי מירדן. בני מש- פחתי גילו יום אחד מודעה בעתון שהיו מינה שחקנים להסררת סרט. הם הציעו לי ללכת, כי ידעו על רצוני להוציא פעם לאור את הסיפור.

כתבתי בקשה והוזמנתי לראיון. המנהל ישב מאחורי שולחן גבוה, עיניו בפנים רציניות בערמה של ניירות. זו היתה הפעם הרא- שונה שראיתי את אלי גלר.

הוא שאל אותי כמה שאלות על חיי ונס- יוני באמנות, הודיע לי כי יערוך לי מבחן. כעבור ימים אחדים הוזמנתי למבחן צילום והקלטת קול. במבחן הקול התרגשתי קצת, כי זמן רב לא דיברתי עברית. כששמעתי את ההקלטה היא לא מצאה חן בעיני, אבל אחרי ימים אחדים הוזמנו אותי למשרה, הודיעו לי שעברתי את המבחן, ואם אני רוצה, אוכל להשתתף בקורס לאמנות ה- קולנוע שהם עומדים לקיים. גלר עצמו הציע לי להשתתף בקורס, סיפר לי כי הוא חושב לעשות פעם סרט מהסיפור שלי. כשהתחיל הקורס ראיתי כבר את עצמי משחקת בסרט, שיהיה מבוסס כולו על סי- פור תולדותי. עד שבערב אחד בא גלר לאסיפה של כל התלמידים, שנקראה במסי- רד שלו, הודיע כי מסיבות קשיים כספיים הוא נאלץ להפסיק את הקורס. הוא טען כי מספר בעלי-הון שהבטיחו לו לממן את הפקת הסרט, חזרו בהם והוא נאלץ להס- סיק עד שימצא בעלי הון אחרים. עוד חלום שלי התנפץ לרסיסים.

האשמה - בבחורות

גשתי כאלי שנית, לאחר זמן. הוא סיפר לי שיש לו משרד לביטוח ושירי- תי תיחק, בשותפות עם אדם אחר.

מאז (ינואר השנה) התראינו לעתים קרובות ובילנו יחד. פעם שאל אותי, מדוע לא יצאתי עם מישהו מהזמן שחזרתי לי- ישראל. הסברתי לו שבגילי כבר אין לי שאיפות לביוליים ללא מטרה.

"תביני שרה-לה", אמר לי אז גלר, "ית- כן ואני רוצה כך ויהיה ביננו משהו רציני. תמיד זכרתי אותך וחשבתי עליך". הוא הסביר לי שעד אז לא חשב על נישואין, האשים את הבחורות שלא הביאו אותו לידי רצון כזה. הוא הציע שנצא יחד, נכיר אחד את השני והזמן יעשה את שלו. הזמן באמת עשה את שלו. התפלאתי שבאחד הימים ביקש אלי לראות את הורי ולדבר אתם, אחרי שקודם סרב תמיד.

הוא נפגש עם הורי. כל הזמן שהסתובב- תי אתו הם התנגדו לכך מאד. בפגישה הוא הצליח לשכנע אותם בהופעה הנעימה וה- בטוחה שלו, והם הסכימו לבקשתו לשאת אותי לאשה. מאז שהכרתי אותו, היה אלי הגבר שמצא חן בעיני יותר מכל האחרים.

ערבות של אקף ד"ץ

יקרתי במשרדו והכל נראה לי בס- דר גמור. אנשים שנראו כבעלי עסקים נכנסו ויצאו, טלפונים צלצלו בלי הרף, שאלו על אלי. גלר עצמו שוב נראה תמיד עייף וממנהר. האמנתי שנוכל להסתדר בתור זוג נשוי. דבר אחד נראה לי מוזר. למרות כל העסקים הדגולים שלו היו לו בכיס תמיד רק גרושים בודדים, שהספיקו בקושי לבי- לוי צנוע, סרט ונסיעה באוטובוס הביתה. תמיד סיפר שהוא צומד לקבל כספים רבים. ניגשנו לרבנות ונרשמנו לנישואין. הייתי מאושרת. יום אחד בא אלי עם עוד אדם. ביקש שאבוא אתו לרדע, כדי לחתום ערבות בענין ישן גושן בקשר לשטרות. היינו כבר ביחסים כהקרובים שלא יכולתי לסרב לו בענין כזה. הלכתי אתו לבית-המשפט. הי- תה שם תלויה בקשר לשטרות. חתמתי על סך של אקף לירות שאני ערבה שיופיע מתי שידרש. ביקשו ממנו להביא עוד ערב תוך ימים אחדים. הוא אמר שיביא את הערב והסתלק לו. מאז לא היה לו מצב- רוח. קשה היה לי להבין אותו.

בפעם האחרונה התראינו במסיבה משפח- תית. היינו עליונים, בילינו יפה והשתעשע- נו. לא העליתי על הדעת שזה הערב האחרון שלנו ביחד. הוא היה עליו מאד, סיפר לכולם שעליו לצאת לשרות במילואים. "כש- אחזור", אמר לי אז, "הכל יסתדר".

אלי לא חזר. שבועיים לאחר שנעלם אלי קיבלה ממנו מכתב בו סיפר לה שהוא צומד להתאבד. הוא לא הגשים את איומו. במקום זה - עצרה אותו המשטרה. האש- מה: הוגאה והוצאת כספים בסענות-שוא.

מכירת החבורות. גרוסמן הסכים, נסוג לא-חר ששמע את הצעותיהם הכספיות. אולם שמחתו של דוצ'ה היתה מוקדמת מדי. כעבור ימים אחדים פירסם ד"ר צבי אנקורי — המתחנך להוציא בקרוב ספר היסטוריה — מודעה, קבע לפתע כי החבורת הסרת-ערך. גרוסמן הובא לבירור אל מוסד דות האוניברסיטה, עמד בפני סכנת גירוש. השבוע נשאל גרוסמן על-ידי חבריו למע-שיו, הבהיר את תשובתו רק בחלקה השני. "אני עובד ולומד", סיפר דוצ'ה השמנמן וה-חיכני לירידי המופתעים: "אובד עצות ולר-מד לקח".

להבא יעדיף לעטוף בסיכומי הרצאותיו דגים, מאשר להפיץ חבורות בזיומתו ה-פרטית.

קורס מיוחד

שבועות רבים לפני החופש הגדול, כבר ערכו תלמידי הכתה החמישית של גימנסיה אוהל שם ברמת גן תכניות לקראת קורס המכינים שלהם במסגרת הגדנ"ע. בדרך כלל לא היתה ההיענות לקורסים מפרטים כמו קורס מפקדי הכיתות גדולה ביותר. הפעם היתה היענות רבה. תחילה הודיעו המדריכים כי מספר בלתי-מוגבל של חניכים יורשה להשתתף בקורס. אולם עוד לפני היציאה הוגבל מספר יוצאי החמישית ל-15.

ביום היציאה היו במקום המפגש רק תרי-סר מתלמידי החמישית. בהתלהבות רבה התלבשו עם שאר חבריהם, שמספרם הגיע למאות, על שטח המחנה.

מפגין מדאכי ושדט
לאן הלכה היד?

אותו למגורים. בדיוק כאשר נדמו דפיקות הפטישים האחרונות, הגיעה אל הנערים הוד-עה, שנראתה תחילה כנסיון מתיחה שלא במקומה. נאמר בה כי כל מי שנמצא ברא-שימה, שהיתה מצורפת להודעה, יארוז את חפציו, יחזור לביתו. רק דקות מספר נמשכה אי-הודאות. מכוניות אספו את המיותרים. החזירו אותם העירה מבלי שניתנה להם ארוחת ערב. מתוך 280 התלמידים שבאו לקורס נשלחו בחזרה 80. מתוך 12 תלמידי החמישית החזרו שבעה. ההיענות עלתה על כל המשוער, היה ההסבר היחיד.

הסבר מאורגן. רעכים ומאובקים חזרו הצעירים ממורמרים. למחרת נשלחו שליחים ושוגרו אצקות לכל המוסדות האחרים במישרין ובקפיון לפעולות הגדנ"ע בבתי הספר. ההורים ביקשו הסבר למעשה שרי-רותי זה בילדיהם. במקום ההסבר המקנה ביקרו השבוע שליחים בבתיהם של כל החוזרים, הזמינו אותם לקורס מיוחד שאירגן עבורם הצבא. הפעם היתה ההיענות קטנה הרבה יותר.

דרכי אדם

ליטרת הבשר

"שילוק הישראלי — הרצחת וגם יר-שת!" — כתובת זו התנוססה על גבי שלט שתלה שלום מלאכי (23), תימני כחוש ובעל יד שמאלית תותבת, על גדר הבית מס' 16 שברחוב זנגביל בתל-אביב. גם שלום וגם השלט לא נשאר במקום זמן

הצוות

שלא הצליח להוציא את קהל הצופים משעמומו כלל הפעם (מימין לשמאל) את המנחה יצחק שמעוני, שלום רוזנפלד, גבריאל צפרוני, רות בונדי, חיים חפר ודן בן-אמוץ. בקבוקי הקוניאק שמתחת לשולחן לא חיסמו אותם.

סירה טבעה בשיעמום

אכירת חיסול של בדיחות ישנות לסיום עונת "3 בסירה אחת"

על מה ולמה.

★★★

מה שהכנים קצת רוח רעננה בתכנית זו היו הפומגים. נעמי שמר חיברה שיר אהבה שנכתב לפי החרוזים בספרי הזכרון של תלמידי בתי-הספר:

סוד כמות / קיפול מאחור / למה פתחת / איזה חמור!

אהבתי גם סלק / אהבתי בצל / אך אותך אהבתי / יוצא מהכלל / יש אהבה / קנאה שנאה ידיות / אבל אנוכי היא שלך / שלך לצמיתות.

תקרא בפנקס ואולי תזכר / אהבתי אותך ולקחתי אחר / כי חייה היא כזאת ממזרה / הזמנה אותך לשלושה בסירה.

בברית אחים חושלנו לעד / אורי וזלדה הם זוג נחמד / ולסיום כאן אחתום / לך לעבודה, להגנה ולשלום.

שיר הקברנים של דן אלמגור, בביצוע רביעיית מועדון התיאטרון, היה שיר-אש-כבה הולם לטביעת הסירה:

אחרי פומון הקברנים: יוללה, יוללה / טוב שיש פה עבודה. / יוללה, יוללה / השמחה גדולה.

באו כתובות היתוליות על גבי מצבות: מתחת אבו זאת תשכב / אשתי ושמה פרחיה / שרק בחי לחודש אב / סתמה סוף-סוף את פיה.

פה קבורה יהודה בתיה / שהיה לה סוף חזור / היא עשתה אתמול אמבטיה ונפלה אל תוך החור.

כאן שוכנת / יוכבד / סוף-סוף לבדה / ואם תרצו — / אין זו אנדה.

בקבר זה תמצא את הבתולה הזקנה חסידה / אשר מתה מבלי לדעת מה הרי-יחיה ומה הפסידה.

כאן חסמינו בצל אילנות / את חוקר העצים דוקטור חורש. / שנהג לחקור את הצמרות / אך עכשיו הוא חוקר את ה-שורש.

שלושה אנשים וכלב אחד / שסו יחידיו בסירה אחת / שלושה אנשים נקברו פח-כעת / כי אמרו לפעמים את כל האמת.

הקהל

באחד מרגעי ההתפרקות הבודדים שפקדו את התכנית לארכה. משמאל נראה הבמאי יוסף מילוא שניצל את שהותו בארץ כדי לחזות בהופעת הסירה. הקהל היה הפעם קהל קוניברסיטאים מגוון ולא סטודנטים בלבד כמקובל בתכניות הסירה.

13

קוד שרדי

בירושלים, לימד ח"כ הרצל ברגר סניגוריה על קוד ישראל בויכוח שנערך על שרות זה בכנסת, סיכם בפליטת-פה "טובת המדינה היא שקול ישראל ימשיך לשמש שרות מפלגתי".

★ ★ ★

ליקוי החמה

בתדאכיה, בשעת תרגיל הג"א שנערך בחצות הלילה, הובא לתחנת איסוף נפגע, ש"ג נשא על חזהו שלט "נפגע ב"מכת-שמש".

★ ★ ★

ראנדבו

בכארישבע, התלונן צעיר בן 17 בתחנת המשטרה על אובדן ארנק, וזהה בו במקום על-ידי אשה בת 30, שהתלוננה על תקיפה ומעשה מגונה.

★ ★ ★

הפרשת וגם ירשת?

בטירה, פרש מרכז סניף אחדות-העבודה ממפלגתו, עבר למפ"ם עם כל רהיטיו ה"סניף".

★ ★ ★

קורם מזורז

בתדאכיה, יצאה יהודית קרני, בוגרת בית-הספר ה"גבוה למשפט וכלכלה, להשתלמות באוניברסיטת קולומביה בניו-יורק, נפגשה לשיחה בת שעה וחצי עם הרבי מליבביץ, ויתרה על תוכניותיה, חזרה ל"תלאכיה כדי להינשא לרוב צעיר".

★ ★ ★

בוסים אכלו בוסר

בירושלים, עברו פקחי ה"עירייה ברחובות העיר, רש"מ דו"חים לבעלי דוכנים ל"ממכר תירס, הצדיקו את מע"שיהם באמרום כי "לבוסים שלנו כבר אין שיניים כדי ליהנות מהתירס".

★ ★ ★

סיור אלים

בירושלים, הודה נהג ה"משאית עזין קפרילו כי שיקר בעת שהתלונן במשטרה כי נשדד בסיבוב שער-הגיא, הסביר כי הוא פוחד לעבור במקום זה, קיחה כי משמרות המשטרה שיסרקו בסביבה יש"כ כו את פחדיו.

★ ★ ★

השקאה לזמן ארוך

בעין-שריד, הלין חקלאי את שכר פועלותיו משך חצי שנה, הופתע לגלות כי ה"פועלות הסירו את רשת ההש"קאה ממשקו, לקחו אותה כ"ערבון".

★ ★ ★

תוכנית בבקשתך

בתדאכיה, הסביר פורק מועד רפאל צעירי, בן 39, כי פרץ לדירות רבות מאחר ורצה לחזור לבית-הסוהר, נידון על-ידי השופט המתווי מקס קנת לשלוש שנות מאסר.

★ ★ ★

אין עשן בלי א'

בהראלי, כיבו חברי קיבוץ צרעה המפא"י שריפה ש"השתוללה בשדות המשק ה"מפ"מי, השאירו במקום כרוז — "הצביעו א'!".

... גם הם יוצאים כי
 אסקוט טעיימה יותר
 — טובה יותר!

אסקוט - הנה סיגרית הפילטר המשביעה רצון

העונה

תדריך לעתיד

הקץ הוא תמיד עונתו המתה של התי אטרון הישראלי, כמו של שאר תיאטרונים העולם. אולם השקט שורר רק באולמות עצמם, בהם מכסה האבק הלבנון את המר שבים הריקים. במשרדי התיאטרונים, בהם מסכמים בשעה זו בחדרה את גרעונות העונה שחלפה, שרוייה פעילות קדחתנית של הכנות לקראת העונה הבאה, הנפתחת לפני החגים, ואשר, לתקתת כולם, מוכרחה להיות טובה יותר מקודמתה.

מה מכניס תיאטרונים ואמרגני ישראל לקהל הצופים, לקראת העונה הבאה? המנהג להחליט על תוכנית ההצגות של התיאטרון לשנה מראש כמעט שבטל בעולם התיאטרון הישראלי, בעיקר משום שהנסיון הוכיח כי תוכנית כזאת לא הוגשמה למעשה, כמעט אף פעם, לכל פרטיה. אף-על-פי-כן, ניתן לסכם חלק מן המתינות שיתלו על חברי תימם של התיאטרונים והאמרגנים בשנה הבאה.

● הבימה תפתח את עונתה, כידוע, בהצגת סיפוריה של הגברת הזקנה, מאת פרידריך דירנמאט, בבימויו של יוסף מילוא ובהשתתפות מיהאלי ואהרון מסי קין בתפקידים ראשיים. כן יוצגו כנראה בקרוב שנים-עשר אנשים וזעמים, שהוקרן בארץ בגירסה הקולנועית, עם הנרי פונדה בתפקיד ראשי, ותעלוני סקאפן של מוליי. הקומדיה המקורית שתוצג בקרוב תהיה בג' די המלך, מאת נסים אלוני. הבימה חוששת לגלות פרטים נוספים כל עוד לא יושבו בעיות הבימוי והמשחק בתוכנית השנה הבאה, מחשש להחרפת היחסים הפנימיים.

● התיאטרון הקאמרי יפתח את העונה בהצגת הילנה 12 של סקספיר, בבימויו של שמואל בונים. לאחר מכן יבואו כנראה מריה סטיוארט של פרידריך שילה, פרשת פינדוס של פאולו לוי, בתרגומו וב' בימוי של גרשון פלוטקין, וכן מחזה מקר' רי שעליו טרם הוחלט סופית. הקאמרי מעודד מהצלחת הצגותיו והמשיכותן בעונה זו, נוהג מלקבוע תוכנית רחבה-ימני לעתיד הקרוב.

● אהל מכין להצגה מיידית, עם ראית העונה, את המחזה הוסל פאראדיו ואת המחזה עוד נהר אחד, מאת בהרלי קרוס, בבימויו של יואל זילברג, עם איתן פריבר בתפקיד הראשי. בעתיד הרחוק יותר, יציג אהל את הקומדיה הישראלית נשק 707 מאת יהודה האורחי.

● בצד ירוק, שאינו נוהג לעסוק בתוכניות לטח ארוך, עוסק בהכנת תוכנית חדשה, ששמה טרם נקבע. התוכנית, המתחברת שלבים שלבי עם איתן דן-בן אמוץ ותיים חסר, תורכב משלושה חלקים עצמאיים. הראשון, שרשרת-פזמונים ודברי קשר, יוקדש לשליחים הישראליים בתוך לארץ. השני, פרודיה רחבת-מדים, יטול סיפור זעיר על נערה הנוסעת ידד והולכת לרקוד עם אחר, על כל התוצאות הנובעות מכך, ויראה אותה בסידרה של סגנוני משחק שונים, מן הבימה ועד לתיאטרון אידיש. החלק השלישי ירחש בתוך כותלי בית כלא והוא אמור להיות סאטירה חברתית. אינו בדיוק — זה לא ברור עדיין למחברים עצמם, שטרם סיימו את כתיבתו. פנים חדשות על במת בצד ירוק בתוכנית זאת יהיו פניה של זהרירה חריפאי.

● סמבטיון מכין את תוכניותיו מן היד אל הבמה, אך החלטת ראשיו נחוושה להפוך את התוכנית הבאה — שעריכתה עומדת בראשית-ראשיתה — לשופעת סאטירה פוליטית וחברתית חריפה ונושכנית. דיררה-מרעממו, תיאטרוננו הגור כחי של גורג'י האל, מכין הצגה יומרנית — עם 26 משתתפים ו-5 מנגונים — העשויה לחצו מן המיצר הכספי (במקרה הצלחה), או להטילו למיצר עמוק עוד יותר (במקרה כשלון). בעבר, למרבית הצער, היה מקרה השני נפוץ יותר. זו הצגת מחזהו של אברם גולדפארן שני קוני-למל, בבימויו של ישראל בקר ובהשתתפותם של אבי רהם וילקומירסקי, יוסף גולגול, גיטה לוקה, עליזה סטרניצקה, תיהלה אש, אלכסנדר גרובסקי ועיקב בודו.

הצגת לכל אדם יש גיוק מאת יגאל מוסינ' זון ועומד לצאת בהצגה חדשה, לבדו בתוך הילנה מאת — (שלושה ניחושים), אחרי שזכה בתמיכה כספית נדיבה של מוסדות שונים. תוכניותיו העתידות של תיאטרון 120 טרם נקבעו. יגאל מוסינ'זון אינו נוהג לכתוב את מחזותיו זמן כה רב לפני המועד.

● ייבוא האמנים לישראל יישך כנראה במלוא-הקיטור גם לאחר שהאוצר קבע שער של 2.450 ל"י לדולר האמריקני. התוכניות בעניין זה טרם נקבעו סופית, ואחרים מן האמרגנים שוהים עתה בחוץ לארץ במטרה לראות ולהחליט. אך מדברים כבר עתה על ייבוא הפריטים הבאים:

להקת באלט מצ'כיה, להקת באלט מארגנ' טינה, להקת מחול ספרדית לואיז'לו ורק' דניו, להקת אמריקן פסטבל באלט, להקת פלאמנקו מאוריד, התיאטרון היהודי המתי לכתו מפולין בראשותה של אידה קמינסקה, תיאטרון הברכות פיקולי לביקור חזון, התזמורת הסימפונית של רדיו טורינו, המור' נה 50 מנגנים, להקת-הזמר האחים זיאק מצרפת ולוס פאראנוואיס מדרום-אמריקה, הכוכב ארי קונסטנטינו, הזמר הכושי (שהת' גייר) סאמי דייחיס הצעיר, קרקס מוסקבה מברית-המועצות וההצגה המוסיקלית של ליאונרד ברנשטיין וג'רום רובינס סיפור ווסט-סייד בביצוע הצחת הלונדוני. חישוב משוער יוכיח, כי אדם מישראל שירצה לא להחמיץ אף אחת מן ההצגות המנויות למעלה יצטרך, אם מחירי הכרטיס סים לא יהיו יקרים ביותר, להוציא למטרה זו בעונה הקרובה 175 ל"י.

מאחורי הקלעים

לא תרגיז!

דינה שור, הזמרת האמריקאית הנודעת שבאה לישראל בשבוע שעבר לביקור פרטי צר, יחד עם בעלה, שחקן הקולנוע ג'ורג' מונטגומרי ובתה מליסה בת ה-11, רכשה כאן כמה מערכות-לבוש ישראליות. בהן היא עומדת להשתמש בהופעותיה הבאות בתוכנית הטלביזיה הכל-ארצית שלה בא-מריקה. . . אריק איינשטיין לא יעבור לפי שעה מסמבטיון לבצל ירוק. השחקן הצעיר, שניהל משאומתן עם בצל ירוק והגיע עד לחתימת חוזה, התחרט ביני-תיים על צעדו זה וחזר בו. . . עמוס קינן יהיה אחד המחברים בתוכנית הבאה של סמבטיון — כך, על כל פנים, הבטיח במכתב לתיאטרון. . . יוסף מילוא לא יביים עתה תוכנית חדשה במועדון התיאטרון בגלל הצלחתה הנמשכת של התוכנית השוטפת, בגל קצר, והזמן המועט העומד לרשותו. הוא מבטיח לחזור לישראל לפני קור נוסף בעוד חודשים ולביים את התוכנית החדשה. . . להקת "אשנב" — כך קוראים לעצמם חברי להקת מקור לשעבר, שנטשו את תמרה סמסונוב והקימו להקה לעצמם. . . תקליט חדש, שיצא לאור על-ידי חברת מקולית יכלול לא רק פזמונים של תיאטרון סמבטיון, אלא גם כמה מערכונים ודישיתים של זאב ברלינס' גיא ומרדכי בן-זאב. . . אוסף פסלים נאה הובטח לעיריית ירושלים על ידי בילי רוי, בעל מועדוני הלילה הגיורירוקי המפור-סם, העשיר והיהודי. התנאי שלו: שהעירייה תקצה גן עירוני מתאים להצבת הפסלים. ספק אם העירייה תרשה לעצמה להרגיז את הדתיים על-ידי הצבת פסלים במקום ציבורי בעיר-הקודש. . . האמרגן ה"אמריקאי" ממוצא רוסי ליאונרדוב, שהגיע לישראל במטרה להרכיב תכנית אמנותית ישראלית להופעה ברדיו-סיטי האמריקאי, לא הגיע עדיין לדי בחירה סופית. התכ-נית בת 40 דקות, המוצגת לפני כל הצגת סרט ברדיו-סיטי, תוקדש הפעם כולה לישראל. עד כה בחר ליאונרדוב לתכנית זו רק את להקת המחול של יונתן כרמון. יונתן כרמון עצמו נבחר על ידו לשמש ככוריאוגרף הראשי והיחיד של התכנית.

תדריך

הצגות

● העצים מתים זקופים (הבימה) חנה רובינא ושמעון פינקל מעצבים דמויות מלבבות במלודרמה חביבה בסטנותה.

כידור

● השך יודע (סמבטיון) — כמה מספרים חוקים של סאטירה סוליסית, חוקים נחות על נושאים אחרים.

|| הצעה מיוחדת ||

למכירה בצפון תל-אביב,

דירות בנות 2 חדרים

לכניסה מיידית

קומה א-ב — 8350 ל"י כמזומן + 4000 ל"י כמשכנתא

קומה ג — 7700 ל"י כמזומן + 4000 ל"י כמשכנתא

לפנות: "ברשקב", רח' אבן-גבירול 158

(ע"י הקסטל), בשעות 12-8, 7-4.

האיפה

אלבום קריקטורות מפואר

השנים האלו...

מאת יוסף בס

המבוא מאת ד"ר ח. גמזו

האלבום האמנותי משקף בראי

ההומור הדק את המדינה

בתקומתה ובהויי חייה התוסס

*

פורמט אנציקלופדי גדול

100

קריקטורות, מהן בצבעים רבים.

הוצאת מסדה בע"מ. תל-אביב

Advertisement for 'טויפ' (Toif) soap, featuring an illustration of hands being washed and the text 'טויפ קלנין לנכיסה מוצר טוב יותר באריזה נוחה יותר'.

אינך יודעת כלל עד כמה יפה יכול שערך להיות גקה קרם שמפו נותן לשערך יופי חדש ולאחר כל חפיפה וחפיפה נעשה השער קל לסדור ומבריק. חפיפת השערות בקצף הרב והעשיר של גקה קרם שמפו מרחיק אבק וקשקים ונותן הרגשה נהדרת של גקיון ורעננות. בשפופרות 6, 10 או 20 חפיפות. אם לא תהי מרוצה כספק יוחזר לך. המפיצים היחידים חברת נורית בע"מ

Advertisement for 'SEX APPEAL 60' perfume, with text: 'אלפים כבר רכשו את טבעת האושר "SEX APPEAL 60" האמצעי ההיגיני והיעיל לחיי משפחה תקינים. תהנה גם אתה פנה עוד היום לבית מרקחת'.

Advertisement for 'נפתח אולפן דרמתי "במה ומשחק"' (We opened a dramatic studio "Bמה ומשחק"), with text: 'בהנהלת במאי בוגר מכללת לונדון מתקבלים תלמידים מגיל 16 עד 20 מעוניינים יפנו לת.ד. 6012 ת"א'.

Advertisement for 'תה טסט תקבל פרס' (Tea Test You Will Get a Prize), with stylized text and graphics.

במדינה

(המסך מעמוד 13)

רב. גיידת משטרה סילקה אותם משם. השוטרים סילקו את שלום מלאכי עם שלטו, הוועקו על ידי בני משפחתו של התעשיין יוסף צדרבאום, המתגורר באותו בנין. לפני שלוש שנים לא היו עושים זאת. או נזקק יוסף צדרבאום לשלום מלאכי, צדרבאום הביא מגרמניה מכבש מיוחד, הכובש גרוטאות פח וברזל לחבילות דחור סות. לחבילות אלה היה ביקוש רב בארצות חוץ כחומר גרוטאות. צדרבאום הציב את המכבש שלו בשדה הפתוח ליד גבעת שאול בירושלים, לשם נזרקו שיירי המתכת של בית החרושת לתגורים פרידמן. שלושה פור עלים אספו את הגרוטאות והביאן למכבש, ואילו שלום מלאכי היה כובשן לחבילות.

באחד הימים, בתחילת שנת 1957, אירע האסון. כשמלאכי עסק לבדו בסידור הגרור טאות מתחת למכבש, ירד המכבש על ידו. סיפר מלאכי: „בזמן שאני הייתי עוסק בשתי ימי בסידור החומר, הרגשתי פתאום שהמכסה לוחץ את ידי השמאלית. לא ידעתי מה לעשות והרגשתי כי כף ידי חסרה. מי קול צעקותי באו העובדים והעבירוני לבית החולים.“

ועדת-החקירה של משרד העבודה, שאבה לחקור במסיבות האסון, קבעה: „הוכח כי הפנין של ידי-המהלכים הוא רופף ואיפשר לידית לזוז מעצמה ולהפעיל את מכסה הי מכבש.“

פחיתה איטית של צדק. אחרי ששלום מלאכי יצא מבית-החולים הוא הגיש תביעת פיצויים נגד חברת היצואן שהעסיקה אותו, ונגד יוסף צדרבאום, בעל החברה, תבע מהם 36 אלף ל"י פיצויים על ידו שאבדה ועל איבוד כושר עבודתו לצמיתות. המכונה היתה מבוססת בחברת ביטוח. או למ הביטוח לא היה של צד שלישי. חברת הביטוח התחייבה לפצות את בעל המכונה על פיצויים שישלם לעובדים. אולם לא היה כל קשר בינה לבין הנפגע.

במשא ומתן מיגע שניהל עורך-הדין שמואל לבני בשם חברת הביטוח, הוא הביע נכונות לשלם כ-12 אלף ל"י פיצויים בלבד. שלום מלאכי לא הסכים, תבע את הסכום במלואו. כאן התערב התעשיין יוסף צדרבאום. הוא הודיע לחברת הביטוח שהוא מוכן לקבל ממנה 13 אלף ל"י, לשחררה מכל התחייבות לשלם סכום נוסף, במקרה שביטוח-המשפט יפסוק לזכותו של מלאכי.

וכך, שעה שמלאכי ניהל במשך חודשים ארוכים משפט ארוך נגד צדרבאום, נהנה זה מסכום הפיצויים עבור ידו הקטועה של מלאכי. אלא שטחנות הצדק, אם כי הן טוחנות לאט, הן טוחנות איך שהוא. פט המחוזי הדין שלמה לבנברג לא קיבל את כל דרישתו של מלאכי. פסק הוא: „קטועת יד שמאל היא דבר איום, אך איננה רעה כמו יד ימין.“ הוא פסק שצדק באום צריך לשלם למלאכי כ-26 אלף ל"י פיצויים.

אולם צדרבאום, שנהנה כבר מהפיצויים על ידו של מלאכי, לא הסכים לפסק-הדין, הגיש ערעור. אפילו במקרה הטוב, שביטוח הדין העליון יאשר את פסק-הדין, יעבור זמן רב עד שמלאכי, שהוא רחוק וגלמוד, יהנה מכספי הפיצויים. השבוע החליט מלאכי להפעיל לחץ מוסרי על צדרבאום, יצא עם השלט „שילוק וישראל“ לעמוד בתחביתו.

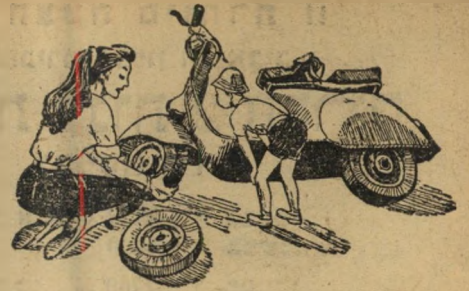
תזכיר

בלי הבדל קטן

ביטול גיוס הבנות הצעיר לפני חוץ דש עורך העולם הזה (1134) במאמר מפורט ומנומק, בו קבע כי שרות-מתגוננות בתג אים מתאימים יכול להספיק למלא את התפקידים החיוניים שנועדו לבנות בצה"ל. בארץ פן אלטרנטיבי הציע העורך לצמצם מיד את שרות-החובה של הבנות לשנות השבוע שמ"ע הבכנסת הצעה לסדר היום של הדתיים, שדרשו את ביטול שרות-החובה מטעמים רעיוניים, לא נכנסו לנימוקים המעשיים. ההצעה נדחתה לפי דרישת דויד בן-גוריון בקולות כל סיעות הכנסת, נגד הדתיים, מק"י ושני ח"כים צ"כיים, בלי כל נסיון רציני לדון בבעיה. . . ענף המקסמליזם בארץ סובל מייבוא מופרז, ובהלקו בלתי חוקי, של סחורה מתחרה מחוץ-לארץ — זאת קבע השבוע דו"ח של משרד המסחר והתעשייה. בכתבה מפורטת הצביע העולם הזה (1135) על מקרים ממשיים בהם נוצלו רשימות-ייבוא של טקסטילים לעסקים מסוימים, שרק היוקרה לתעשייה המקומית. הדו"ח ממליץ לצמצם את הייבוא.

שלא תגרת קעוד וקן
קה טוב ומה קדיף.
תלק-חילוף גדול בקטן.
המקורי הוא או תחליף.

הפל בגלל בורג קט-טן.
הפל בגלל קצלות.
הפסד של קצבים וקן
ולקח על סקלות.

בעל קטנוע!

רשום לפניך כתובת סוכן הווספה הקרוב אליך ושאל תמיד לחלקייהחילוף האורגניליים של ווספה, עם אחריות ביהח"ר.

להשיג אצל סוכני „ווספה“

- תל-אביב: ס.ג. חברה להשקעות, רח' השרון 10; א. הימל, רח' רבינוביץ 21.
- חיפה: ברזייה, דרך העצמאות 47. ● ירושלים: ברוך מלין, רח' המלך גורג' 19. ● רמת-גן: ווספירו, רח' ז'בוטינסקי 48. ● נתניה: דוד סברדלוב, רח' הרצל 38. ● חררה: גדיאשר, רח' רוטשילד. ● פתח-תקה: מוסר חלקן ישראל. ● חולון: עזרא רונקו, רח' סוקולוב 67. ● גבעתיים: סוכנות ככר נה. ● ראשון-לציון: רוזנבאום יצחק, רח' רוטשילד 25. ● טבריה: ורדי יוסף.

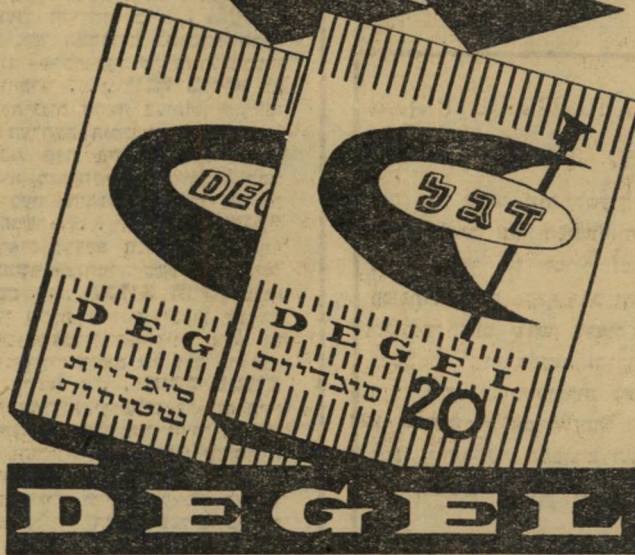

שתיהך

כאורייה כפולה

שטוחה

עגולה

20 סיגריות * 280 פרוטה

דמי מינוי לשנה
על „העולם הזה“
לכל ארצות חוץ:

ברזר רגיל,

- לכל ארצות תבל — 25 ל"י

ברזר אירי,

- לקפריסין — 30 ל"י
- לכל ארצות אירופה (כולל תורכיה), פרס ומושב-הכתר עזן — 40 ל"י
- לדרום-אפריקה, חבש, ליבריה, גאנה, בורמה — 50 ל"י
- לארצות-הברית, קנדה, קובה ומקסיקו — 60 ל"י
- לארצות דרום-אמריקה — 70 ל"י
- לאוסטרליה וניו-זילנד — 80 ל"י

שתה תסם — תקבל פרס!

הנהלת גן-החיות תל-אביב ערכה מסיבה לילדי העיר ונוסף לבקור המעניין והמאלף בגן הופיעו במסיבה אמנים ששעשעו את הילדים. שמוליק רחזן הודיע על פרסים שונים לילדים וביניהם זוג אופניים מתנת בית-החרושת תסם, החוגג עתה את מחצית יובלו.

בפרס זה זכה שמעון מדורות בן 11 וחצי. הוא זכה לתשואות רבות מצד בני כתתו שנכחו גם הם במסיבה כשזוג אופניים חדש ומבריק נמסר לידיו. באותה הזדמנות נמסרו עוד שני זוגות אופניים לשני זוכים בהתחרות מטעם בית-החרושת תסם.

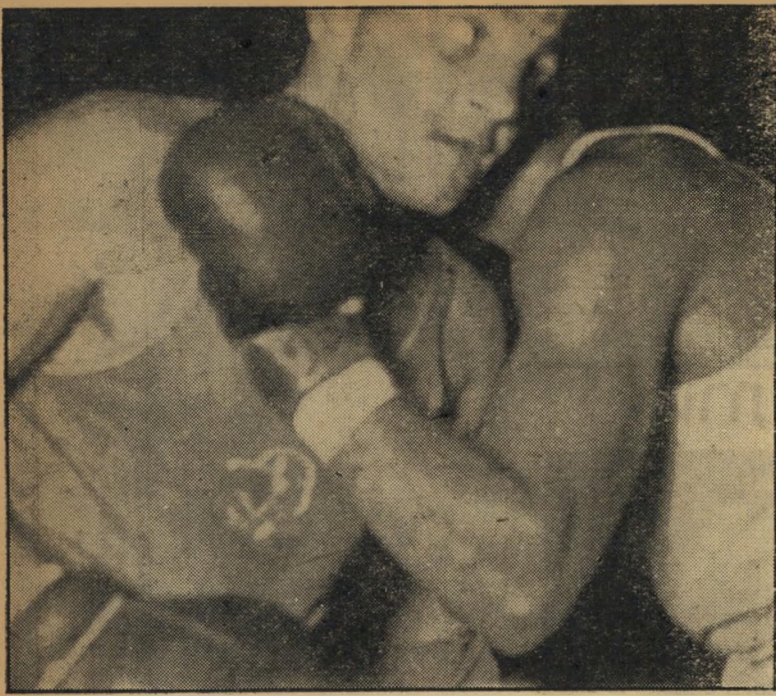
לפי תנאי התחרות, המתקיימת כבר חודש שני, צריך היה לאסוף סדרה של 25 פקקים ולצרף שיר או חיבור קצר. החודש כתבו את השירים המוצלחים ביותר אילנה גוטמן, בת 13 וחצי, מחולון וב. וינר, צעיר המשרת בצבא.

יין, בוטנים ודיאטה

למי קראו בילדותו "תימני קטן" — האיש האחרון אולי שאפשר ליחס לו כינוי זה הוא ראש עיריית תל-אביב לשעבר ישראל רוקח. אף-על-פי-כן העיד השבוע רוקח על עצמו כי זה היה כינויו. סיפר הוא: "בבית אבא דרה משפחה תימנית ושם היו מטעמים אותי במאכלי המשפחה, מאכלי המזרח התיכון והמפולפלים והם ערבו לי חייבי התורה התימנים לתימנים ומאכליהם זכיתי בביתנו לכנוי, תימני קטן וכנוי זה גרם לי קורת רוח... אם כבר מדביקים כינויים לפי המאכלים, אז איזה כינוי יש להדביק לשני ח"כים אתי רים הם ציגים כללים, שמאכליהם המיוחדים הפכו כבר לשם דבר במפלגתם? גם עזרא איכילוב וגם יוסף סרנין, ונהגים להנות מדיאטה של יין ובוטנים... הלצה המגלה את המתחוות השוררת בשורות המפלגה התימית הלאומית, נשמעה בשיבת מועצת מפלגה זו. היה זה כאשר חיכ יצחק רפאל השב לביקורת שמי תחה עליו על שגילה לראש הממשלה דוד בן-גוריון את הצעתו של חיכ יצחק רפאל ללקים ממשלה לאומית בלי מפא"י. התנצל רפאל: "אני רק השתתי לתומי". באותו רגע נשמעה קריאת ביניים: "אתה לא השתת לתומי, אלא הטרחת לי". "תומך" . . . מוכיר מפא"י גורל יוסף פטל יצא זמנית מהמערכות הפנימיות במפלגתו, אחרי שלקח בטרומבוזה חמורה בלב, מחלים עתה במוצא מן ההתקפה. . . המרת ההוליבודית ריינה שור הגיעה השבוע עם בעלה לביקור בישראל, גילתה כי שמה המקורי בהולדתה היה פרנסיס רון. סיכמה היא את הקריירה ההוליבודית שלה: "היא הייתה כשלוש גורא אתה. אני לא כל כך יפה ובכלל לא פוטוגנית". . . הקומסודיון הישראלי נועם שריף, נר גש לאחורונה לבהניית הפילוסופיה באוניברסיטה העברית. כשנשאל נועם, מה לקומ פוטרור ולפילוסופיה, השיב: "הפילוסופיה היא ההתעמלות של המוח. עכשיו אני מסר גל לחשוב ולשמוע בצורה אחרת לגמרי, אגב, יצירתו של שריף אקדמית למועד זוכה להצלחה בכל רחבי העולם האוסטרליה עד יח. הרדיו האוסטרלי אף הזמין מנועם יצירה מופנית מיוחדת עבורו, שתנועם על ידי שש תזמורת באוסטרליה. זו היא הפעם הראשונה בתולדות הרדיו האוסטרלי שהוא מוזמן יצירה מוסיקלית כלשהי. . . לאילנה רובינא אין כנראה מה לעשות עם הכסף. השבוע היא קנתה כליב שעשועים קטן, שיילמה עבורו סבין ותקלין 100 לירות. . . עמוס קינן הושב בפאריס, ישתתף בתכנית החדשה של תיאטרון סט יטון. אגב, חרוו השבוע לתיבת-המדינה של אורי פלע המושמעת בתיאטרון זה הוא: קוזלוב וארז כיצד מתרחצים / יהודים בדניפר ובדון / הוא לא ידע כי הם היו רוצים / לרחוץ אפילו בירקון.

חמונה בגן-חיות

במשך כל יום שני השבוע היה בית-הקפה כסית סגור וריק. אולם לא היה זה בגלל אכל כשהו, כפי שחשבו רבים. הצ"ק איש כסית נעל את בית-הקפה שלו למקברים, ורגלי נשואו בתו צביה. הח' תונה, אליה הוזמנו כאלפים והמשפחות איש נערכה בגן-החיות התל-אביבי דוקא.

מתאגרף בקעטר זיריב גם איגרוף זה עבודה

פיו בהתרגשות. הקרבות האחרונים של גמר אליפות האיגרוף התקרבו לסימום. "לא הוא צריך את הרפואה", ענה לו שכנו למושב, כשחיוך סלחני שפוך על פניו, "זה כל האיגרוף בארץ שלכם צריך את הרפואה. זה כל הספורט בארץ שלכם צריך את הרפואה."

כי בתוך הזירה חזר המתאגרף ישראל קרוק, מנתינה, לפינתו, הרים שם את ידיו לאות כניעה. סימון ברנס, יריבו הבתימי גבה-הקומה, זכה לתשואות.

גם בתחרות אגרוף זו כבתחרויות אגרוף תובבניות אחרות בארץ, ניכרה הנטייה לתחר לייב במקום להמשיך בקרבות הסריטיסיון יים. דוגמא קלסית לכך היה הקרב בין קרוק וברנס. קרוק הנמוך עלה על הזירה כשהוא שופע חיוכים, מלא בטחון עצמי. התשואות הרמות, להן זכה יריבו עוד לפני הקרב, לא הפחידו אותו. הוא המשיך לפני את חיוכיו. כשהחל הקרב וקרוק ספג מה לומות עזות בנו אחר זו מידו השמאלית הארוכה של ברנס יפה-התואר, עדיין לא מש חיובו מעל פניו. הוא ניסה להתחמק, להשיב מלחמה. אולם מבנהו העדיף של היריב — גובהו וזרועותיו הארוכות — נתן לו יתרון בולט.

הקהל קיבל את חיוכיו כאילו הוא מסתיר סוד. "תיכף הוא יראה לו", אמרו אחרים. הם לא סימנו את המשפט. קרוק גמלם לפי נתו, וכשהחיוך עדיין על שפתיו הרים את ידיו בתנועה לא איכפתית, הביא לנצחון יריבו בנזק-אאוס טכני.

הרבה, מהר ובדיוק. את הפתעת הערב היחה הקרב בין האלוף עובדיה הוכ' מן מתל-אביב, לבין הנער יעקוב חיס הארבע עשרה וחצי מראשון לציון. הוכמן הסייבוריט עלה לזירה בטוח בנצחונו. גם הקהל היה בטוח כמותו, כאשר הבחין בצעדי רון שניצב בפניה הנגדית. חיס הצנום לא עשה רושם של יריב נכבד. הוכמן קיפץ באלגנטיות, ציפה לראות מה יעשה יריבו חסר-הנסיך. היריב עשה הרבה מהר ובדיוק.

בעוד הוכמן מתנועע בבטחון, שלח הצעיר את מכותיו, החלשות אמנם אך מדויקות להפליא. ישר לסנטרו של היריב. כשעמד האלוף על מצבו העדין כבר היה מאוחר. חיס הצעיר הצליח לאסוף בשקט אך בבטחון מספר גדול של נקודות, לזכות בתואר האד לוף, להחת את הפתעה היחידה בתחרויות אלה. "זהו עתיד האיגרוף הטוב", היתה ה' דעה הכללית.

אחד הקרבות המשעממים ביותר של הע' רב היה זה בין ניסים בן-עטר מתל-אביב ואברהם סעדיה מירושלים. בן-עטר הקשיש שהתמש בנסיך הרב שלו, הצליח לזיף את סעדיה כסיבוב שלישי, לאותה מדינה היה הוא עצמו כבר בסיבוב הראשון. שניהם עייפו, בילו את רוב הזמן של לטושת הסיבובים, בחיבוקים בלתי מסוכנים. לבסוף זכה המבוגר בהפרש נקודות קטן. המתאגרף המבוגר הורד מן הבמה על ידי ידידים, נזקק לנפנופי מגבת רבים ומקלחת קרה כדי לחזור לאיתנו. כשנשאל בן-עטר מדוע חזר לזירה, אחרי שפרש ממנה לפני שנים אחדות ענה, "אגודתי עוזרת לי להס' תור בעבודה". נימוק לא כל כך ספורטאי, אולם כן ביותר.

ספורט

כדורגל

ההרעלה הנוראית

על משחק המבחן שערכה השי בת התאחדות-כדורגל, כמטרה לבחון מועמדים חדשים למגד הנבחרת הישראלית בכדורגל, כותב שייע גלזר:

צר לי מאוד לצער אתכם בפעם נוספת. אתם רואים, לא יכולתי לעשות שום-דבר נגד זה — בכל זאת לקחו אותי עוד פעם לסגל הנבחרת. בשבת לא השתתפתי במשחק המבחן. אני יודע שכל מיני אנשים, וגם עתונאים, עשו ניחושים בקשר לזה — נעלבתי, לא נעלבתי, גורשתי, עובתי. או אם אתם רוצים לדעת בדיוק מה קרה, הנה לכם — הרעלת-קיבה. כן, פשוט הרעלת-קיבה. אני תושב שזה מספק אתכם ואתם כבר מבינים הכל.

אמרתי ביום שישי לנציג ההתאחדות, ש' לא אבוא למבחן בגלל הרעלת-הקיבה. ביום שבת כבר הרגשתי יותר טוב, אך עדיין לא בשביל לרוץ ולשחק, אבל לראות את המשחק יכולתי. באתי למגרש וכולם ליה אותי לחזר ההלבשה, חשבו שאני הולך לשם. האלמתי דוקא לטריבונוה ח', שלא יבלבלו את המה.

שיחקו שם הלבנים נגד הכחולים. המש' חק התחיל באיחור גדול, והקהל מתא כפיים ורקע ברגלים. חיכיתי בקוצר רוח לתחילת המשחק, לראות מי הם אלה שרצו לבחון אותי. הרבה לראות כדורגל לא היה שם, אבל פעויעים הרבה, היו. כל אחד רצה לרכוש לעצמו מקום בין 222 בנבחרת ונל-חם. אם לא במוח או בכח. כל פעם שמישהו נצצע, צצקו לי: שיעי, טוב שאתה לא על המגרש.

מסביב למגרש היה קצת כמו שוק. כל מאמן של קבוצה הסתובב כמו טוחר עם הסחורה שלו. כל מאמן ניסה לדחוף את השחקנים שלו לתוך משחק המבחן. אני מכיר מאמן אחד שאמר לשחקן שלו: לך תשב לפני העיניים של מאנדי, אולי יראה אותך ויבחון גם אותך. בסוף כשמאנדי ראה אותו הוא אמר: אוי, בכלל שכחתי אותך.

בסופו של דבר הרכיבו את סגל הנבחרת וגם אני פנינם. מה שאני רוצה להראות לכם שהכי הרבה שחקנים יש בנבחרת ממכבי תל-אביב. שבעה כס'י-הכל. מכבי תל-אביב כבר לא צריכים מאמן. כולם מתאמי יים עם מאנדי בנבחרת.

אגרוף

עזרה הדדית

"תן לו את הרפואה, תן לו את הרפואה", צעק איהד-אגרוף משולהב שעמד ברגליו על הכסא באולם קולנוע בתיים. נוסף באגרוף

פסוקי השבוע

- א"ב חרות אריה בן-אליעזר, על מאורעות ואדי סליב: "כל תייר שבא לישראל מחפש שיכור, מחפש ומחפש בנרות! מחפש ולא מוצא! ולבסוף כבר מצאו שיכור אחד, אז מה עשו? הלכו וירו בו."
- שר הפיתוח מרדכי בנטוב: "עיסקת הנשק עם גרמניה משרתת את עניני הבטחון של ישראל כשם שעיסקת הנשק הצ'כית-מצרית משרתת את עניני הסוציאליזם בעולם."
- ח"כ מנחם בגין, באסיפת בחירות במגידאל: "שר העבודה אמר פעם כי הלייבור הבריטי איבד את השלטון מפני שלא היתה לו קופת-חולים משלו. מפלגה הנשענת על קופת-חולים זקוקה באמת להבראה."
- המבקר והסופר ישראל זמורה: "אני מוכן ללכת מאה קילומטר ברגל כדי לקרוא שיר יפה."
- השופט המחוזי מקס קנת, בפסק דינו של סופר סת"ם שנאשם בגניבת ספריו-תורה: "אם אתה עוסק בספרי תורה, כתוב אותם ואל תגנוב אותם."
- ראש ממשלת בריית-המועצות ניקיטה כרושצ'וב, בנאום נגד הקאפיטליזם: "אתם אמרים שהנכם מאמינים באלוהים; אילו היה אלוהים קיים היה לוקח מטאטא ומטאטא אתכם החוצה."

אכתקיוס ארותי

לבוא קצת בכתובים

עושה עלי רושם מצויין, (1138/52), ולא רק משום שהיא אומרת דברים — היא כליכרילא תריסריבפרושה: הרעיון להוליד אליך מכתב כדי שתדפיסי במדורך, אינו נראה לי אבסורדי כל כך היום. זוהי סיבה לא רעה, וחשבת, לנמק בה מדוע אני כותבת אליך היום, ולא אתמול או מחר. ומה גם, שהיא ממלאת לי את הפונקציה של דברי הקדמה.

„עכשיו — מה שיש לי לומר, אינו יכול להיאמר היטב במעמד זה, שראוי לו להיות קצר ככל האפשר. לפיכך אמרי נא לקוראי מדורך, שאני בלי שום כחנות רעות להיות לטורח על מישוהו, מבקשת לבוא קצת בכתובים עם אנשים אשר למרות קריאת החומר הנדפס במדורך בעת האחרונה — גורסים שניתן להפיק משיחות כתובות אתה הנאה שאמור לגרום קשר של עניין בין יצירות אנושיות.

„אם ימצא אדם שסבור כך, וגורמים טכניים מכניים כגון פנאי, יכולת וקצב המאה, אינם מעכבים בעדו — טוב. קהאליפיקציות מפורטות יותר הם לי מלהוסיף, רק הערה, אם אפשר: רצוי שיכתוב לי אדם שאוהב את עצמו, ורצוי עד מאד שיהיו לו נימוקים סבירים ומשכנעים לחיבה זו. הנימוקים רצויים כתכלית לעצמם, לא לשם סיוע בחיכות אפשרי. אנילא מתחכמת.

„אני מבינה, רותי, שעלי להציג לפניך תעודת-יושר כלשהי. הנה: נולדתי ואני עדיין בת תל-אביב, גם באותם גוונים שמבדילים אותה מבני מלכ, למשל. גילי לפי שעון החול — עשרים.

„... הרשי לי להשתמש בהזמנות זו כדי לספר לך על האהדה והסימפטיה שמעיר בי ההומור הסנובירי אסתטי שלך, ביחוד כאשר הוא נלחם על השגותיך והבחנתיך תוך אודות נערות עם קרסול עבה או ז'אקטים שלוש-רבעי-רחל-נפוח משבצות-שחור-לבן-ארוג-קודות.”

רק עם תמונה

לא גורא מסעיר, מכתבו של (1138/53). אבל יש לו דם. וכיוון שאני שפחה למלתי, והבטחתי שכל מי שמצרך תמונה למכתבו אלי יוכה בפריבילגיות — הריהו לפניכן, בנות.

כל מה שאמר על עצמו הוא שהוא בן 27, דתי, ליד ותושב ירושלים, וישיב ברצון על מכתבים, בתנאי שתצורף תמונה אליהם. הוא מבטיח להחזיר את התמונות. פרט לכך, יש לו הרגל לקרוא לאנשים חבר וחברה, אני מקחה שתגמלו אר-חו מזה.

אחיות שתיים

1138/53

יש לי רצון ששני לקחת את ראי שיהן של שתי אחיות אלה ולהטיח אותם קצת זה בזה.

(1138/54) אני יודעת שזה גועלי גורא מצדי לומר זאת, אך לא יכולתי שלא. תראו כמה הן מתוקות. —

... טוב, רוצה לדעת מי אנהנו? שתי אחיות חמודות גורא. ככה אמרים עלינו, אבל זה באמת נכון. נולדנו במרחח של שנה ועוד קצת. אנהנו גורא אוהבות לעשות שמה, לאכול לפלל ועוגות, ללכת לסרטים ולקרוא רומנים בשיעורי ספרות. אנהנו מגני נות על פסנתר, גיטרה ועצבים של ההורים שלנו. הגיל שלנו — 16-17.

„רוצות שני יצורים הולכי על שניים — אבל רק ממין זכרי. רצוי גורא שיהיו בן 17 עד 18, חיילמניקים או תלמידי דים. הם צריכים להיות גבוהים, בלונדים. אם אין להם מי

נערת השבוע

טלי יונילוביץ היא כיום כוכבת הקולנוע היותר נערצת בישראל. חבריה אינם נותנים לה מנוח. בני משפחתה אינם חדלים מלשבח אותה. האנשים ברחוב ממשיכים להצביע עליה באצבע. אלא שטלי נמאס כבר כל זוהר הכוכבות. „אני לא רוצה יותר לשמוע מזה”, היא אומרת בהיגיו עברי מושלם. במקום לאסוף את זרייהתהילה היא מעדיפה לצייר, לתפור שמלות לבובה שלה, ולשמוע הקראת סיפורים.

יונה ספיר וחיה הררית יכולות רק לקנא בטלי זהובתי השיער ותכולת העיניים. היא עשתה את הדרך הרבה יותר מהר מהן. טלי היא בת שש בסך-הכל, וכבר היא מוכרת לכל צופי הקולנוע שראו אותה בסרט הפירסומת המצויין של מתי רד ואיוואן לנגיאל, כשהיא משמיעה באזני יוסי דינגר, המראה לה זבובים ומקקים, את המשפט המליצי בקולה המקסים: „אבל אצלנו אין דברים כאלה. אמא שלי משתמשת בסופרטוקס!”

כבתו של יעקב יונילוביץ, צלם הסרטים הידוע, התמחתה טלי בהופעה בפני מצלמות. היא רק התקשתה ללמוד לבטא את המלה המסובכת: סופרטוקס. אני מצידי מכירה הרבה בחורות, שהיו מוכנות ללמוד מילים יותר מסובכות.

חמצן, הם יכולים גם להיות שאטינים, עיניים כחולות גורא, כמו השמיים או הצבע תכלת של השמלות החדשות שלנו. אם הם עדיין לא למדו כיצד צובעים עיניים — הם יכולים גם להיות בעלי עיניים חומות. רותי, תדגישי בבקשה, רק לא קסוקרים. כן, הגובה עד 175 ס"מ לא פחות.

„רצוי גורא שיהיו חיילמניקים שהזמינו אותנו לגלידה במוצאי-פסח. לכל הפחות הם צריכים להיות בת-גליסטים. לכל היותר — חיפאים. אם הם לא חיילמניקים, או שיהיו תלמידים, למה שאחרת לא נרצה אותם, ונזרוק אותם לכל-ביים. הם צריכים לשלוח תמונה כבר במכתב הראשון. כל מכתב הטומן בתוכו תמונה — ייענה. עכשיו תחשבי בבקשה איך לעשות דיסה מהמכתב שלנו — אבל אל תקיאי, זה לא יפה לילדה גדולה כמותך.”

לא קטנוע, לא סנדר

(1138/55) הוא נחלאי צעיר, ועצוב במקצת. הוא אומר שהוא נתקל, לעתים קרובות, רצון לומר דברים למישהו. אמצאי אותו קצת, מה איכפת לך? הוא נשמע נאה מאד: גבוה, שזוף וכחול-עיניים. „אין לי קטנוע”, כותב הוא, „אין לי סנדר, אך יש בלבי אהבה למולדת ולזו שתכתוב לי.”

בחורים לעניין

אשתדל לעשות את זה מהר. ובכן: (1138/56) הן שתי שמניססיות גבוהות. נחמדות, כמוכן, רוצות להכיר שני סטודנטים בני 20-22, מה שהן קוראות בחורים לעניין.

גם רכילות

שנהיים שהוא נמצא במקסיקו. (1138/57). ובמה נתקל כאשר ביקר בצירות הישראלית שם? בהעולם הזה, כמוכן, פתאום החליט שהוא מוכרח להתכתב עם תל-אביבית או רמת-גנית כבת 18. שתעניין אותו בפוליטיקה, ספורט קולנועי ו„גם רכילות”. אומר לי נדמה לי שבציקר, רכילות. תארי לך שאותו סטודנט בן ה-21 שולט, לא פחות, בעברית, ספרדית, צרפתית, ערבית, אנגלית ואיטלקית.

טפשעשרה בברכה

למה את לא הולכת לים באמת. תראי אותך. תראי אותי כמה שאני שזופה יופי. אמאשלי אומרת שאני נראית כמו מארוקאית, בחיי... בואי לברכה, גו. אויש, באמת תעזבי שטויות יופי שם גורא. אני עכשיו שם המון בבוקר זה לא מעניין זה בשביל ילדים וכאלה שבאמת רוצים לשחות אני באה בשתיים או גורא נחמד כי כל מיני בחורים חבובים גורא הם זחקא מנסים להתחיל אתי אבל אני לא עונה להם לא השתגעתי. וכל הדיילות שם גם. וגם הדוגי מניות שבה אחיה שפעם כשישבתי לי למעלה את יודעת איפה, ניגש אלי מישוהו ושאל אותי אם אני דוגמנית או אמרתי מה פתאום אז הוא שאל אם אני דיילת או אמרתי לא. תראו עליו! אז הוא אמר לי שבאמת חבל מפני שיש לי גוף או אמרתי לו שזה לא עסקו אבל באמת כבר אמרו לי המון, רק שאגמור כבר את הגמנסיה הזאת ואז תראי מי שיהיה. פעם הייתי עם אחותי הנבלה ואפילו שלא הייתי עם הביקיני שלי לא רציתי שהיא תדע שיש לי, הסתכלו כל הזמן עלי והיא כל הזמן צעקה עלי תפסיקי כאילו שעשיתי משהו. בחיי, אפשר להשתגע ממנה אני לא יודעת מה הבנך שלה מוצא בה אבל הוא כל הזמן נחמד אלי ואומר שאני חתיכה וזה... יש לי עכשיו המון זמן אבל אני מתפוצצת אין לי אף פעם זמן לשום דבר. אני הולכת המון לים וקוראת המון. בריגיט בארדו התחנתה, שמעת?

... וק במונחר

לשד יצהר

שמו זן ונריא

6101

IZHAR

בפסנתרן בלי פסנתר...

נך בן-אדם בלי

Cremoline PLUS VITAMIN F

קרמוליין

„קרם העור הנפלא לכל מטרה”

תוצרת יצהר-סומר

מלכת המים '59

סידרת מועמדות חמישית

עלידי הצבעה בכתב, כאמצעות פתקי-בחירות, שיוזקו לתוך קלפי ושימוינו עלידי ועדה מפקחת שתיבחר מתוך הקהל עצמו. איך יבחר הקהל? על פי מה? לכך אין שום כללים קבועים מראש - הקהל יבחר, כמו בפעם שעברה, על פי התרשמותו מן המועמדות בשעת הנשף, מהופעי תן הכללית, מתשובותיהן על השאלות שתישאלנה ומהתנהגותן. מן הסתם גם יקח בחשבון כי המלכה תייצג את ישראל בחציית-ריסר ארצות. לכן, אל תחכי - הגישו את מועמדותך מיד.

לפחות בשטח אחד התגשם חווננו של דויד בן גוריון ונתקבלה שיפת-בחירות אישית כחולט. שום מנגנון מפלגתי אינו יכול להשפיע על בחירת מלכת-המים. אפילו מערכת "העולם הזה", שיוז מה את המפעל כדי להרבות קצת שמחת-חיים בארץ, אינה יכולה להשפיע. כי מלכת-המים 1959, כמו מלכת-המים 1958, תיבחר באופן דמוקרטי וישיר, ללא כל אפשרות של השפעה מן החוץ. הקהל שיהיה נוכח בנשף הבחירה, ושנאמר בכך ריב לאלפיים איש, יבחר במלכה ובסגנונותיה

שאלון מועמדות

את השאלון חזה זכאית למלא המועמדת עצמה, וכן כל אדם אחר המעוניין להסי' ליי' על מועמדת, המתאימה לדעתו לתחרות.

שם פרטי: _____

שם משפחה: _____

מצב משפחתי: _____

הכתובת המלאה: _____

שנת הלידה: _____

מקום הלידה: _____

שנת הטליה: _____

גובה: _____

צבע שיער: _____

צבע עיניים: _____

השכלה קודמת: _____

ידיעת שפות: _____

מפורט (לציין איזה): _____

מקצוע או שטח לימודים: _____

מקום העבודה או הלימודים: _____

האם המועמדת היתה או חנח חברה בתנועת-נוער, תנועה קיבוצית, אירגון שפורט, לחקת אסנותית או כל אגוד אחר?

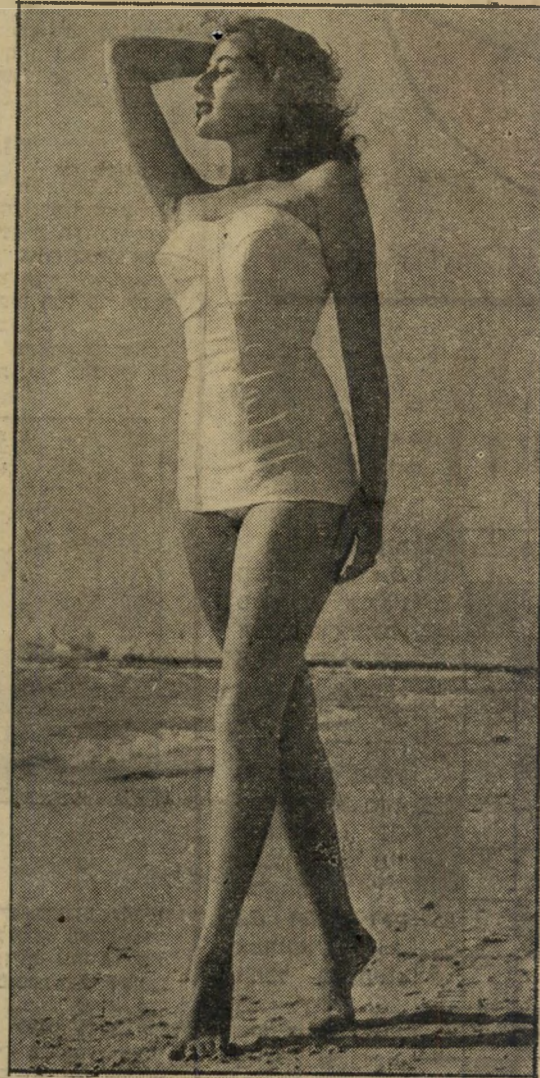
פרט איזה ומתי: _____

חובביות: _____

אם אחד הפריטים אינו הל על המועמדת, אל תמלא אותה. יש לצרף לשאלון זה את תולדות החיים של המועמדת, עד כמה שהן ידועות למלא שאלון זה.

נא לשלוח את השאלון הממולא בצירוף החוסר למערכת העולם הזה, ת.ד. 126, תל-אביב, ולציין על המעטפה "מלכת המים 1959".

נא לחרביק את תמונת המועמדת כאן.

ויקי בורסקי 18, בת בולגריה שהסתתרה עם אמה בימי המלחמה, עלתה ארצה בגיל 9. חניכת הרצליה וגדנ'עית אחיר לשעבר.

ורדה אברהם 18, בת בולגריה שהסתתרה עם אמה בימי המלחמה, עלתה ארצה בגיל 9. חניכת הרצליה וגדנ'עית אחיר לשעבר.

אירן אינהורן נולדה בצרפת והסתתרה שם בימי המלחמה, אחרי שהתייממה מאמה. אחרי המלחמה באה ארצה עם עלית הנוער, התמתחה כאחות, ובשעת שרותה בצה"ל ניצלה את זמנה הפנוי כדי ללמוד דוגמנות. האחות הדוגמנית בת ה-24, אדומת-שיער וחומת-עיניים, ציינה כספורט שלה: שחיה.

אירן אינהורן נולדה בצרפת והסתתרה שם בימי המלחמה, אחרי שהתייממה מאמה. אחרי המלחמה באה ארצה עם עלית הנוער, התמתחה כאחות, ובשעת שרותה בצה"ל ניצלה את זמנה הפנוי כדי ללמוד דוגמנות. האחות הדוגמנית בת ה-24, אדומת-שיער וחומת-עיניים, ציינה כספורט שלה: שחיה.